

ЗМІСТ

ВСТУП	3
I. КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ І НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ УНІВЕРСИТЕТУ	6
1.1. Кадровий склад кафедр	6
1.2. Підготовка науково-педагогічних кадрів у МДУ	8
II. РЕЗУЛЬТАТИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА НАУКОВО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ І ЯКІСТЬ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ.....	12
2.1. Формування номенклатури напрямів підготовки та спеціальностей	12
2.2. Комплектування контингенту студентів	17
2.3. Організація і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу та якість підготовки фахівців	33
2.4. Працевлаштування випускників університету	49
III. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ	53
3.1. Аналіз основних результатів наукових досліджень і проведення науково-практичних конференцій	53
3.2. Науково-дослідна робота студентів	67
3.3. Розвиток наукової бібліотеки	72
IV. МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО	77
4.1. Співробітництво з міжнародними організаціями, установами, університетами.....	77
4.2. Міжнародні наукові та освітні проекти	90
4.3. Міжнародні центри МДУ	91
4.4. Міжнародні стажування викладачів і студентів	95
4.5. Підготовка іноземних громадян у МДУ	97
V. ІНФОРМАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ МДУ	99
VI. ВИХОВНА РОБОТА ЗІ СТУДЕНТАМИ. РОЗВИТОК СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ	101
VII. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ, ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА СОЦІАЛЬНИЙ РОЗВИТОК.....	106
VIII. РОБОТА, НАПРАВЛЕНА НА ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ.....	112
IX. БІОГРАФІЧНА ДОВІДКА	114
X. ВИСНОВКИ ТА ЗАВДАННЯ КОЛЕКТИВУ МАРІУПОЛЬСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ НА 2018 РІК	115

ВСТУП

Незважаючи на складну військово-політичну ситуацію в регіоні у 2017 році колектив МДУ продовжував стабільно і успішно реалізовувати освітню, наукову, міжнародну діяльність, було збережено штат науково-педагогічних кадрів та контингент студентів усіх форм навчання.

Протягом року було забезпечено поетапну реалізацію Стратегії розвитку МДУ-2020, забезпечено виконання планових заходів щодо імплементації законів України «Про вищу освіту», «Про освіту», продовжено роботу з удосконалення внутрішньоуніверситетської нормативної бази, що регламентує усі напрями діяльності МДУ, із урахуванням змін діючого законодавства України було внесено зміни у Колективний договір та правила внутрішнього розпорядку МДУ.

Протягом року саме на базі університету та за участю вчених МДУ відбувались чисельні міжнародні зустрічі, конференції, під час яких обговорювались найважливіші питання розвитку регіону, програм міжнародної допомоги Україні тощо. Протягом звітнього року МДУ відвідували Посол Франції в Україні Ізабель Дюмон, Посол Греції в Україні Георгіос Пукаміссас, Посол Литви в Україні Марюс Януконіс, зам міністра іноземних справ Греції Теренс Куїк, директор Фонду «Анастасіос. Г. Левендіс» Хараламбос Бакірдізісу та інш.

Важливе значення для розвитку міцного партнерства мали зустрічі із Спірідоном Флогаїтісом – директором Європейської організації публічного права (ЄОПП), яка у 2017 році відзначала своє 10-річчя, у святкуванні якого приймала участь і делегація МДУ. У роботі ЄОПП прийняли участь засновники цієї міжнародної організації – президенти Грецької Республіки Прокопіс Павлопулос, Італійської Республіки Серджо Маттарелла, Португальської Республіки Марсело Ребело де Соузе, із якими було проведено відповідні бесіди щодо розвитку нових міжнародних проектів за участю МДУ.

У червні 2017 року на базі МДУ відбувся відкритий форум «Відновлення і розвиток Донбасу», організований за підтримки Представництва ЄС в Україні, Програми розвитку ООН, Агентства ООН у справах біженців та Міжнародної організації з міграції. У складі делегації учасників університет вперше відвідали Європейський комісар з питань розширення і політики добросусідства Йоганнес Ган і Посол ЄС в Україні Хюг Мінгареллі. Окрім зарубіжних гостей, у форумі «Відновлення і розвиток Донбасу» взяли участь Перший заступник Голови Верховної Ради України Ірина Геращенко, Віце-прем'єр-міністр України Геннадій Зубко, Міністр закордонних справ України Павло Клімкін, голова Донецької облдержадміністрації Павло Жебрівський, народний депутат України Марія Іонова, міський голова Маріуполя Вадим Бойченко. Саме під час цього форуму обговорювались питання виділення фіксованих бюджетних місць усім ВНЗ Донецької та Луганської областей. За активної участі Міністерства освіти і науки України, народних депутатів України Ірини Геращенко, Марини Іонової, Ірини Луценко, Александра Співаковського, Мустафи Найєма та інших спільними зусиллями законодавчої та виконавчої влади було прийнято зміни до Закону України «Про вищу освіту» щодо діяльності вищих навчальних закладів на території Донецької і Луганської областей». Згідно з Законом вищі цих областей,

у тому числі Маріупольський державний університет, отримали фіксовані обсяги бюджетних місць на всі спеціальності і на всі освітні рівні. Це сприяє підготовці більшої кількості фахівців, необхідних для збалансованого та гармонійного розвитку Донбасу, який є прикладом боротьби за омріяну єдність всієї української нації.

Напередодні нового навчального року МДУ відвідав Перший заступник Міністра освіти і науки України Володимир Ковтунець, який провів ряд зустрічей із професорсько-викладацьким складом університету, освітянами міста, прийняв участь в урочистій Посвяті першокурсників у студенти МДУ.

Протягом року університет розвивав співробітництво із Головним управлінням Національної поліції в Донецькій області, в рамках якого у 2017 році було створено Координаційну раду, яка забезпечує участь провідних вчених університету у програмі підвищення кваліфікації співробітників поліції, проведенні лекцій з української мови, історії та культури, соціальних комунікації та журналістики. У 2017 році започатковано співпрацю із Національною асоціацією адвокатів України.

Університет у рейтингу «ТОП-200 Україна» займає 95 місце, при цьому протягом 2017 року суттєво покращено місце МДУ у рейтингах Webometrics, Scopus, загальному консолідованому рейтингу ВНЗ України.

Консолідований рейтинг ВНЗ України 2017*

Місце у загальному рейтингу		ТОП-200 Україна		Webometrics		Scopus		Підсумковий бал	
2016р.	2017р.	2016р.	2017р.	2016р.	2017р.	2016р.	2017р.	2016р.	2017р.
176	116	95	95	257	146	123	120	475	361

*<http://osvita.ua/vnz/rating/51741/>

У звітньому періоді МДУ продовжував здійснення освітньої діяльності із підготовки фахівців за ступенями бакалавра, магістра та освітньо-кваліфікаційним рівнем спеціаліста; підготовки докторів філософії на третьому освітньо-науковому рівні вищої освіти; підготовки до вступу до вищих навчальних закладів громадян України; підготовки іноземних громадян до вступу до вищих навчальних закладів, підготовки іноземних громадян за акредитованими напрямами підготовки (спеціальностями); підвищення кваліфікації фахівців за акредитованими напрямами, спеціальностями.

В МДУ за всіма спеціальностями та напрямами підготовки в МДУ вищу освіту здобувають 3158 студентів (2133 – денної форми навчання, 1025– заочної форми навчання), в тому числі 75 іноземних громадян, а також 39 аспірантів і здобувачів. Університет забезпечує програми підготовки:

за 20 спеціальностями та 39 освітньо-професійними програмами ступеня бакалавра;

за 16 спеціальностями та 31 освітньо-професійними програмами ступеня магістра;

за 11 науковими спеціальностями аспірантури (Переліку 2011 р.);

за 3 спеціальностями підготовки докторів філософії на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти, а також забезпечує підвищення кваліфікації за базовими акредитованими напрямками підготовки (спеціальностями) у ліцензованому обсязі 750 осіб.

Провадження університетом освітньої діяльності регламентується ліцензією Міністерства освіти і науки України (серія АЕ № 636466 від 10.06.2015 р.), сертифікатом про акредитацію за статусом вищого навчального закладу IV рівня (серія РД-IV № 0524521, виданий 05.06.2013 р.) та сертифікатами про акредитацію відповідних напрямів підготовки та спеціальностей.

В МДУ забезпечено дотримання норм законодавства України щодо провадження усіх видів діяльності, використання коштів державного бюджету, охорони праці, укладення господарських і цивільних договорів тощо. Протягом року регулярно проводились робочі зустрічі із колективами факультетів, студентством та студактивом, забезпечено публічність та прозорість у прийнятті всіх управлінських рішень.

І. КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ І НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ УНІВЕРСИТЕТУ

1.2. Кадровий склад кафедр

Забезпечення освітнього процесу високоякісним кадровим потенціалом є завданням Маріупольського державного університету.

Освітній процес в університеті забезпечує 21 кафедра, що функціонує на базі 5 факультетів. Аналіз кількісного та якісного складу Університету показав, що станом на грудень 2017 р. кількість працюючих в МДУ склала 535 осіб, із них 494 – на постійній основі, 31 – за сумісництвом, 10 – на умовах погодинної оплати. Освітній процес забезпечують 224 штатних науково-педагогічних працівники. Кількість штатних докторів наук, професорів за останній рік збільшилась з 27 до 28, кількість кандидатів наук зменшилась зі 123 до 120. Чисельність науково-педагогічних працівників, що працюють за сумісництвом, складає 31 особу. Кількість докторів наук, які працюють за сумісництвом, складає 9 осіб (в 2016 році – 5), кандидатів наук – 16 осіб (в 2016 році – 18).

Таблиця 1.1.

**Кадровий склад науково-педагогічного персоналу
Маріупольського державного університету**

Категорія персоналу	Кількість осіб в 2016р.	Кількість осіб в 2017р.
Усього працюючих , із них: на умовах сумісництва на умовах погодинної оплати на постійній основі,	534	535
	32	31
	2	10
	500	494
в т.ч. науково-педагогічних працівників, із них: <i>усього</i> • к.н., доцент • д.н., професор • без наукових ступенів та вчених звань	265 (штатні-234) 141 (штатні-123) 32 (штатні-27) 92 (штатні-84)	259 (штатні-224) 136 (штатні-120) 37 (штатні-28) 86 (штатні-76)

Загалом, науково-педагогічний потенціал МДУ становить: 259 науково-педагогічних працівників, з них: 37 докторів наук, професорів (14,3%); 136 кандидатів наук, доцентів (52,5%).

З 224 штатних викладачів 50 осіб – це чоловіки (22%), середній вік штатних викладачів складає 42 роки. 58 осіб (29%) професорсько-викладацького складу – молодь до 35 років.

Заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників здійснюється відповідно до вимог чинного законодавства та «Положення про проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників, обрання за конкурсом та укладання з ними трудових

договорів (контрактів) у Маріупольському державному університеті», затвердженого рішенням вченої ради МДУ (протокол від 29 серпня 2017р. №11).

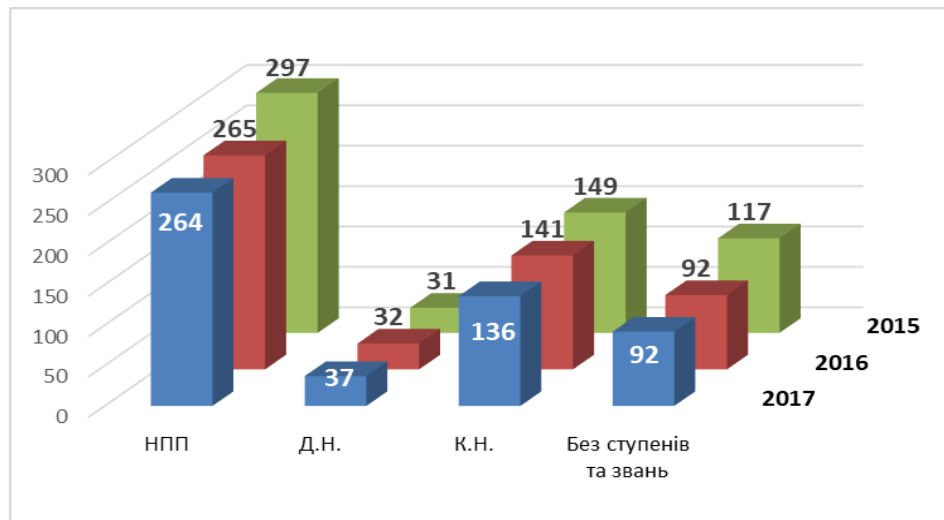

Рис. 1.1. Динаміка науково-педагогічного потенціалу університету

У 2017 році відбулися процедури конкурсного відбору на заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників: 2 осіб – на посади деканів факультету іноземних мов та факультету філології та масових комунікацій, 8 осіб – на посади завідувачів кафедр, 31 особи – на посади професорів та доцентів, 21 особи – на посади старших викладачів та асистентів. У випадку, коли того вимагали нормативи, були повторно оголошені конкурси на заміщення посад науково-педагогічних працівників (професора кафедри права та публічного адміністрування, доцента, завідувача кафедри теорії та практики перекладу, завідувача кафедри слов'янської філології та перекладу).

До 2020 року 51 науково-педагогічний працівник має пройти процедуру конкурсного обрання вперше.

У 2017 році, відповідно до планів-графіків, було направлено на підвищення кваліфікації 54 працівника, із них 51 особа – це викладачі кафедр. 16 працівників підвищили кваліфікацію завдяки стажуванням; 34 особи пройшли навчання на курсах підвищення кваліфікації, із них 28 викладачів навчалися на базі Центра підвищення кваліфікації та післядипломної освіти МДУ, 9 працівників – за кордоном (в закладах Польщі, Фінляндії, Латвії, Словацької республіки).

Протягом 2017 року відділ кадрів підготував документи для відзначення 39 працівників МДУ:

- 3 особи було відзначено державними нагородами;
- 5 осіб було відзначено Подяками МОН України;
- 8 осіб нагороджено Грамотами та Подяками Департаменту освіти і науки України Донецької обласної державної адміністрації та його структурними підрозділами;
- 10 осіб було відзначено нагородами Маріупольської міської ради;
- 11 працівників відзначено Подякою ректора МДУ;

- 2 особи отримали відзнаки від державних та громадських установ міста Маріуполя.

Сьогодні в МДУ працює 49 науково-педагогічних працівників, які мають високі державні нагороди, почесні звання та заохочувальні відзнаки, серед яких почесні звання «Заслужений працівник освіти» мають 4 особи, «Заслужений працівник промисловості» – 1 особа; «Заслужений юрист України» – 1 особа; «Заслужений діяч науки та техніки України» – 1 особа, «Заслужений працівник культури України» – 1 особа, «Заслужений журналіст України» – 2 особи. Повний кавалер ордену «За заслуги» – 1 особа, Орден князя Ярослава Мудрого – 1 особа; Орден «За заслуги» II ступеню – 1 особа. Нагрудні знаки «За освітні та наукові досягнення» – 3 особи, Золота медаль К.Д. Ушинського НАПН України – 2 особи, «Петро Могила» - 2 особи, «Софія Русова» - 2 особи, «Відмінник освіти» – 17 осіб. Почесною грамотою Кабінету Міністрів України відзначено 4 особи, Почесною грамотою Верховної Ради України – 4 особи, Грамотою Верховної Ради України – 1 особа, Подякою Прем'єр-міністра України – 2 особи.

У звітному році постійно велася робота щодо оновлення посадових інструкцій співробітників МДУ з урахуванням оновлених положень про структурні підрозділи.

Під час обробки кадрових документів в університеті дотримується порядок обробки та захисту персональних даних суб'єктів персональних даних, визначений загальними вимогами «Типового порядку обробки персональних даних», затвердженими наказом Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини від 08 січня 2014р. №1/02-14.

На даний час важливим завданням є розвиток науково-педагогічного потенціалу, підвищення наукового та кваліфікаційного рівня науково-педагогічних працівників університету. Отримання вчених звань та здобуття наукових ступенів працюючими викладачами та аспірантами є основним фактором зміцнення кадрового потенціалу університету.

1.2. Підготовка науково-педагогічних кадрів у МДУ

У МДУ підготовку науково-педагогічних кадрів організовано на базі власної аспірантури, яка успішно розвивається з 2005 року та має достатній рівень результативності. Показник ефективності аспірантури МДУ у 2017 році становить 22,2%.

Протягом 2017 року вченими університету були захищені 2 докторські та 3 кандидатські дисертації.

Станом на 01.01.2018 р. в МДУ загальна кількість аспірантів складає 34 особи, у тому числі аспіранти МДУ — 30 осіб (з відривом від виробництва – 11 аспірантів, з яких 9 аспірантів – за рахунок державного бюджету, 2 аспіранта – за рахунок коштів фізичних та юридичних осіб та без відриву від виробництва – 19 аспірантів, з яких 12 аспірантів – за рахунок державного бюджету, 7 аспірантів – за рахунок коштів фізичних та юридичних осіб), аспіранти та здобувачі інших закладів вищої освіти – 4 особи. В докторантурі інших закладів вищої освіти навчається 1 викладач університету.

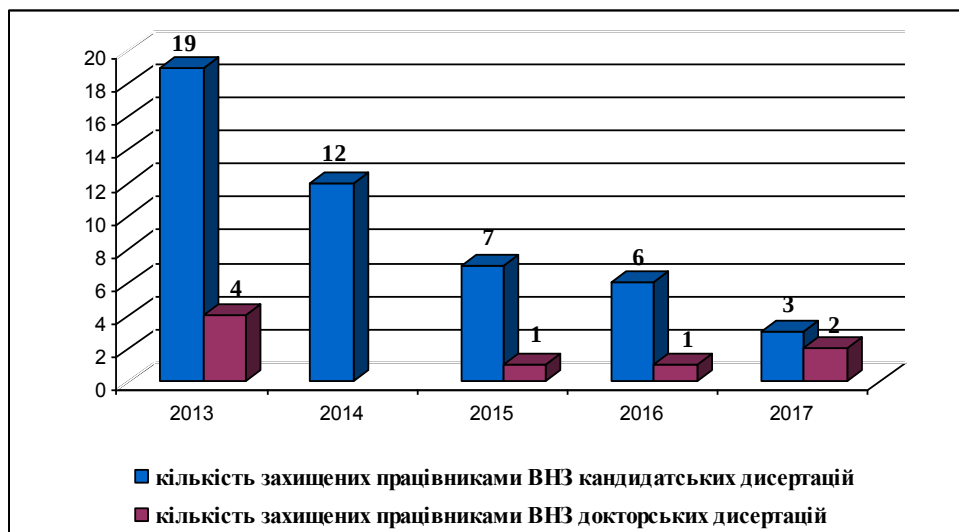

Рис. 1.2. Динаміка захисту кандидатських і докторських дисертацій

В аспірантурі університету продовжують навчання **22** аспіранта за **9** науковими спеціальностями (Переліку 2011 р.):

07.00.01 – Історія України;

08.00.02 – Світове господарство і міжнародні економічні відносини;

09.00.11 – Релігієзнавство (філософські науки);

10.02.15 – Загальне мовознавство;

12.00.01 – Теорія та історія держави та права; історія політичних і правових учень;

12.00.02 – Конституційне право; муніципальне право;

23.00.04 – Політичні проблеми міжнародних систем та глобального розвитку;

26.00.01 – Теорія та історія культури;

27.00.04 – Теорія та історія журналістики, з яких:

- з відривом від виробництва: **6** аспірантів (5 аспірантів – за рахунок державного бюджету; 1 аспірант – за рахунок фізичних та юридичних осіб);

- без відриву від виробництва: **16** аспірантів (12 аспірантів – за рахунок державного бюджету; 4 аспіранта – за рахунок фізичних та юридичних осіб),

та **8** аспірантів за **3** науковими спеціальностями (Переліку 2015 р.)

032 Історія та археологія,

052 Політологія,

292 Міжнародні економічні відносини, з яких:

- денна форма: **5** аспірантів (4 аспіранта – за рахунок державного бюджету; 1 аспірант – за рахунок фізичних та юридичних осіб);

- заочна форма: **3** аспіранта (3 аспіранта – за рахунок фізичних та юридичних осіб, оскільки відповідно до «Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 р., № 261, підготовка за державним замовленням здійснюється виключно в аспірантурі за денною формою).

У 2017 р. аспірантуру МДУ закінчили **8** аспірантів, з яких:

- з відривом від виробництва – **4** аспіранта (4 аспіранта – за рахунок державного бюджету);

- без відриву від виробництва – **4** аспіранта (3 аспіранта – за рахунок державного бюджету; 1 аспірант – за рахунок фізичних та юридичних осіб);

та **1** здобувач, який достроково захистив кандидатську дисертацію (Чентуков І.Ю.). Одна робота подана до спеціалізованої вченої ради (Іванець Т.М.).

Протягом 2017 року з аспірантури МДУ відраховано **3** аспіранта без відриву від виробництва (2 аспіранта – за власним бажанням (1 аспірант – за рахунок державного бюджету, 1 аспірант – за рахунок фізичних та юридичних осіб), 1 аспірант (за рахунок фізичних та юридичних осіб) – за невиконання індивідуального плану) та 1 здобувач.

У 2017 році до аспірантури за згодою сторін з Тернопільського національного економічного університету до МДУ було переведено **1** аспіранта без відриву від виробництва, за рахунок фізичних та юридичних осіб, на спеціальність 08.00.02 – Світове господарство і міжнародні економічні відносини.

У 2017 році відповідно до вимог «Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 р., № 261, та рішенням вченої ради, в університеті було відкрито докторантуру за спеціальностями 032 Історія та археологія, 292 Міжнародні економічні відносини. За підсумками прийому 2017 року в докторантуру МДУ зарахований **1** докторант (за рахунок коштів фізичних та юридичних осіб) на спеціальність 292 Міжнародні економічні відносини.

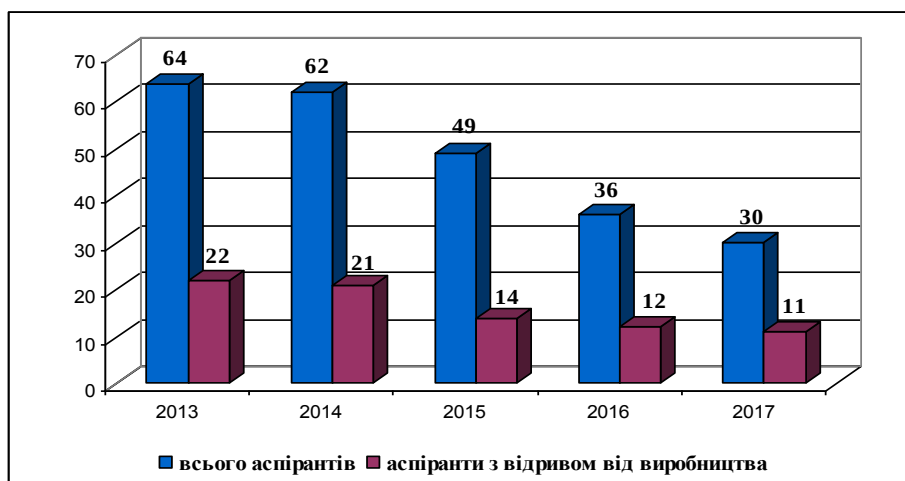

Рис. 1.3. Динаміка кількості аспірантів МДУ

На сьогодні перспективним напрямком роботи є розширення переліку наукових спеціальностей в аспірантурі та докторантурі університету і, відповідно, – якісна підготовка документації для проходження процедури ліцензування на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти.

Протягом 2017 року в університеті продовжували роботу спеціалізовані вчені ради:

К 12.093.03 з захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.02 – Світове господарство і міжнародні економічні відносини;

К 12.093.02 з захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата політичних наук за спеціальністю 23.00.02 – Політичні інститути та процеси;

К 12.093.04 з захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук за спеціальністю 07.00.01 – Історія України;

Протягом звітнього року у спеціалізованих вчених радах із захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата наук захищено всього 6 дисертацій, у тому числі 2 дисертації достроково – 1 дисертація (здобувач МДУ Чентуков І.Ю.), та 1 дисертація – випускником аспірантури МДУ попередніх років (Ясірова Ю.Ф.).

Таким чином, результатом роботи з розвитку кадрового потенціалу є формування високоякісного кадрового складу, спроможного виконувати усі виробничі завдання. В університеті системно розвивається підготовка науково-педагогічних кадрів, забезпечується їх атестація, що дозволяє звітувати про виконання п.п. 2,13,17,19 ч.6 Контракту.

Завдання на 2018 рік:

– вдосконалення процедури конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників, яка спрямована на формування сучасного наукового кадрового потенціалу, здатного забезпечити розробку і впровадження інноваційних наукових розробок;

– оптимізація підбору кадрового персоналу з урахуванням відповідності ліцензійним і акредитаційним вимогам до кадрового забезпечення освітньої діяльності у сфері вищої освіти;

– розвиток освітньо-наукових програм на третьому рівні вищої освіти та забезпечення прозорих процедур атестації науково-педагогічних кадрів;

– досягнення максимальної ефективності застосування механізму заохочення науково-педагогічних працівників шляхом висування для нагородження почесними званнями та нагородами з урахуванням їх особистих внесків в діяльність університету.

II. РЕЗУЛЬТАТИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА НАУКОВО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ І ЯКІСТЬ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ

2.1. Формування номенклатури напрямів підготовки та спеціальностей

Відповідно до Стратегії розвитку «МДУ-2020» основною метою забезпечення якості освіти є забезпечення наявності достатніх і збалансованих ресурсів, забезпечення європейської якості освіти та подальше входження в світове освітнє середовище.

У звітний період здійснювалась системна робота щодо подальшого вдосконалення освітнього процесу за всіма напрямками для забезпечення якісної підготовки фахівців відповідно до вимог Закону України «Про вищу освіту» № 1556-VII від 01.07.2014, Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» № 222-VIII від 02.03.2015, Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про акредитацію ВНЗ і спеціальностей у ВНЗ» № 978 від 09.08.2001, Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» № 1087 від 30.12.2015 та інших нормативних актів.

Адміністрацією університету основна увага приділялась формуванню належного кадрового, матеріально-технічного, інформаційного, навчально-методичного забезпечення для здійснення якісного освітнього процесу, створення умов для формування у студентської молоді загальнокультурної, професійної та практичної підготовки, формування інтелектуального потенціалу та всебічного розвитку особистості як найвищої цінності суспільства.

Університетом було переоформлено в установленому законодавством порядку ліцензію на освітню діяльність у сфері вищої освіти на безстрокову (наказ МОН України від 22.05.2017 р. № 102-л).

Протягом 2017 року університет здійснював освітній процес відповідно до ступеневої системи підготовки фахівців, враховуючи попит на освітньо-професійні програми і вимоги ринку праці щодо конкурентоспроможності фахівців.

У звітному періоді університет здійснював професійну підготовку фахівців

➤ відповідно до **Переліку – 2006 та Переліку – 2010 за 19 напрямками підготовки** (із них 19 – за денною формою навчання; 11 – за заочною) на освітньо-кваліфікаційному рівні «Бакалавр» та за **20 спеціальностями** на освітньо-кваліфікаційному рівні «Магістр» (із них 20 – за денною формою навчання; 12 – за заочною)

➤ відповідно до **Переліку – 2015 за 20 спеціальностями** за першим (бакалаврським) рівнем, за **12 спеціальностями** за ОКР «Спеціаліст» та за **16 спеціальностями** за другим (магістерським рівнем) (Таблиця 2.1).

Таблиця 2.1.

**Кількісні показники галузей знань та спеціальностей
Маріупольського державного університету
відповідно до Переліку – 2006, Переліку – 2010 та Переліку 2015**

Освітній/ Освітньо- кваліфікаційний рівень	Кількість галузей знань та спеціальностей (напрямів підготовки) відповідно до Переліку – 2006 та Переліку – 2010			Кількість галузей знань та спеціальностей відповідно до Переліку – 2015		
	Кількість галузей знань		Кількість напрямів підготовки / спеціальностей	Кількість галузей знань		Кількість спеціальностей
Бакалавр	15	13	19	10	10	20
Спеціаліст		-	-		7	12
Магістр		12	20		10	16

Протягом звітної періоду університет успішно пройшов процедуру ліцензування 5 нових спеціальностей: 013 Початкова освіта, 125 Кібербезпека (за бакалаврським рівнем); 017 Фізична культура і спорт, 124 Системний аналіз, 292 Міжнародні економічні відносини (за магістерським рівнем). На спеціальності 012 Дошкільна освіта (за магістерським рівнем) у 2017 р. було збільшено ліцензований обсяг з 20 до 70 осіб.

Усього ліцензований обсяг підготовки бакалаврів збільшено з 1760 до 1840 осіб; підготовки магістрів – з 705 до 835 осіб (Таблиця 2.2).

Таблиця 2.2.

**Перелік спеціальностей та ліцензовані обсяги
Маріупольського державного університету
за ступенями бакалавр, магістр**

№ з/п	Шифр галузі знань	Назва галузі знань	Код спеціальності	Назва спеціальності	Ліцензований обсяг	
					денна	заочна
1	01	Освіта	012	Дошкільна освіта	70	50
2			013	Початкова освіта	30	20
3			014	Середня освіта (Українська мова і література)	35	35
4				Середня освіта (Мова і література (італійська))	15	0
5				Середня освіта (Мова і література (німецька))	15	15
6				Середня освіта (Мова і література (новогрецька))	20	25
7				Середня освіта (Мова і література (російська))	10	0
8				Середня освіта (Мова і література (французька))	10	0

9				Середня освіта (Мова і література (англійська))	20	30
10				Середня освіта (Історія)	20	25
11				Середня освіта (Фізична культура)	20	10
12	02	Культура і мистецтво	029	Інформаційна, бібліотечна та архівна справа	55	30
13	03	Гуманітарні науки	032	Історія та археологія	20	
14			034	Культурологія	20	10
15			035	Філологія	145	125
16	05	Соціальні та поведінкові науки	051	Економіка	55	45
17.			052	Політологія	20	10
18			053	Психологія	50	60
19			054	Соціологія	20	10
20	06	Журналістика	061	Журналістика	80	70
21	07	Управління та адміністрування	073	Менеджмент	50	20
22	08	Право	081	Право	120	90
23	10	Природничі науки	101	Екологія	30	20
24	12	Інформаційні технології	124	Системний аналіз	20	10
25			125	Кібербезпека	15	15
26	24	Сфера обслуговування	242	Туризм	22	8
27	29	Міжнародні відносини	291	Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії	50	30
28			292	Міжнародні економічні відносини	30	10
Усього					1067	773
					1840	
Підготовка магістрів						
1	01	Освіта	012	Дошкільна освіта	35	35
2			014	Середня освіта (Історія)	-	10
3				Середня освіта (Українська мова і література)	15	15
4				Середня освіта (Мова і література (російська))	5	-
5				Середня освіта (Мова і література (німецька))	5	10
6				Середня освіта (Мова і література (англійська))	10	15
7			017	Фізична культура і спорт	10	10
8	02	Культура і мистецтво	029	Інформаційна, бібліотечна та архівна справа	20	20
9	03	Гуманітарні науки	032	Історія та археологія	10	0
10	03	Гуманітарні науки	035	Філологія	80	30

11	05	Соціальні та поведінкові науки	051	Економіка	10	10
12			053	Психологія	20	10
13	06	Журналістика	061	Журналістика	25	15
14	07	Управління та адміністрування	073	Менеджмент	75	55
15	08	Право	081	Право	60	60
16	10	Природничі науки	101	Екологія	20	10
17	12	Інформаційні технології	124	Системний аналіз	20	10
18	28	Публічне управління та адміністрування	281	Публічне управління та адміністрування	30	20
19	29	Міжнародні відносини	291	Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії	10	10
20			292	Міжнародні економічні відносини	20	10
Усього					480	355
					835	

Укрупнення спеціальностей відповідно до Переліку-2015 призвело до зменшення кількості спеціальностей, але збільшило кількість освітніх програм, за якими навчаються студенти університету (Рис.2.1. – 2.2.)

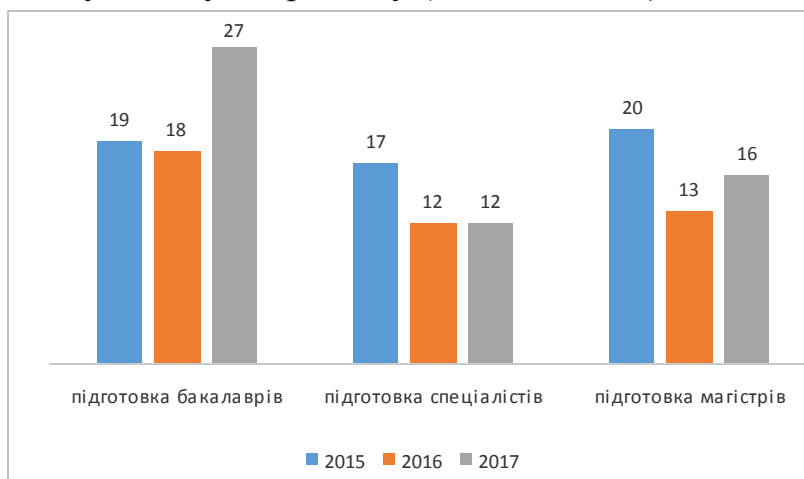

Рис. 2.1. Динаміка розвитку спеціальностей у МДУ

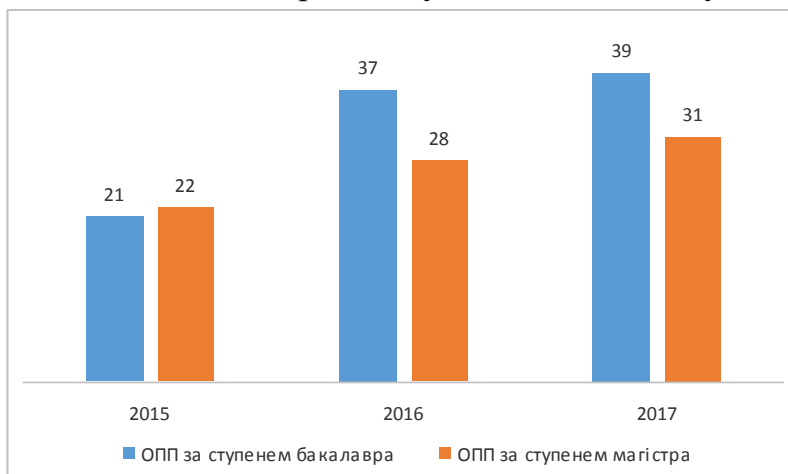

Рис. 2.2. Динаміка розвитку освітньо-професійних програм у МДУ

У липні-вересні університетом було переоформлено сертифікати спеціальностей відповідно до Переліку – 2015.

У 2017 р. було успішно пройдено первинну акредитацію за напрямками підготовки 6.010203 Здоров'я людини, 6.030206 Міжнародний бізнес, 6.040303 Системний аналіз, спеціальності 8.04010601 Екологія та охорона навколишнього середовища, планову акредитацію за напрямом підготовки 6.030401 Правознавство з урахуванням нових Ліцензійних умов; у грудні 2017 р. відповідно до рішення Акредитаційної комісії України (протокол № 127 від 13.12.2017 р.) було успішно пройдено первинну акредитацію та визнано акредитованою освітньо-професійну програму «Право» зі спеціальності 081 Право за другим (магістерським) рівнем.

Отже, у звітний період університетом реалізовано комплекс заходів щодо розширення та вдосконалення номенклатури спеціальностей, підтвердження відповідності рівня підготовки фахівців державним вимогам.

Крім того, Маріупольський державний університет значну увагу приділяє освіті впродовж життя з метою задоволення потреб різних верств населення. Безперервна освіта в Університеті реалізується Центром довузівської підготовки та роботи з іноземними студентами, Центром підвищення кваліфікації та післядипломної освіти.

Основним напрямом роботи Центру підвищення кваліфікації та післядипломної освіти є організація підвищення кваліфікації та стажувань не тільки викладачів Маріупольського державного університету, а й педагогічних, науково-педагогічних працівників закладів освіти м. Маріуполя та Донецької області, організація сертифікатних програм післядипломної освіти для різних соціальних груп населення, зокрема, державних службовців, адвокатів тощо.

Протягом 2017 календарного року Центром підвищення кваліфікації та післядипломної освіти були організовані такі курси підвищення кваліфікації:

- для вчителів російської мови і літератури, зарубіжної літератури (32 особи);
- для вчителів історії, правознавства та курсу «Людина і світ» (45 осіб);
- для вчителів української мови та літератури, зарубіжної літератури (46 осіб);
- для вчителів іноземних мов (60 осіб);
- для вихователів дитячих навчальних закладів (115 осіб);
- для науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів (28 осіб);
- для педагогічних працівників вищих навчальних закладів (12 осіб);
- для адвокатів України (36 осіб).

Загалом курси підвищення кваліфікації пройшли 374 особи. У порівнянні з 2016 роком кількість слухачів зросла з 331 до 374 осіб (на 12%).

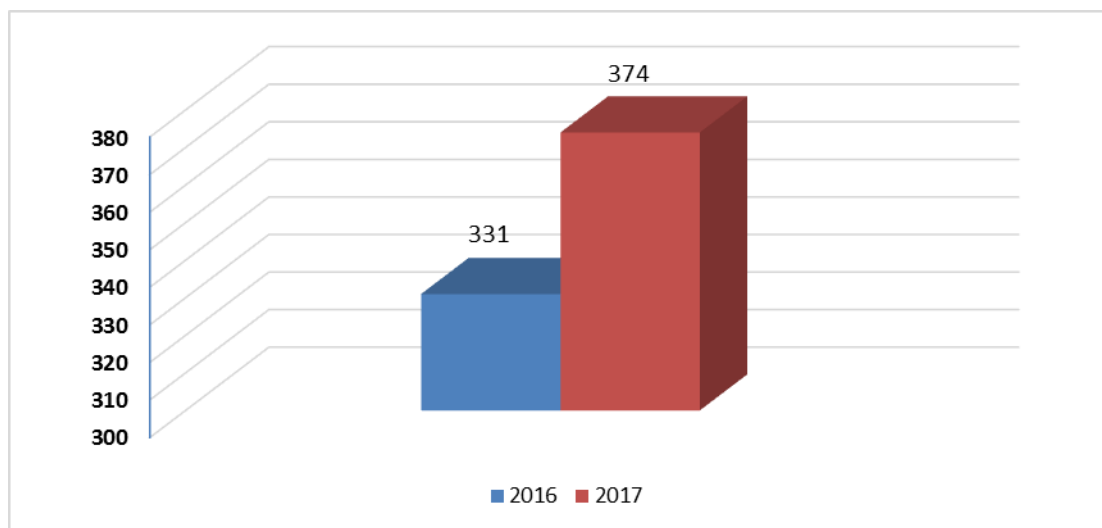

Рис. 2.3. Кількість слухачів Центра підвищення кваліфікації та післядипломної освіти

Маріупольський державний університет визнаний уповноваженим вищим навчальним закладом з проведення атестації осіб, які претендують на вступ на державну службу, щодо вільного володіння державною мовою.

На базі Центру підвищення кваліфікації та післядипломної освіти процедуру атестації шляхом складання іспиту пройшли 263 особи, 464 особи отримали сертифікат у зв'язку з наявністю відповідного документа про освіту.

Отже, Маріупольський державний університет створює умови для формування гнучких освітніх траєкторій, надає доступ до якісної довузівської освіти та забезпечує вибір різних освітньо-професійних програм, програм післядипломної освіти та підвищення кваліфікації, що відповідають динамічному розвитку прагнень і потреб особистості XXI століття.

2.2. Комплектування контингенту студентів

Вступна кампанія 2017 року

Важливим питанням для Маріупольського державного університету є формування нового та збереження вже існуючого контингенту студентів. На засіданнях ректорату, Вченої ради університету та факультетів, приймальної комісії та кафедр постійно обговорюються нові форми профорієнтаційної роботи, заходи щодо збереження контингенту студентів та перспективні напрямки профорієнтаційної роботи університету.

Робота щодо формування контингенту студентів в університеті проводиться відповідно до нормативних документів Міністерства освіти і науки України, Умов прийому на навчання до вищих навчальних закладів України, Правил прийому до МДУ та інших документів.

З метою раціональної організації та ефективного проведення профорієнтаційної роботи в МДУ була створена робоча група з числа науково-педагогічних працівників університету, які проводили роз'яснювальну роботу

щодо переваг навчання в МДУ серед випускників загальноосвітніх навчальних закладів.

Протягом року прийнятною комісією разом зі структурними підрозділами університету було здійснено комплекс традиційних профорієнтаційних заходів:

- участь у щорічних ярмарках професій, що проводилися центрами зайнятості, міськими та районними відділами освіти;
- проведення Дня відкритих дверей, що дає можливість абітурієнтам ознайомитися зі спеціальностями університету, його професорсько-викладацьким складом та матеріально-технічною базою;
- організація та проведення конкурсів наукових робіт, практичних конференцій старшокласників-членів Малої академії наук України з метою виявлення талановитої молоді міста;
- залучення до участі у Декаді студентської науки та загальноуніверситетських святкових заходах.

Для популяризації освітніх послуг університету, підготовки абітурієнтів до складання зовнішнього незалежного оцінювання та вступних іспитів проводиться цілеспрямована профорієнтаційна робота в межах діяльності Центру довузівської підготовки та роботи з іноземними студентами МГУ.

Діяльність Центра довузівської підготовки та роботи з іноземними студентами у 2017 році була зосереджена на наступних напрямках:

✓ Підготовка абітурієнтів до зовнішнього незалежного оцінювання за такими предметами:

- історія України;
- математика;
- біологія;
- хімія;
- географія;
- українська мова та література;
- російська мова;
- англійська мова;
- німецька мова;
- французька мова;
- творчий конкурс (журналістика)

✓ Факультативи з іноземних мов (індивідуальні, парні, міні-групи)

✓ Англійська мова для ОС «Бакалавр» для підготовки до ЗНО на ОС

«Магістр»

✓ Англійська мова для школярів

✓ Підготовка до школи

✓ Образотворче мистецтво

✓ Літня мовна школа

✓ Підготовка відділення для іноземних громадян

За результатами вступної кампанії 2017 року з 245 абітурієнтів Центру довузівської підготовки та роботи з іноземними студентами до МГУ вступили 56 осіб, з них 15 - на бюджет, 41 - на контрактну форму навчання.

Всього у 2016-2017 навчальному році у Центрі довузівської підготовки та роботи з іноземними студентами навчалося 435 слухачів, а саме:

- абітурієнтів - 245;
- слухачів школи іноземних мов «Поліглот» - 111;
- іноземних студентів - 6;
- відвідувачів факультативних занять - 73.

На сьогоднішній день у Центрі довузівської підготовки та роботи з іноземними студентами навчаються 287 осіб, з них:

- абітурієнтів - 167;
- слухачів школи іноземних мов «Поліглот» - 67;
- іноземних студентів - 35;
- відвідувачів факультативних занять - 18.

У порівнянні з минулим роком кількість абітурієнтів збільшилася на 11%.

У 2017 р. були успішно введені нові напрямки діяльності Центру, зокрема:

1. Вперше проводилася підготовка до ЗНО з дисципліни «Хімія»;
2. Були впроваджені елементи дистанційного навчання з дисциплін історія України, українська мова та література, англійська мова;
3. Вперше проводилися парні заняття з французької мови.

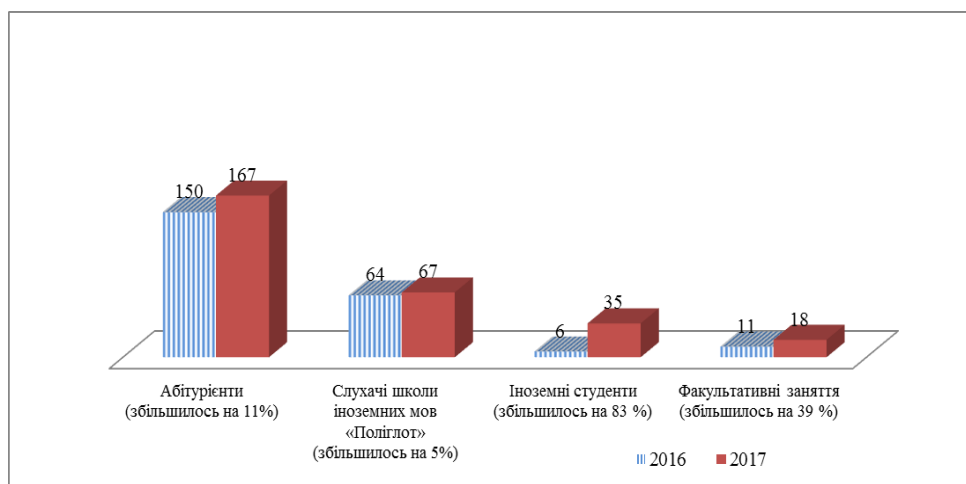

Рис. 2.4. Кількість слухачів Центру довузівської підготовки та роботи з іноземними студентами

В рамках договору між МДУ і Маріупольським міським ліцеєм з 29 травня по 9 червня 2017 р. на базі університету проходила літня навчальна практика ліцеїстів. Під час практики понад 350 учнів ліцею відвідали кожен з п'яти факультетів МДУ, де взяли участь в майстер-класах, ділових іграх, бесідах тощо. Також вони побували в археологічному музеї університету, історичних місцях Маріуполя, пройшли бібліо-квест в бібліотеці ім. Короленка. Насичена програма практики передбачала заходи, які проводилися в різний час, тому ліцеїсти мали

можливість відкрити для себе всі спеціальності МДУ, що допоможе їм визначитися з майбутньою професією.

Уже четвертий рік поспіль на базі університету працює пункт реєстрації учасників ЗНО з числа випускників загальноосвітніх закладів минулих років, що дає можливість їм здобувати вищу освіту в МДУ.

Під час вступної кампанії 2017 року, як і в попередні роки, неухильно виконувалося антикорупційне законодавство для уникнення проявів посадових зловживань та хабарництва під час проведення вступних випробувань, конкурсного відбору та зарахування на навчання до МДУ. Приймальною комісією МДУ було створено «гарячий» телефон «Вступна кампанія 2017», скриньку скарг та пропозицій, до участі у засіданнях приймальної комісії залучалися члени студентського самоврядування МДУ.

Вступ у МДУ проводився на конкурсній основі за сертифікатами зовнішнього незалежного оцінювання. Вступні іспити в МДУ проводилися у випадках, передбачених Умовами прийому до ВНЗ, у формі письмових тестових випробувань, що дозволяло виключити суб'єктивний фактор при виборі екзаменаційних завдань та оцінюванні їх результатів. Уся інформація про хід вступної кампанії, результати вступних випробувань, рейтингові списки та накази про зарахування офіційно оприлюднювалися на сайті університету.

Під час роботи приймальна комісія зіткнулася з певними проблемами, зокрема: введення в експлуатацію нового програмного забезпечення Єдиної державної електронної бази напередодні вступної кампанії спричинило гальмування процесу реєстрації абітурієнтів і унеможливило використання ресурсів, орієнтованих на попередню версію ЄДЕБО.

Прийом заяв та документів здійснювався відповідно до визначених Правилами прийому (наказ № 426 від 27.12.2016) термінів. Прийом заяв та документів на здобуття ОС «Бакалавр» здійснювався з 12.07.2017 до 26.07.2017. Прийом заяв і документів, вступні випробування, конкурсний відбір та зарахування на навчання вступників для здобуття ступеня бакалавра на основі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста в МДУ проводилися у терміни з 12.07.2017 до 24.07.2017. Прийом заяв на ОС «Магістр» здійснювався з 12.07.2017 до 28.07.2017.

Результати вступу за освітнім ступенем бакалавр

У цьому році випускники навчальних закладів мали змогу вступати на освітні програми МДУ за новим переліком спеціальностей відповідно Акту узгодження переліку спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти з ступенями бакалавра і магістра та ліцензованого обсягу МДУ.

При приймальній комісії було створено консультаційний центр, де вступники мали змогу отримати інформацію про спеціальності університету, консультацію щодо права на зарахування за квотами чи права на першочергове зарахування або подати документи через систему за допомогою технічного секретаря.

У 2017 році МДУ здійснював набір здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем бакалавр на 1 курс за 27 спеціальностями та 39 освітніми програмами.

Загальний ліцензований обсяг прийому у 2017 році склав:

- ✓ денна форма – 1067 місць;
- ✓ заочна форма – 773 місця.

Традиційно вступна кампанія для вступу на 1 курс мала свої особливості:

- подання заяв на денну та заочну форму навчання здійснювалося тільки в електронній формі;
- кількість заяв на місця державного замовлення денної форми навчання складала 9 та обмежувалася 4 спеціальностями;
- для участі у конкурсному відборі приймалися сертифікати ЗНО 2016 і 2017 років;
- розподіл абітурієнтів за закладами вищої освіти з урахування пріоритетності та конкурсного балу здійснювала Єдина державна електронна база з питань освіти;
- продовжився вступ за квотами.

Міністерство освіти і науки України продовжує підтримку абітурієнтів з тимчасово окупованих територій Донбасу та лінії розмежування. У 2017, як і в 2016 році, за підтримки МОН України та адміністрації університету на базі приймальної комісії МДУ спільно із Комунальним закладом «Маріупольський міський навчально-виховний комплекс «Гімназія-школа» № 27 Маріупольської міської ради Донецької області» у період з 19 червня до 30 вересня 2017 року діяв освітній центр «Донбас-Україна» (наказ ректора МДУ №211 від 26.05.2017).

Центр забезпечував консультування та допомогу в оформленні освітньої декларації вступника, сприяв проведенню річного оцінювання та державної підсумкової атестації вступника з української мови та історії України, видачі йому документів державного зразка про повну загальну середню освіту в уповноваженій гімназії №27, організовував оформлення документів Заявника як вступника, проведення вступного випробування до МДУ.

Під час вступної кампанії до Центру звернулося 90 осіб з зони АТО та лінії розмежування, 67 осіб стали студентами МДУ. Студентами 1 курсу денної форми навчання ОС «Бакалавр» за кошти державного замовлення став 31 студент, за кошти фізичних та юридичних осіб – 18 осіб. Студентами 1 курсу заочної форми за кошти державного замовлення стали 8 вступників, за кошти фізичних та юридичних осіб – 10.

За територіальним розподілом найбільша частка вступників звернулась з таких населених пунктів зони АТО як: Донецьк (16 вступників), Сартана (7 вступників), Макіївка (4 вступників), Гранітне, Талаківка, Комсомольське (відповідно по 3 вступники з кожного населеного пункту).

У 2017 році план бюджетного замовлення склав **262 (235 – денна форма навчання; 27 – заочна форма)**. Порівняно з 2016 роком цей показник збільшився вдвічі. Це, в першу чергу, пов'язано з внесенням змін до Закону України «Про вищу освіту» щодо встановлення фіксованого обсягу державного замовлення на підготовку фахівців з вищою освітою для всіх спеціальностей і всіх освітніх

ступенів вищих навчальних закладів, розташованих на території Донецької та Луганської областей.

Динаміку прийому абітурієнтів на денну і заочну форми навчання ОС «Бакалавр» в МДУ надано в діаграмах:

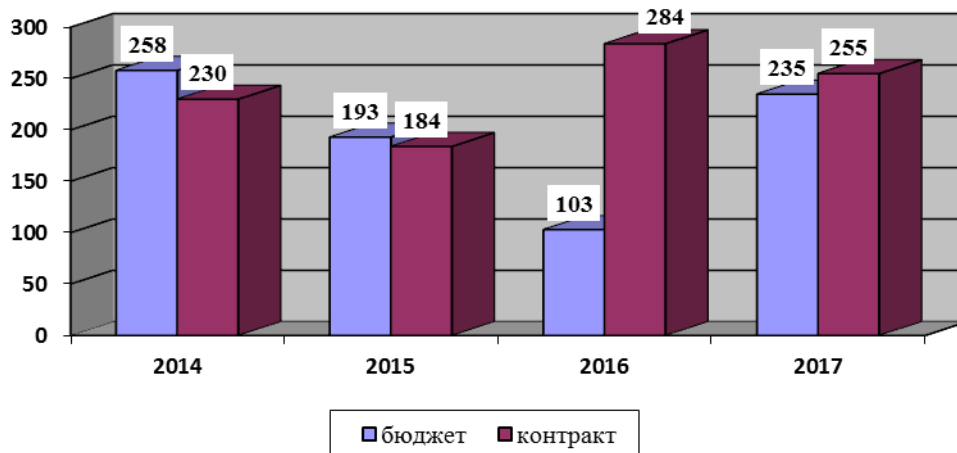

Рис. 2.5. Динаміка прийому на ОС Бакалавр у 2014-2017рр.
(денна форма навчання)

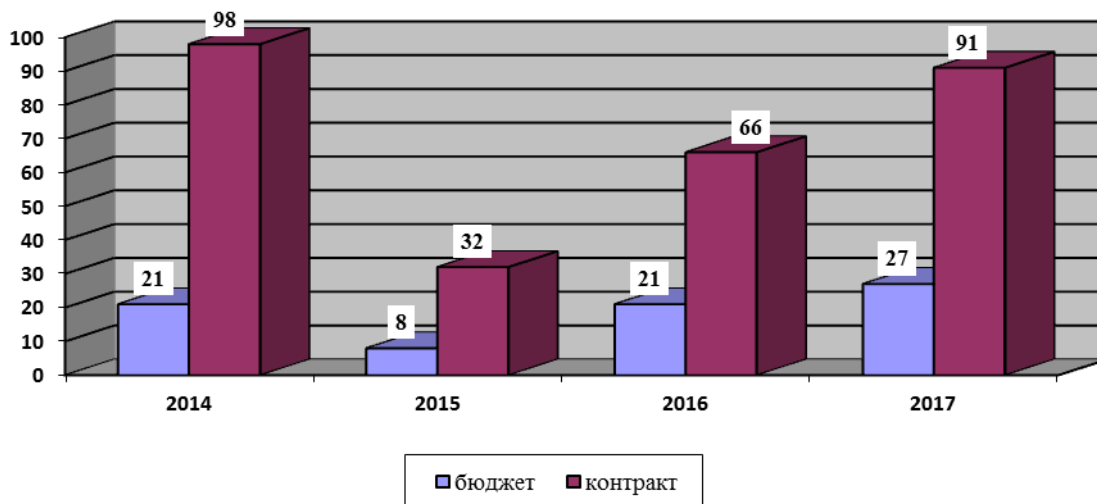

Рис. 2.6. Динаміка прийому на ОС Бакалавр у 2014-2017рр.
(заочна форма навчання)

Кількість поданих заяв у 2017 році на 1 курс освітнього ступеня бакалавр склала:

- ✓ денна форма навчання – **2066** заяв (**1728** – бюджет, **338** – контракт);
- ✓ заочна форма навчання – **289** заяв (**150** – бюджет, **139** – контракт).

Ці показники зменшилися у порівнянні з минулим роком на денну форму навчання (на 276 заяв), але збільшилася кількість заяв на заочну форму навчання – на 151 заяву.

Таблиця 2.3.

**Інформація щодо кількості поданих заяв на
ОС бакалавр в МДУ**

Форма навчання	Освітній ступінь	
	бакалавр	
	2016	2017
Денна форма	2342 20366/306к	2066 17286/338к
Заочна форма	138 616/77к	289 1506/139к
ВСЬОГО	2480	2355

За результатами вступної кампанії студентами МДУ денної форми навчання в 2017 році стали 490 осіб (235 – бюджет, 255 – контракт), а заочної – 118 осіб (27 – бюджет, 91 – контракт).

Таблиця 2.4.

**Інформація щодо зарахованих вступників на
ОС бакалавр в МДУ**

Форма навчання	Освітній ступінь	
	бакалавр	
	2016	2017
Денна форма	387 1036/284к	490 2356/255к
Заочна форма	87 216/66к	118 276/91к
ВСЬОГО	474	608

Не зважаючи на складну військово-політичну ситуацію в регіоні загальноуніверситетський конкурс в 2017 році склав **7,72** на одне бюджетне місце. Традиційно найпопулярнішими спеціальностями МДУ у абітурієнтів стали 081«Право», 035.04 «Філологія. Германські мови», 053 «Психологія», 242 «Туризм», на які було подано більше 100 заяв.

Таблиця 2.5.

**Найрейтинговиші спеціальності МДУ 2017 року
(денна форма навчання)**

Спеціальність	Кількість заяв	з них:	
		бюджет	контракт
081 Право	236	194	42
053 Психологія	180	158	22
242 Туризм	133	115	18
035.04 Філологія. Германські мови та літератури (переклад включно) (переклад (англійська))	120	104	16
035.04 Філологія. Германські мови та літератури (переклад включно) (мова та література (англійська))	106	87	19

Нововведенням Міністерства освіти і науки України у 2017 році став розрахунок конкурсного балу за коефіцієнтами – регіональним (1,03), галузевим (1,03) та сільським (1,02).

Усі учасники вступної кампанії проходили конкурсний відбір, але для підтримки державою незахищених категорій громадян були введені поняття квоти, що надавало їм спеціальні умови отримання місць державного замовлення. За квотою до Маріупольського державного університету у 2017 році було зараховано **25** осіб, з них **15** за денною формою навчання, **10** за заочною формою навчання. Це в першу чергу діти-сироти та діти позбавлені батьківського піклування; особи, яких законом визнано учасниками бойових дій та які захищали незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України, брали участь в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, у тому числі ті, які проходять військову службу; інваліди війни.

У 2017 році МДУ було отримано заяви з **13** областей України, але, як і у попередні роки, основними вступниками були абітурієнти з м. Маріуполя, від яких надійшло **1053** заяви (64,2% від загальної кількості) – денна форма навчання, **157** заяв (60% від загальної кількості) – заочна форма навчання. Вступили до МДУ абітурієнти з **6** областей України, а саме: Донецької (560 осіб), Запорізької (9 осіб), Київської (2 особи), Дніпропетровської, Херсонська та Харківська (по 1 особі).

У 2017 році студентами 1 курсу денної форми навчання також стали **22** іноземних громадяни таких країн: Камерун, Туркменістан, Азербайджан, Китай, Білорусь, Вірменія, Нігерія.

Уперше у 2017 році в МДУ було здійснено набір на спеціальності 125 Кібербезпека та 013 Початкова освіта.

Другий рік поспіль здійснюється набір на 2 та 3 курси освітнього ступеня бакалавр на базі диплома молодшого спеціаліста. За результатами вступних іспитів на 2 курс було зараховано **43** особи (11 – денна форма, 32 – заочна форма), на 3 курс було зараховано **13** осіб (1 – денна форма, 12 – заочна форма).

Результати вступу за освітнім ступенем магістр

У 2017 році прийом студентів на освітній ступінь магістр здійснювався за **21** спеціальністю та **30** освітніми програмами.

Під час вступної кампанії 2017 року для участі у конкурсному відборі для здобуття освітнього рівня магістр вступниками було подано 798 заяв (2016 р. – 703 заяви).

У 2017 році Міністерством освіти і науки України було зменшено кількість місць державного замовлення для підготовки здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем магістр в МДУ в 1,5 рази та склало **146** місць (в 2016 році – 165 місць).

У 2017 році в МДУ за освітнім ступенем магістр вступили **472** студенти (2016 р. – 440 студентів).

Динаміку прийому абітурієнтів на денну і заочну форми навчання ОС «Магістр» в МДУ представлено на рис. 2.7. та 2.8.:

Таблиця 2.6.

**Інформація щодо кількості поданих заяв на
ОС магістр в МДУ**

Форма навчання	Освітній ступінь	
	магістр	
	2016	2017
Денна форма	374 3056/69к	432 3116/121к
Заочна форма	329 1836/146к	366 1176/249к
ВСЬОГО	703	798

Таблиця 2.7.

**Інформація щодо зарахованих вступників на
ОС магістр в МДУ**

Форма навчання	Освітній ступінь	
	магістр	
	2016	2017
Денна форма	241 1396/102к	257 1296/128к
Заочна форма	199 226/173к	215 176/198к
ВСЬОГО	440	472

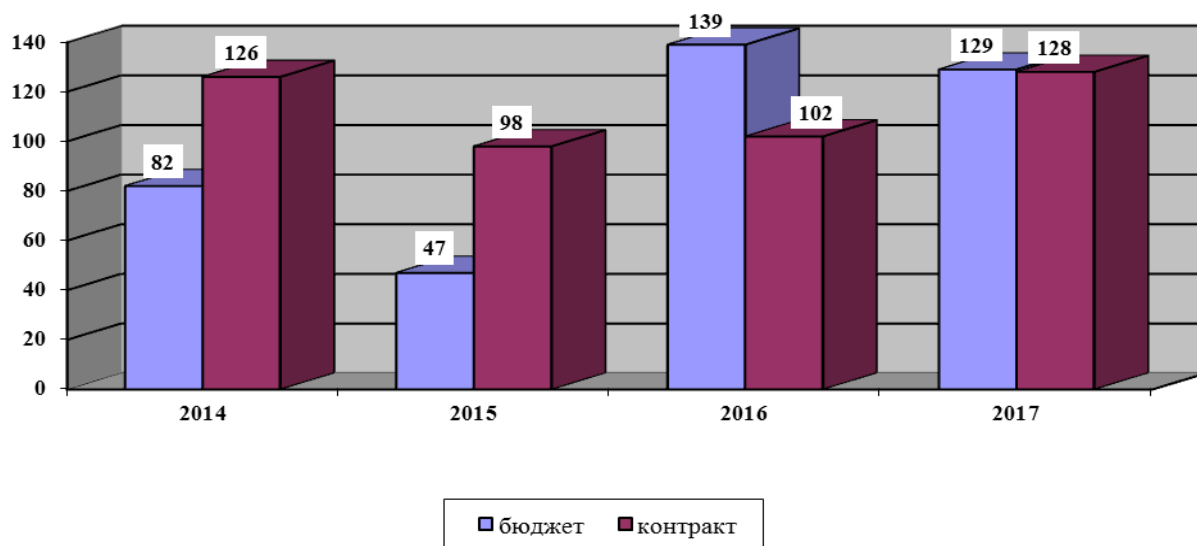

Рис. 2.7. Динаміка прийому на ОС Магістр у 2014-2017рр.
(денна форма навчання)

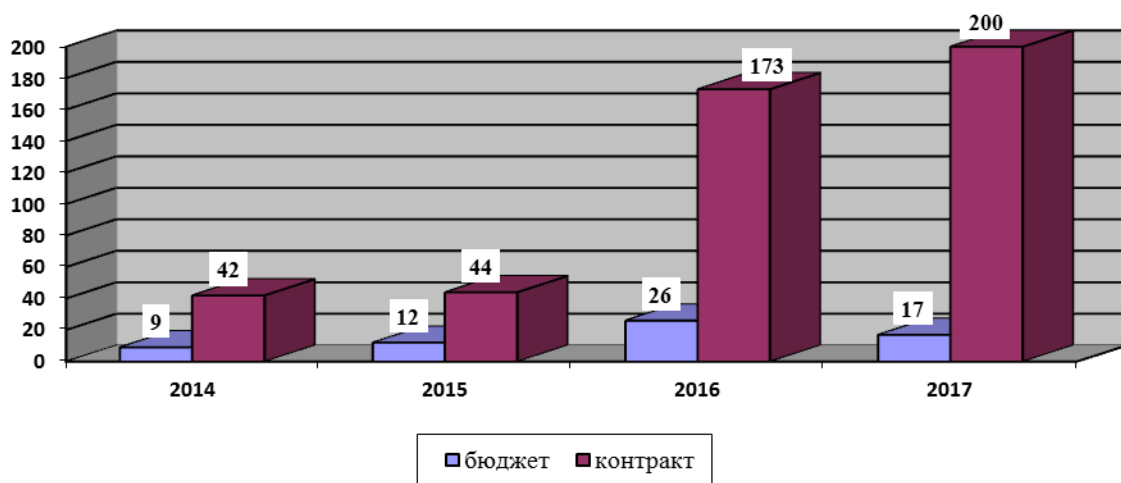

Рис. 2.8. Динаміка прийому на ОС Магістр у 2014-2017рр.
(заочна форма навчання)

Нововведенням вступної кампанії 2017 року стало складання зовнішнього незалежного оцінювання на спеціальність 081 «Право» ОС магістр за трьома блоками:

- перший блок - тест загальних навчальних правових компетентностей (аналітичне, критичне та логічне мислення);
- другий блок - тест за шістьма базовими юридичними (правовими) дисциплінами (конституційне право, адміністративне право, цивільне право, цивільне процесуальне право, кримінальне право, кримінальне процесуальне право);
- третій блок - тест з іноземної мови.

Кількість поданих заяв склала **110** (46 – денна форма навчання, 64 - заочна); зараховано на ОС магістр спеціальності 081 «Право» **42** студенти (15 осіб – денна форма, 27 - заочна).

За результатами конкурсного відбору студентами МДУ за освітнім ступенем магістр денної і заочної форм навчання загалом стали **472** особи (бюджет - **146**, контракт - **326**).

Для здобуття вищої освіти за ОС магістр було зараховано 7 іноземних громадян з Греції, Азербайджану, Узбекистану, Туреччини.

Традиційно в період літніх канікул під час вступної кампанії 2017 року здійснювалися переведення і поновлення студентів. За результатами роботи приймальної комісії було переведено **11** студентів, поновлено – **34**. На другу вищу освіту було прийнято **90** осіб, а для паралельного навчання в МДУ зараховано **6** осіб (1 – денна форма навчання, 5 – заочна).

Разом за всіма рівнями освіти на навчання в Маріупольський державний університет у 2017 році було зараховано **1277 осіб** (ОС бакалавр: денна форма навчання – 490; заочна – 118; ОС магістр: денна – 257, заочна – 215). Для

отримання другої вищої освіти – 90 осіб (8 – денна форма навчання, 82 - заочна). За результатами роботи приймальної комісії було у 2017 році переведено 11 студентів, поновлено – 34. Для паралельного навчання в МДУ зараховано 6 осіб (1 – денна форма навчання, 5 – заочна). Вступило на базі диплома молодшого спеціаліста на 2 курс 43 особи (11 – денна, 32 – заочна); на 3 курс – 13 осіб.

Контингент студентів МДУ

Станом на 1 грудня контингент студентів університету становить 3158 студентів, з них на денній формі навчаються 2133 (1000 – бюджет; 1133 – контракт), на заочній – 1025 (111 – бюджет, 914 – контракт). Порівнюючи показники минулих років, слід зазначити, що загальна кількість студентів залишилась майже незмінною, проте вже другий рік поспіль спостерігається тенденція щодо збільшення контингенту студентів заочної форми навчання (Рис. 2.9.).

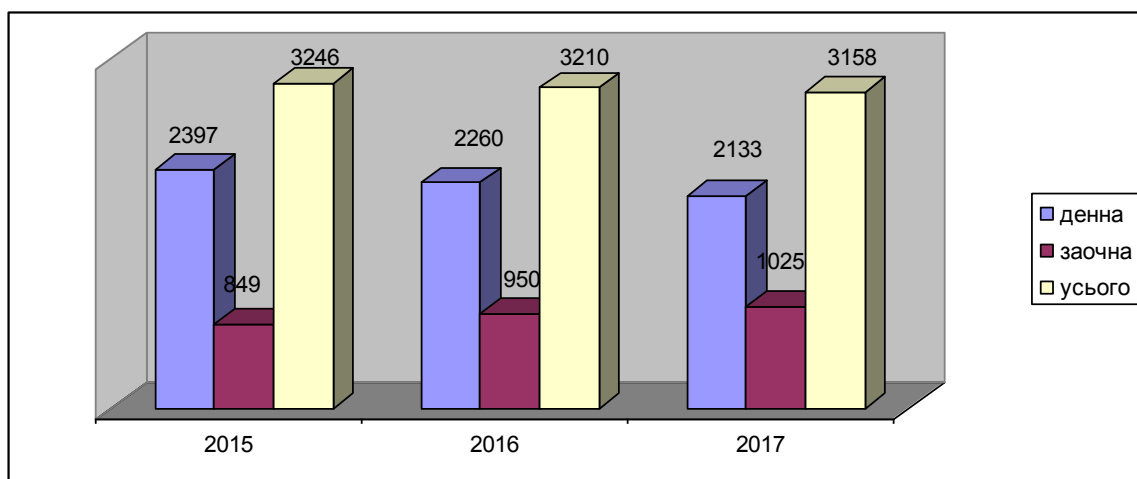

Рис. 2.9. Динаміка контингенту студентів у 2015-2017 рр.

Розглядаючи окремо контингент студентів денної форми навчання (2133 особи), можна зробити висновок про майже рівномірний розподіл студентів, які навчаються за державним замовленням (1000 осіб, 47%) та за контрактом (1133 особи, 53%) (Рис. 2.10.).

Аналіз контингенту заочної форми навчання (1025 осіб) свідчить про те, що розрив між контингентом студентів, що навчаються за державним замовленням (111 осіб, що становить 11 %), та за контрактом (914 осіб, що становить 89 %) складає 78 %. При цьому слід зазначити постійну тенденцію до збільшення частки студентів, що навчаються за рахунок коштів фізичних та/або юридичних осіб (Рис.2.11.).

Загальна інформація щодо контингенту студентів денної та заочної форм навчання, що навчаються за кошти державного замовлення та за кошти фізичних або юридичних осіб, подана на Рис. 2.12-2.13.

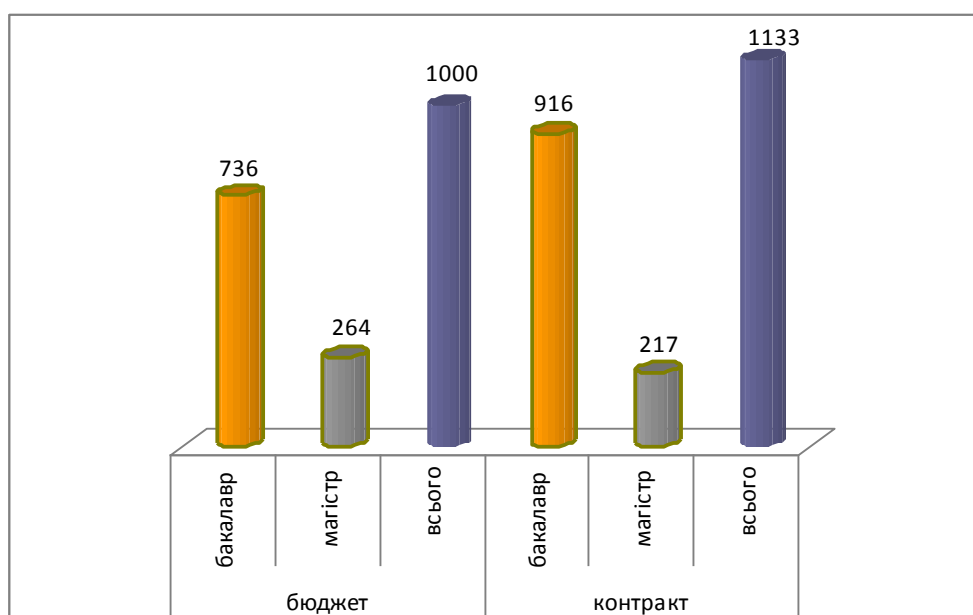

Рис.2.10. Контингент студентів денної форми навчання, 2017-2018 н.р.

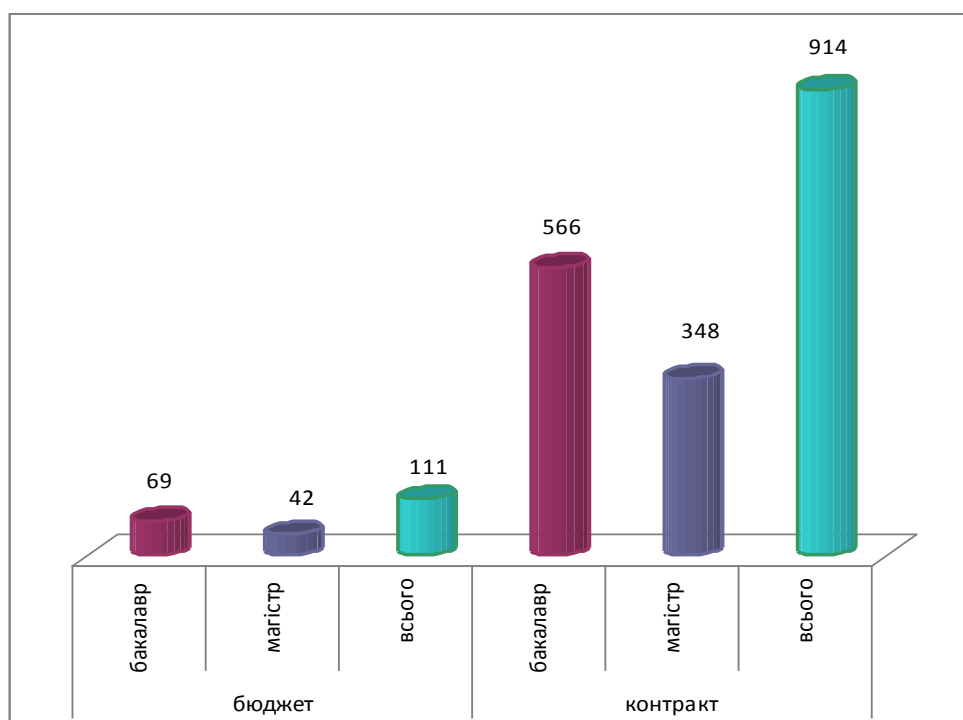

Рис.2.11. Контингент студентів заочної форми навчання, 2017-2018 н. р.

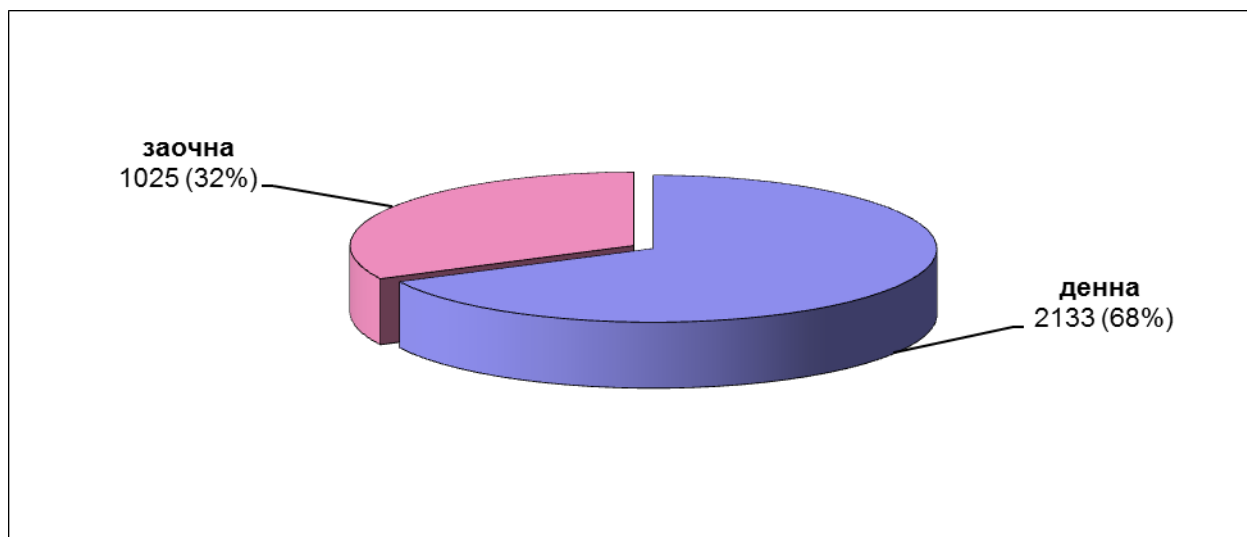

Рис.2.12. Загальний контингент студентів за денною та заочною формами навчання, 2017-2018 н.р.

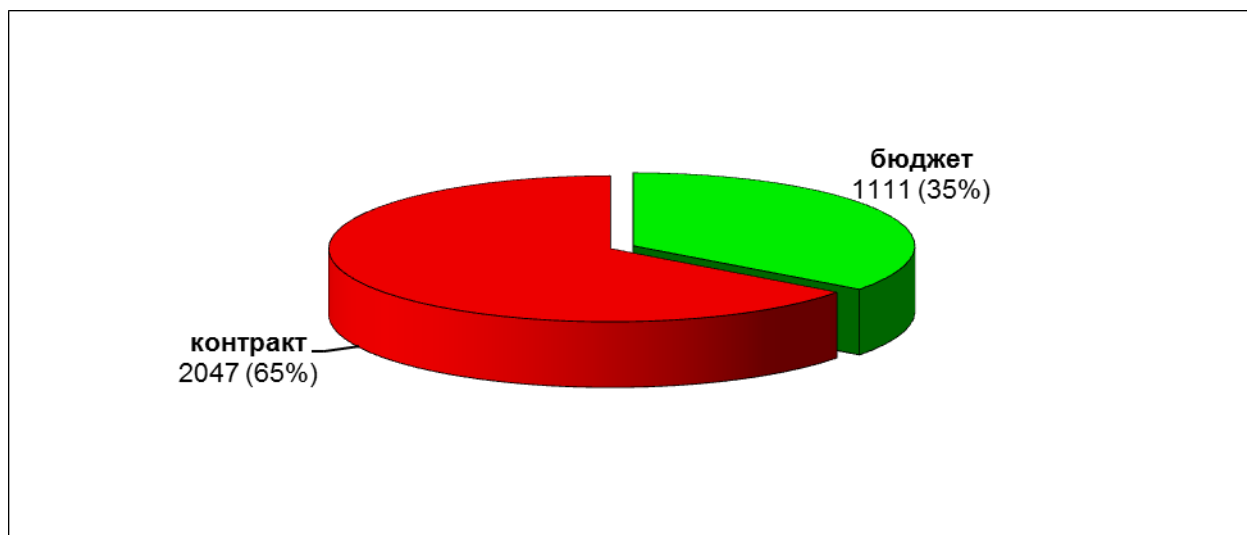

Рис.2.13. Загальний контингент студентів, що навчаються за кошти державного замовлення та кошти фізичних та/або юридичних осіб, 2017-2018 нр.

Розподіл студентів денної форми за курсами навчання представлено на Рис. 2.14. Переважна кількість студентів денної форми навчається на 1-4 курсах ступеня «Бакалавр» (22, 19, 16 та 20% відповідно). Майже рівномірним є розподіл студентів 1 та 2 курсів магістратури (12 та 11% відповідно).

Розподіл студентів заочної форми за курсами навчання представлено на Рис. 2.15. Маємо аналогічну ситуацію з денною формою навчання: більшість студентів навчається на 1-4 курсах ступеня «Бакалавр» (11, 21, 14 та 16 % відповідно), на 1 та 2 курсах магістратури навчається відповідно 21 та 17 % студентів заочної форми.

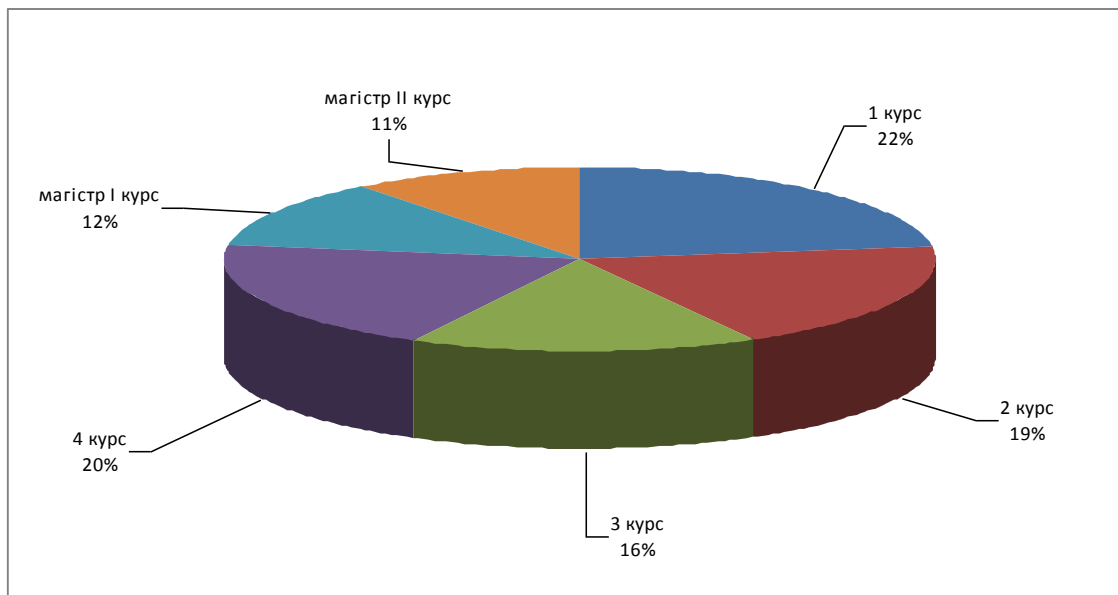

Рис.2.14. Розподіл студентів денної форми за курсами навчання

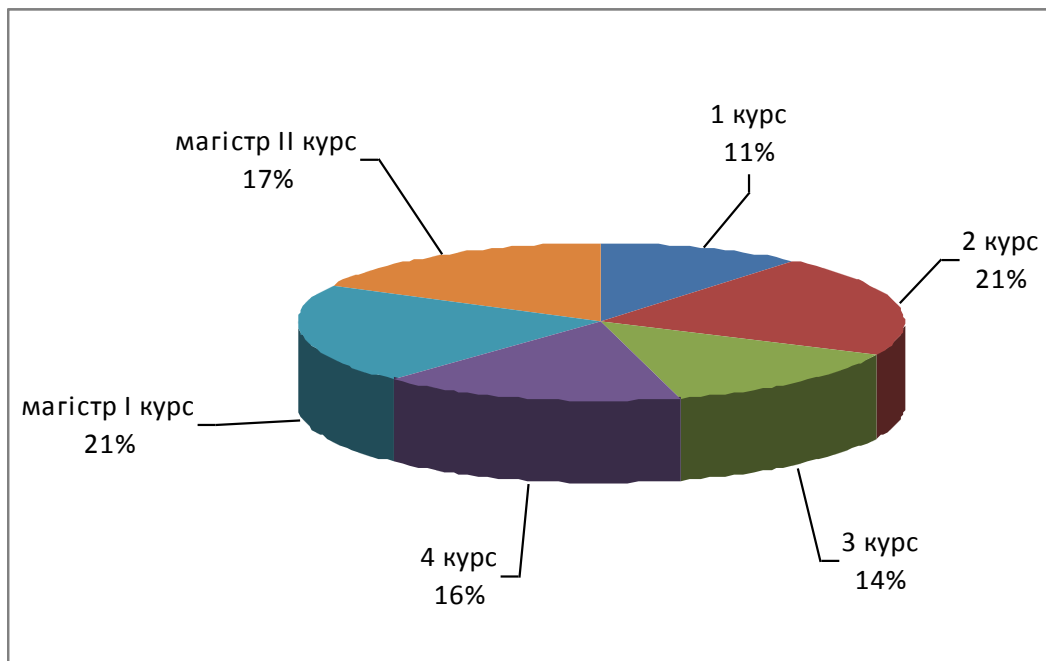

Рис.2.15. Розподіл студентів заочної форми за курсами навчання

Розподіл студентів за факультетами Університету наведено на Рис.2.16. Слід зазначити, що переважна більшість студентів навчається на економіко-правовому факультеті та факультеті філології та масових комунікацій (32 та 35 % відповідно). Майже однаковим є контингент студентів факультету іноземних мов (13 %), історичного факультету (11 %) та факультету грецької філології та перекладу (9%).

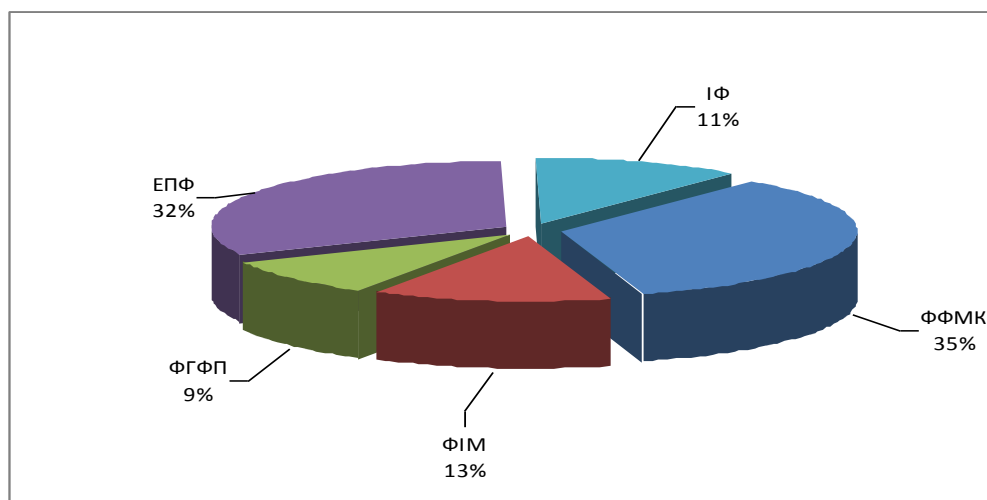

Рис.2.16. Розподіл студентів за факультетами Маріупольського державного університету

Загальна інформація щодо розподілу контингенту за курсами, факультетами, освітніми рівнями та формами навчання наведена у Таблиці 2.8.

Заслужують пильної уваги й аналізу показники відрахування студентів упродовж року. Протягом 2016–2017 навч. р. було відраховано 256 студентів, серед яких 128 студентів (50 бюджет / 78 контракт) денної форми навчання та 128 студентів (14 бюджет / 114 контракт) заочної форми навчання. У розрізі факультетів інформація про кількість відрахованих подана на Рис. 2.17.

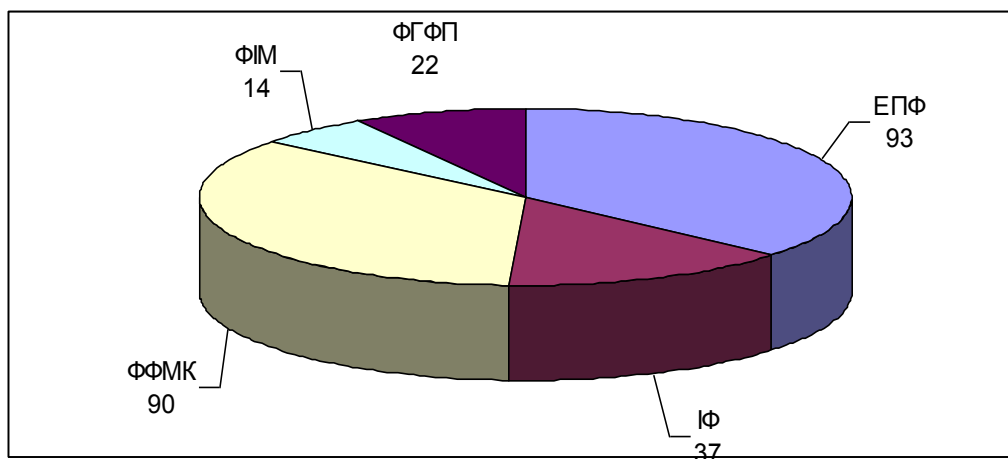

Рис.2.17. Кількість відрахованих студентів у розрізі факультетів Університету за 2016-2017 н. р.

Основні причини відрахування студентів: невиконання навчального плану, невиконання умов договору, академічна неуспішність тощо.

Таблиця 2.8.

Контингент студентів Маріупольського державного університету

Факультет	Громадяни України	Іноземні громадяни	Денна форма навчання						Заочна форма навчання					
			Бакалавр		Магістр		Усього		Бакалавр		Магістр		Усього	
			держ. замовл.	контракт	держ. замовл.	контракт	держ. замовл.	контракт	держ. замовл.	контракт	держ. замовл.	контракт	держ. замовл.	контракт
Економіко-правовий факультет	970	28	172	327	57	86	229	413	24	173	6	153	30	326
Історичний факультет	359	3	88	115	32	20	120	135	6	49	10	42	16	91
Факультет філології та масових комунікацій	1077	8	222	340	75	40	297	380	33	273	18	84	51	357
Факультет грецької філології та перекладу	277	21	126	67	54	21	180	88	2	26	0	2	2	28
Факультет іноземних мов	400	15	128	67	46	50	174	117	4	45	8	67	12	112
Разом громадян України	3083		736	868	264	208	1000	1076	69	553	42	343	111	896
Разом іноземних громадян		75		48		9		57		13		5		18
Разом по університету	3158		736	916	264	217	1000	1133	69	566	42	348	111	914

2.3. Організація і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу та якість підготовки фахівців

Навчально-методичне забезпечення освітнього процесу

Підготовка фахівців у Маріупольському державному університеті відповідає вимогам Законів України «Про освіту» та «Про вищу освіту», Постановам Кабінету Міністрів України, наказам Міністерства освіти і науки України та іншим нормативним актам у галузі освіти. Університет повною мірою дотримується статутних і нормативних положень щодо діяльності закладу вищої освіти, затверджених згідно з чинним законодавством.

У 2017 році університетом продовжувалась імплементація Закону України «Про вищу освіту». Ректорат, структурні підрозділи університету розробляли нові та приводили у відповідність до Закону існуючі положення, що регулюють освітній процес в МДУ.

Надання академічної автономії вимагає від університету вироблення власних підходів до організації освітнього процесу, що повинні сприяти посиленню індивідуалізації навчання, створенню умов для академічної мобільності студентів та викладачів.

Протягом поточного навчального року було розроблено, розглянуто на засіданні Науково-методичної ради та затверджено Вченою радою університету 19 документів, що регламентують освітній процес в університеті:

1. Інструкція про порядок розроблення додаткового навчального плану для здобувачів вищої освіти усіх форм навчання, які вступають на навчання на II-III курс (з нормативним терміном навчання) на базі диплома молодшого спеціаліста в Маріупольському державному університеті.

2. Інструкція щодо складання обсягів навчального навантаження кафедр та планування навчального навантаження науково-педагогічних працівників у 2017-2018 н. р.

3. Каталог елективних дисциплін циклу загальної підготовки.

4. Положення про академічну доброчесність в Маріупольському державному університеті.

5. Положення про атестацію педагогічних працівників Маріупольського державного університету.

6. Положення про дистанційне навчання.

7. Положення про докторантуру Маріупольського державного університету.

8. Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в кваліфікаційних роботах студентів Маріупольського державного університету.

9. Положення про кваліфікаційні роботи в Маріупольському державному університеті.

10. Положення про науково-методичну комісію Маріупольського державного університету.

11. Положення про науково-методичну раду Маріупольського державного університету.

12. Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора наук у Маріупольському державному університеті.

13. Положення про порядок переведення здобувачів вищої освіти, які навчаються на договірній основі за рахунок коштів фізичних та/або юридичних осіб, на вакантні місця державного замовлення.

14. Положення про порядок присвоєння вчених звань професора та доцента Вченою радою Маріупольського державного університету.

15. Положення про проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників, обрання за конкурсом та укладання з ними трудових договорів (контрактів) у МДУ.

16. Положення про реєстрацію службових об'єктів права інтелектуальної власності, створених у Маріупольському державному університеті.

17. Положення про Центр підвищення кваліфікації та післядипломної освіти Маріупольського державного університету.

18. Положення про Школу педагогічної майстерності викладачів Маріупольського державного університету.

19. Правила призначення академічних та соціальних стипендій в Маріупольському державному університеті.

Для зменшення обсягів навчального навантаження кафедр і поступового переходу до 600 годин навчального навантаження на рік науково-педагогічних працівників було розроблено рекомендації та інструкції з формування обсягів навчального навантаження.

Отже, на сьогодні усі складові освітнього процесу регулюються відповідними локальними нормативними документами МДУ, що є виконанням вимог Закону України «Про вищу освіту» щодо автономії та самостійності вищого навчального закладу. З метою забезпечення відкритості та прозорості освітньої діяльності нормативні документи університету проходять процедуру обговорення та схвалення Науково-методичною радою та оприлюднюються на офіційному сайті Маріупольського державного університету. Удосконалення нормативної бази освітньої діяльності сприятиме подальшому розвитку системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності в Маріупольському державному університеті.

Система внутрішнього забезпечення якості освіти передбачає визначення принципів та виконання процедур:

- 1) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- 2) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників вищого навчального закладу та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті вищого навчального закладу, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;
- 3) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- 4) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;

5) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;

6) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;

7) забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників вищих навчальних закладів і здобувачів вищої освіти

Технології дистанційного навчання

Впровадженням технологій дистанційного навчання в Університеті займається відділ дистанційного навчання, до завдань якого, серед інших, входять обслуговування Навчального порталу МДУ, надання допомоги під час розробки дистанційних курсів тощо.

На виконання нових Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності з метою якісної підготовки студентів університету комплекси навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін оприлюднюються на Навчальному порталі МДУ, розташованому на Платформі Moodle (Рис. 2.18).

Рис.2.18. Навчальний портал МДУ

Навчальний портал МДУ функціонує на базі платформи LMS Moodle. Платформа постійно оновлюється та еволюціонує. Навчальний портал МДУ має комфортну структуру доступу та пошуку даних, календар, форму відправки коментарів та повідомлень, статистику відвідувань та посилання на інші онлайн-ресурси університету, а також на корисні навчальні інтернет-ресурси. Інтерфейс порталу підтримує 6 мов: *українська, англійська, французька, новогрецька, італійська, російська.*

Рис. 2.19. Корисні посилання Навчального порталу

Статистичні дані відвідуваності Навчального порталу МДУ показують значний інтерес до дистанційного навчання з боку абітурієнтів, здобувачів вищої освіти, викладачів університету (Рис. 2.20. – 2.21.).

Рис. 2.20. Кількість відвідувань Навчального порталу МДУ за 2016-2017 н. р.

Рис. 2.21. Порівняльний аналіз кількості відвідувань за 2016-2017 н. р.

На Навчальному порталі створено та опубліковано понад 1300 дистанційних курсів, комплексів навчально-методичного забезпечення дисциплін (КНМЗНД), що використовуються під час освітнього процесу та проведення підсумкових контрольних заходів (Рис. 2.22. – 2.23.).

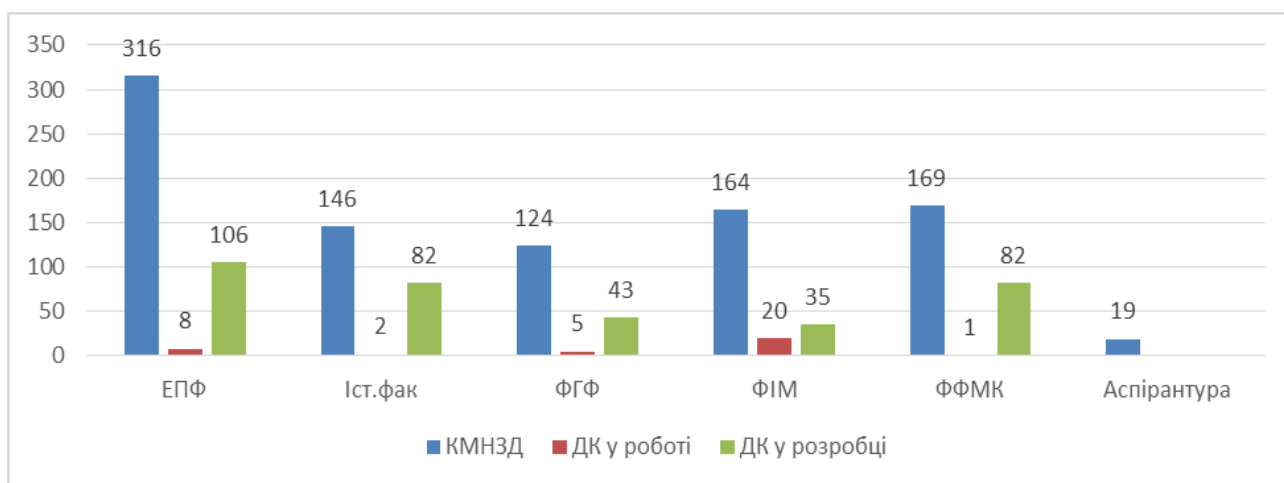

Рис.2.22. Кількість дистанційних курсів за факультетами Університету

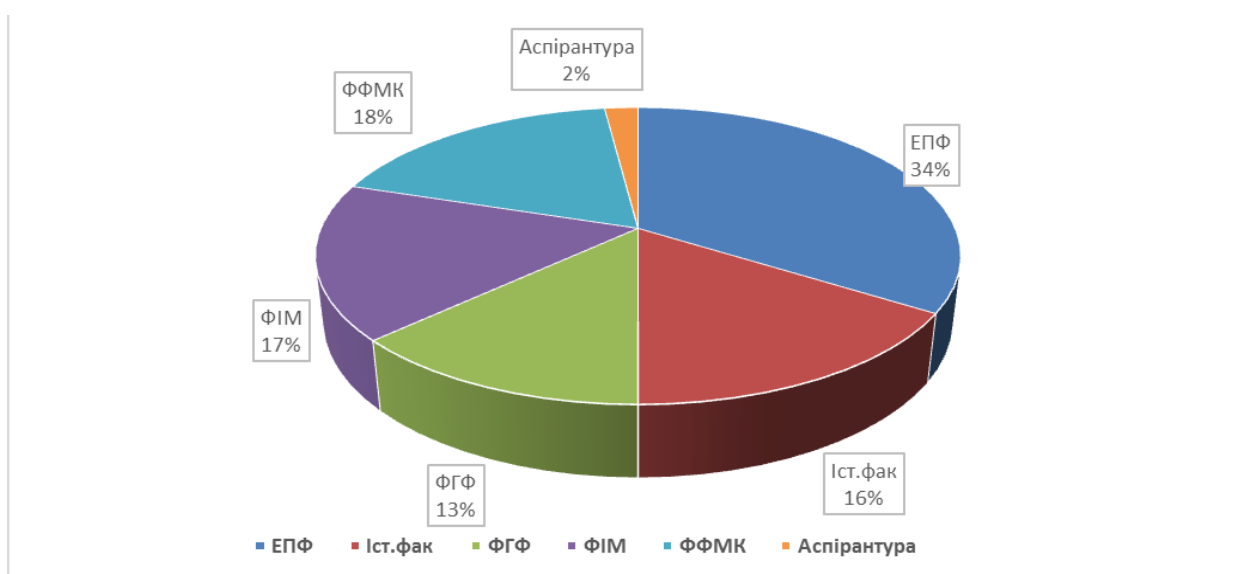

Рис. 2.23. Кількість комплексів навчально-методичного забезпечення за факультетами Університету

Протягом 2017 року співробітники відділу дистанційного навчання надавали допомогу викладачам Університету з розробки дистанційних курсів шляхом проведення методичних семінарів на кафедрах, участі у курсах, які було організовано Центром підвищення кваліфікації та післядипломної освіти за програмою «Розробка дистанційного курсу».

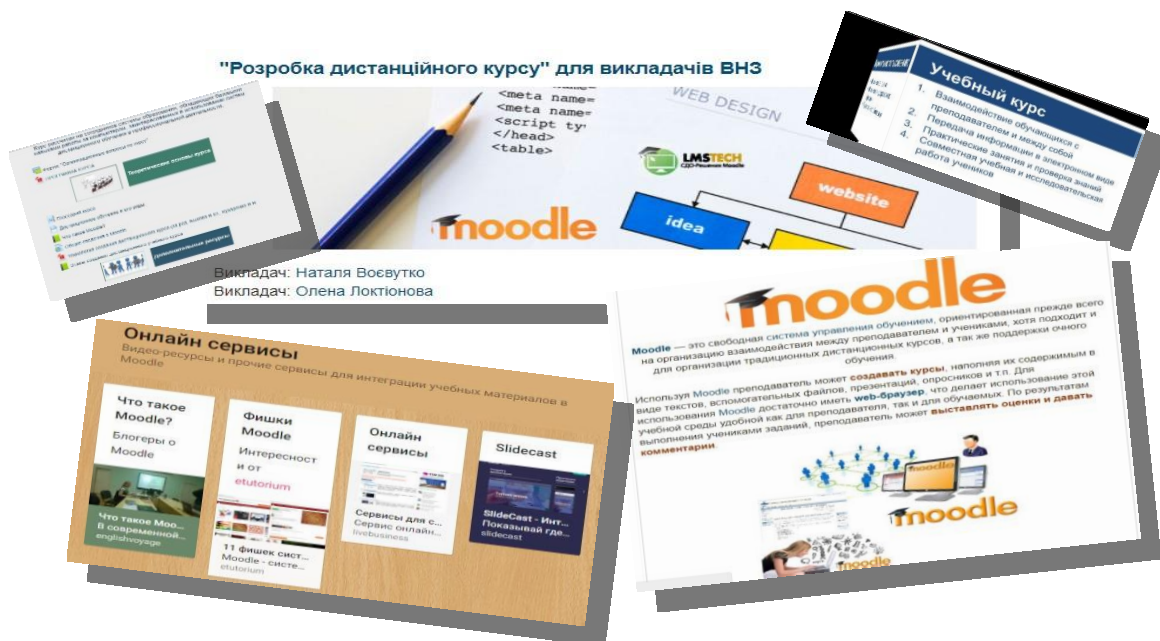

Рис. 2.24. Програма підвищення кваліфікації «Розробка дистанційного курсу» для викладачів

У 2017 р. співробітники відділу дистанційного навчання брали участь у проекті «Дистанційне навчання українознавчих курсів для учнів з тимчасово окупованих територій», що реалізували МДУ та Маріупольський науково-методичний центр за підтримки МОН України, Міністерства закордонних справ Литовської Республіки, Посольства Литви в Україні тощо. У рамках заходу було проведено дводенний семінар «Проектування курсів відкритого дистанційного навчання (ODL) та презентовано 6 українознавчих курсів, що розташовані на Навчальному порталі МДУ (Рис.2.25).

Рис. 2.25. Українознавчі дистанційні курси для учнів з тимчасово окупованих територій

Створені українознавчі курси містять різноманітні навчальні матеріали, інформаційні дошки, тести, віртуальні вправи для учнів з тимчасово окупованих територій.

Освітньо-професійні програми

У зв'язку з переходом до нового Переліку галузей знань і спеціальностей до прийняття державних стандартів вищої освіти в університеті були затверджені тимчасові освітньо-професійні програми підготовки бакалаврів та магістрів з урахуванням студентоцентрованого та компетентнісного підходів, що передбачає формування та розвиток у здобувачів вищої освіти предметних та ключових компетентностей відповідно до європейської якості освіти.

За звітний період компетентнісний підхід в освітньому процесі реалізовувався, серед іншого, шляхом залучення видатних викладачів закладів вищої освіти не тільки України, а й провідних університетів Європи, налагодження співпраці із підприємствами, організаціями, установами, які є потенційними роботодавцями (в рамках проходження практики, залучення до науково-дослідної діяльності, реалізації спільних проектів, грантів, програм).

Для забезпечення прозорості і привабливості освітніх програм, підтримання їхньої актуальності та попиту на них розроблено механізм, що включає:

- порядок розробки і формулювання очікуваних цілей і результатів навчання, рекомендації та нормативні вимоги щодо створення освітньо-професійних програм, навчальних планів і навчальних програм дисциплін (зокрема, «Методичні рекомендації з розробки профілю освітніх програм», затверджені наказом МДУ від 22.04.2016 р. № 158, «Методичні рекомендації з розробки освітніх програм у Маріупольському державному університеті», затверджені наказом МДУ від 18.04.2016 р. № 120; Рекомендації з розробки навчальних планів (робочих навчальних планів) на поточний навчальний рік),

- порядок внутрішньої експертизи, оцінки та затвердження програм, навчальних планів і навчальних програм дисциплін (зокрема «Положення про підготовку наукових, навчальних та навчально-методичних видань у Маріупольському державному університеті», затверджене наказом МДУ від 22.04.2016 р. № 158; «Положення про комплекс навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни у Маріупольському державному університеті, затверджене наказом МДУ № 224 від 04.07.2016 р. зі змінами).

Крім того, передбачається створення механізмів, які включають умови реалізації освітньо-професійних програм, їхню забезпеченість відповідними навчальними ресурсами; аналіз ефективності реалізації навчальних програм, розробку процедур регулярного періодичного перегляду програм за участю стейкхолдерів, студентів та інших зацікавлених сторін.

Станом на 31.12.2017 в Університеті здійснюється підготовка за **39** освітньо-професійними програмами на **першому (бакалаврському) рівні** та **31** освітньо-професійними програмами на **другому (магістерському) рівні** (Таблиця 2.9.).

До кожної програми розроблено Профіль, що коротко та стандартизовано представляє інформацію про освітню програму українською та англійською мовами. З метою забезпечення публічності інформації про освітні програми та залучення майбутніх абітурієнтів Профілі освітніх програм розміщені на офіційному сайті університету.

Таблиця 2.9.

**Освітньо-професійні програми
в Маріупольському державному університеті**

№ п/п	Код та назва спеціальності	Освітньо-професійна програма
Ступінь бакалавра		
1.	012 Дошкільна освіта	Дошкільна освіта
2.	013 Початкова освіта	Початкова освіта
3.	014 Середня освіта	Українська мова і література
4.		Мова і література (італійська)
5.		Мова і література (німецька)
6.		Мова і література (новогрецька)
7.		Мова і література (російська)
8.		Мова і література (французька)
9.		Мова і література (англійська)
10.		Історія
11.		Фізична культура
12.	029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа	Інформаційна, бібліотечна та архівна справа
13.	032 Історія та археологія	Історія
14.	034 Культурологія	Культурологія
15.	035 Філологія	Українська мова та література
16.		Мова і література (російська)
17.		Переклад (українська, російська, польська)
18.		Мова та література (англійська)
19.		Мова і література (німецька)
20.		Переклад (англійська)
21.		Мова і література (італійська)
22.		Мова і література (французька)
23.		Переклад (італійська)
24.		Мова і література (новогрецька)
25.		Переклад (новогрецька)
26.	051 Економіка	Міжнародна економіка
27.	052 Політологія	Політологія
28.	053 Психологія	Практична психологія
29.	054 Соціологія	Соціологія
30.	061 Журналістика	Журналістика
31.		Реклама та зв'язки з громадськістю
32.	073 Менеджмент	Менеджмент
33.	081 Право	Право
34.	101 Екологія	Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування
35.	124 Системний аналіз	Системний аналіз
36.	125 Кібербезпека	Кібербезпека

37.	242 Туризм	Туризм
38.	291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії	Міжнародні відносини
39.	292 Міжнародні економічні відносини	Міжнародний бізнес
Ступінь магістра		
1.	012 Дошкільна освіта	Дошкільна освіта
2.	014 Середня освіта	Українська мова і література
3.		Мова і література (німецька)
4.		Мова і література (російська)
5.		Мова і література (англійська)
6.		Історія
7.	017 Фізична культура і спорт	Фізична культура
8.	029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа	Інформаційна, бібліотечна та архівна справа
9.	032 Історія та археологія	Історія
10.	035 Філологія	Українська мова та література
11.		Мова і література (російська)
12.		Переклад (українська, російська, польська)
13.		Мова та література (англійська)
14.		Мова і література (німецька)
15.		Переклад (англійська)
16.		Переклад (італійська)
17.		Мова і література (новогрецька)
18.		Переклад (новогрецька)
19.	051 Економіка	Міжнародна економіка
20.	053 Психологія	Практична психологія
21.	061 Журналістика	Журналістика
22.		Реклама та зв'язки з громадськістю
23.	073 Менеджмент	Менеджмент організацій і адміністрування
24.		Управління фінансово-економічною безпекою
25.		Управління навчальним закладом
26.	081 Право	Право
27.	101 Екологія	Екологія та охорона навколишнього середовища
28.	124 Системний аналіз	Системний аналіз
29.	281 Публічне управління та адміністрування	Міське самоврядування
30.	291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії	Міжнародні відносини
31.	292 Міжнародні економічні відносини	Міжнародний бізнес

На основі освітньо-професійних програм розроблено відповідні навчальні плани, пояснювальні записки до навчальних планів, робочі навчальні плани для здобувачів вищої освіти за ступенем бакалавра та магістра на 2017-2018 навчальний рік відповідно до вимог Закону України «Про вищу освіту», Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Ліцензійних умов

провадження освітньої діяльності закладів освіти», інструктивних листів МОН України.

Особлива увага під час розробки освітніх програм та навчальних планів приділяється варіативній складовій, оскільки Законом передбачена можливість вибору студентом 25% навчальних дисциплін від загальної кількості кредитів у межах, встановлених відповідною освітньою програмою та навчальним планом. Для більш повного задоволення освітніх і кваліфікаційних запитів суспільства, ефективнішого використання можливостей закладу освіти, врахування регіональних потреб в МДУ розроблено і запроваджено з 2015 року нову процедуру вибору студентом навчальних дисциплін на підставі «Положення про вибіркові дисципліни у Маріупольському державному університеті» та «Каталогу елективних дисциплін».

У 2017 році було продовжено процедуру вибору студентами елективних дисциплін за допомогою Google-form, розміщених на офіційному сайті Університету (Таблиці 2.10-2.11).

Таблиця 2.10.

Кількість елективних дисциплін, які пропонуються на вибір студентів

Освітній ступінь	Природничо-наукової (фундаментальної) підготовки 2015 р.	Гуманітарного та соціально-економічного циклу 2015 р.	Загальної підготовки 2016 р.
Бакалавр	163	158	208
Магістр	33	76	91
Всього	196	234	299

Таблиця 2.11.

Елективні дисципліни циклу загальної підготовки 2016 р., які були вибрані найбільшою кількістю студентів

Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Назва дисципліни	Кількість студентів, які обрали дисципліну
Культурології та інформаційної діяльності	Культурологія	49
	Прикладна етика	50
Математичних методів та системного аналізу	Комп'ютерні технології в інноваційному навчанні іноземним мовам	41
Педагогіки та освіти	Сімейна педагогіка і домашнє виховання	40
Філософії та соціології	Логіка	103
	Релігієзнавство	88
Соціальних комунікацій	Спічрайтинг	79
Англійської філології	Основи красномовства та культури ділового спілкування	55
Практичної психології	Психологія спілкування та корекція особистості	91

Оцінювання здобувачів вищої освіти

Система оцінювання в Маріупольському державному університеті включає вхідний, поточний, семестровий, ректорський контроль знань, комплексні контрольні роботи та атестацію здобувачів вищої освіти, що проводяться відповідно до локальних нормативних актів: Положення про організацію освітнього процесу у Маріупольському державному університеті, Положення про організацію контролю та оцінювання успішності навчання здобувачів вищої освіти у МДУ, Положення про ректорський контроль знань студентів Маріупольського державного університету, Рекомендацій щодо підготовки та проведення комплексних контрольних робіт, Положення про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної Комісії у Маріупольському державному університеті.

Якість підготовки фахівців за спеціальностями характеризується показниками успішності студентів за результатами екзаменаційних сесій.

Згідно з результатами зимової та літньої екзаменаційних сесій 2016-2017 н. р., навчальні здобутки студентів університету утримуються на рівні вище середнього.

З метою визначення рівня якості викладання навчальних дисциплін, оцінювання залишкових знань студентів для проведення аналізу якості навчання в університеті на початку кожного навчального семестру проводяться ректорські контрольні роботи, до участі в яких залучаються студенти 2-4 курсів ступеня бакалавра та 2-го року навчання ступеня магістра денної форми навчання. Узагальнені результати щодо ректорських контрольних робіт подані в Таблиці 2.12.

Таблиця 2.12.

Кількість проведених ректорських контрольних робіт	Кількість дисциплін	Кількість студентів
33	28	305

Рейтингове оцінювання студентів

Одним з ключових принципів системи забезпечення якості МДУ є щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників університету.

Рейтингове оцінювання діяльності студентів регулюється

- Законом України «Про вищу освіту» (Р VI ст. 32 п.7)
- Правилами призначення академічних та соціальних стипендій в МДУ
- Порядком формування рейтингу успішності

У 2017 р. робочими органами університету були вдосконалені процедури рейтингового оцінювання досягнень студентів, які, крім успішності навчання, враховують також досягнення у науковій, творчій, спортивній та громадській діяльності студентів.

Рейтинг успішності студентів МДУ формується з 3 складових: навчальної, наукової, соціальної. При цьому навчальна складова становить 90 % рейтингового бала.

Основними видами діяльності студентів, що включаються до рейтингу успішності, є:

- навчальна діяльність;
- наукова (науково-технічна) діяльність;
- соціальна активність (громадська, творча, спортивна діяльність).

Рейтинг успішності студентів враховується при:

- призначенні академічних стипендій (в т.ч. іменних стипендій, стипендій, заснованих Президентом України, Верховною Радою України, Кабінетом Міністрів України);
- призначенні соціальних стипендій;
- переведенні студентів на вакантні місця державного замовлення;
- покращенні умов проживання в гуртожитку та поселенні на наступний навчальний рік;
- заохоченні, в тому числі матеріальному;
- формуванні наукового резерву та рекомендації до вступу до аспірантури;
- інших випадках, які потребують порівняння результатів діяльності студентів.

Рейтинг студентів щосеместрово оприлюднюється на офіційному сайті Університету.

За результатами рейтингового оцінювання за підсумками літньої екзаменаційної сесії 300 студентів (45 %) отримують академічну стипендію, з них 212 осіб отримують стипендію у підвищеному розмірі. У розрізі факультетів показники призначення стипендій представлено на Рис. 2.26.

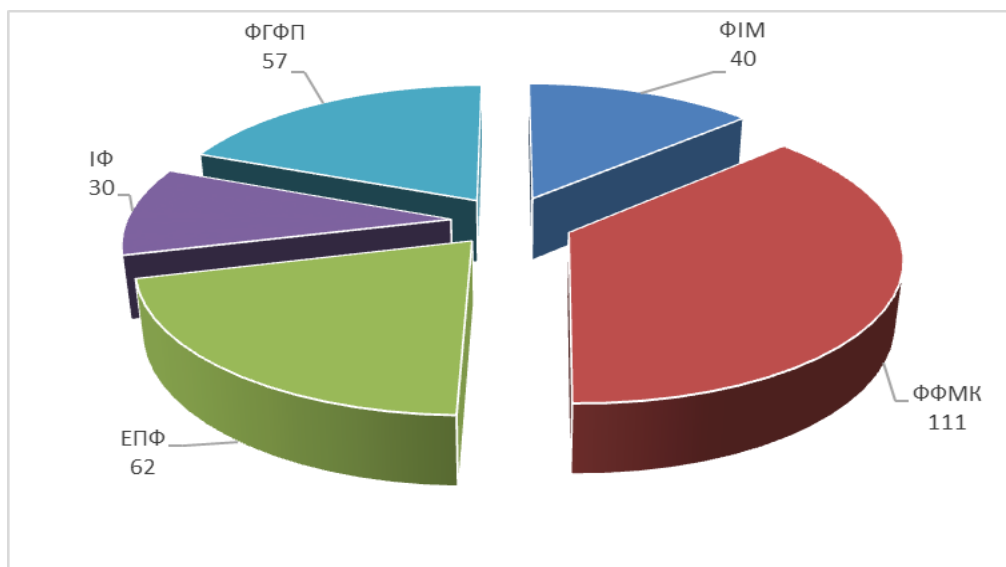

Рис.2.26. Кількість академічних стипендій у розрізі факультетів Університету

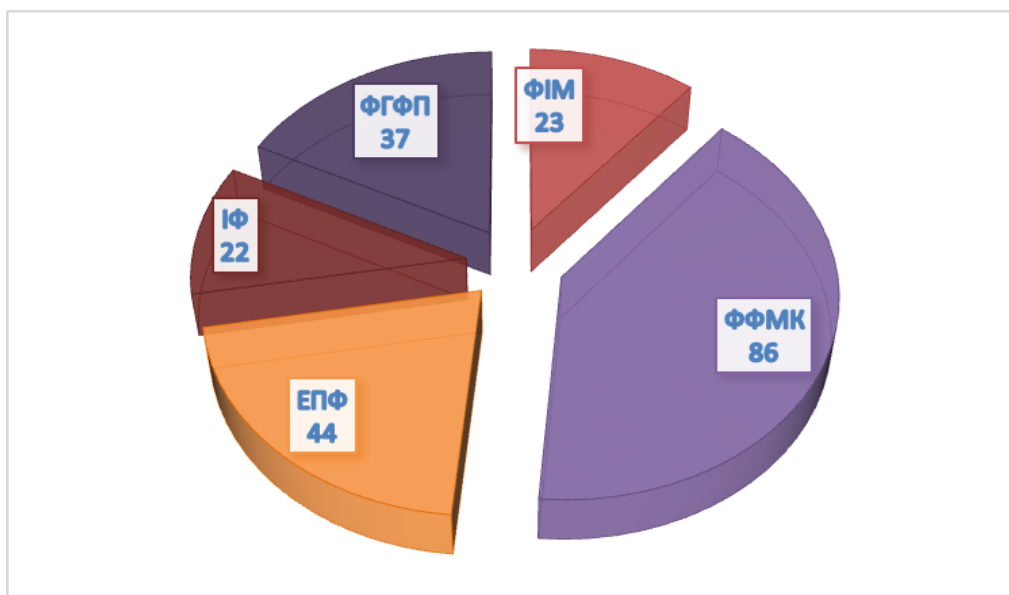

Рис. 2.27. Кількість академічних стипендій у підвищеному розмірі у розрізі факультетів

Таблиця 2.13.

**Іменні стипендії, призначені студентам
Маріупольського державного університету у 2017 р.**

Президента України	Кабінету Міністрів України	Верховної Ради України	Кабінету Міністрів України обдарованим студентам з числа інвалідів	Маріупольської міської ради
2	5	3	1	4

У 2016-2017 навчальному році 15 кращих студентів отримали іменні стипендії Президента України, Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, Маріупольської міської ради (Табл. 2.13.).

Практична підготовка

Маріупольський державний університет сприяє створенню умов для побудови успішної кар'єри випускниками, дбає щоб кожен з них був конкурентоспроможним на ринку праці.

Для цього важливе значення має практична підготовка, оскільки певна частка здобувачів вищої освіти МДУ забезпечується першим робочим місцем вже на етапі проходження практики.

Для забезпечення високого рівня практичної підготовки здобувачів вищої освіти у 2017 р. було оновлено та затверджено «Положення про проведення практик здобувачів вищої освіти Маріупольського державного університету».

На сьогодні діє 125 договорів про проведення практик здобувачів вищої освіти МДУ: 74 – з підприємствами, установами, організаціями; 36 – із закладами освіти; 15 – із дошкільними навчальними закладами (Структура договорів про практичну підготовку здобувачів вищої освіти МДУ надана на рис.2.28.).

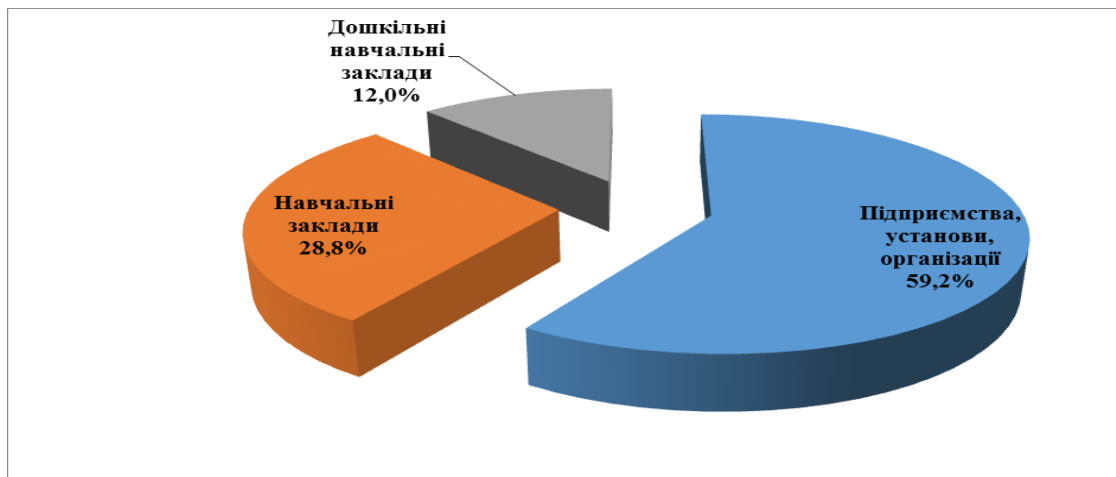

Рис. 2.28. Структура договорів про практичну підготовку здобувачів вищої освіти МДУ, 2017

В рамках практичної підготовки здобувачів вищої освіти МДУ співпрацює з підприємствами, установами та організаціями, розташованими не лише в Донецькій області, але й в інших регіонах України.

Серед договорів про практичну підготовку здобувачів вищої освіти МДУ найбільша частка припадає на договори з підприємствами, установами та організаціями, які складають – 59,2% (74 договори) від загальної кількості договорів: зі структурними підрозділами Міністерства юстиції України – 14, з готелями, ресторанами та засобами масової інформації – по 7 відповідно; з туристичними фірмами – 7 та адвокатськими бюро – 5, з комунальними підприємствами – 19, з громадськими об'єднаннями – 3 договори, інші – 12 договорів.

Атестація здобувачів вищої освіти

Завершальним етапом освітнього процесу в університеті є атестація здобувачів вищої освіти, яка здійснюється Екзаменаційною комісією згідно з Положенням про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної Комісії у Маріупольському державному університеті.

Екзаменаційні комісії здійснюють комплексну перевірку й оцінку науково-теоретичної та практичної фахової підготовки студентів-випускників (бакалаврів, спеціалістів, магістрів) з метою встановлення відповідності їх кваліфікаційного рівня вимогам стандартів вищої освіти, освітніх програм, навчальним планам і програмам підготовки, вирішує питання про присвоєння випускникам відповідної кваліфікації та видачу диплома (звичайного зразка чи з відзнакою).

У 2017 р. в університеті працювали 53 Екзаменаційні комісії, з них 21 – за ступенем бакалавра, 16 – за освітньо-кваліфікаційним рівнем спеціаліста, 16 – за ступенем магістра.

У звітному році отримали:

- диплом бакалавра – 626 випускників (із них 24 з відзнакою);
- диплом магістра – 181 випускник (із них 33 з відзнакою);
- диплом спеціаліста – 208 випускників.

Таблиця 2.14.

Випуск фахівців у 2016-2017 н. р.

ОС/ОКР	Кількість		Дипломи з відзнакою
	Усього	З них за держ. замовленням/за рахунок фіз.та/або юр.осіб	
Бакалавр	626	287/339	24
Магістр	181	55/126	33
Спеціаліст	208	83/125	0
Разом	1015	425/590	57

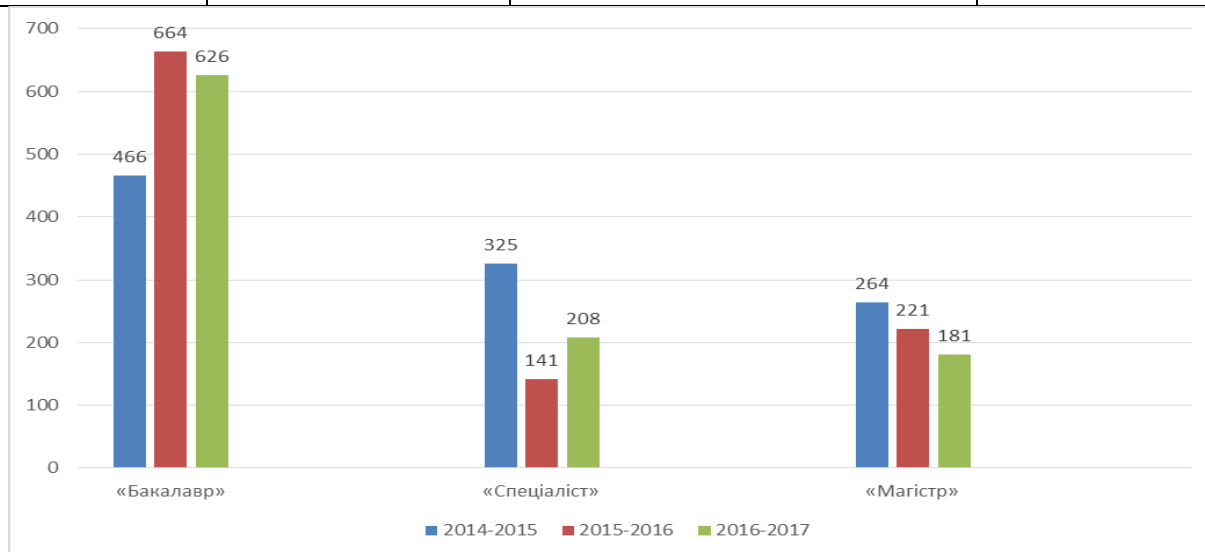

Рис. 2.29. Динаміка чисельності випускників МДУ

Показником якості підготовки фахівців є результати підсумкової атестації, зокрема, кількість студентів, які отримали диплом з відзнакою (Таблиця 2.15.).

Таблиця 2.15.

Порівняння результатів випуску фахівців по факультетах у 2015-2016 та 2016-2017 н. р.

ОС «Бакалавр»

Факультет	2015-2016 н. р.			2016-2017 н. р.		
	Всього випускників	У т. ч. одержали дипломи з відзнакою		Всього випускників	У т. ч. одержали дипломи з відзнакою	
		осіб	%		осіб	%
Економіко-правовий	179	6	3,4	188	9	4,8
Філології та масових комунікацій	249	9	3,6	239	10	4,2
Історичний	91	4	4,4	72	2	2,8
Грецької філології та перекладу	77	2	2,6	72	3	4,2
Іноземних мов	68	1	1,5	55	-	-
Усього	664	22	3,3	626	24	4,0

ОКР «Спеціаліст»

Факультет	2015-2016 н. р.			2016-2017 н. р.		
	Всього випускників	У т. ч. одержали дипломи з відзнакою		Всього випускників осіб	У т. ч. одержали дипломи з відзнакою	
		Осіб	%		осіб	%
Економіко-правовий	24	2	8,3	26	-	-
Філології та масових комунікацій	72	-	-	115	-	-
Історичний	26	3	11,5	30	-	-
Грецької філології	12	2	16,7	31	-	-
Іноземних мов	7	-	-	6	-	-
Усього	141	7	5,0	208	-	-

ОС «Магістр»

Факультет	2015-2016 н. р.			2016-2017 н. р.		
	Всього випускників	У т. ч. одержали дипломи з відзнакою		Всього випускників осіб	У т. ч. одержали дипломи з відзнакою	
		Осіб	%		осіб	%
Економіко-правовий	59	11	18,6	78	11	14,1
Філології та масових комунікацій	57	13	22,8	39	9	23,1
Історичний	35	10	28,6	15	3	20,0
Грецької філології	20	9	45,0	16	4	25,0
Іноземних мов	50	11	22,0	33	6	18,2
Усього	221	54	24,4	181	33	18,2

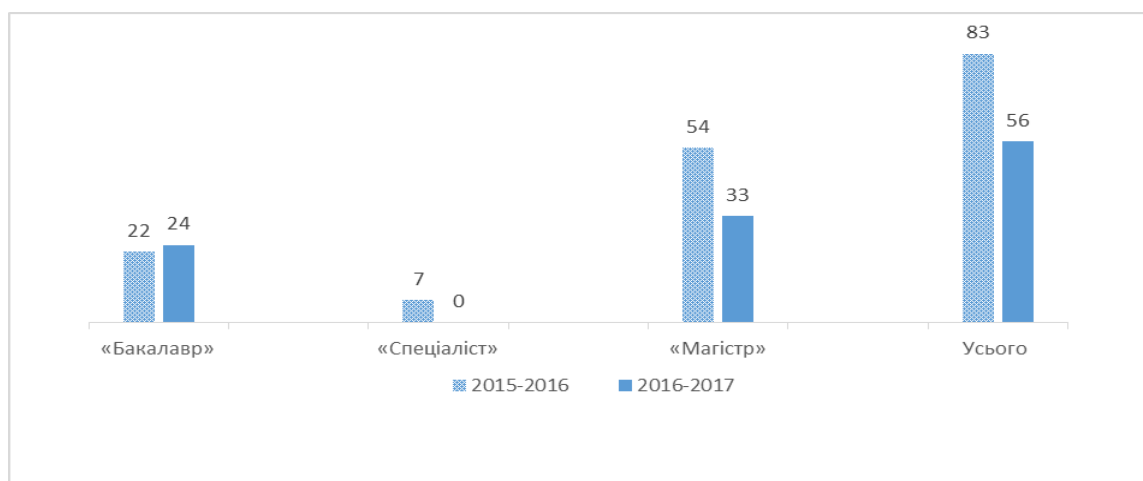

Рис. 2.30. Порівняльні показники кількості дипломів з відзнакою, 2015-2016 та 2016-2017 н. рр.

Вищу освіту за освітнім ступенем «Бакалавр» у 2016-2017 н. р. отримали 626 випускників. Показник абсолютної успішності становить 99,9 % (не пройшов

державну атестацію 1 студент економіко-правового факультету), якість знань – 65,3 %, дипломи з відзнакою одержали 24 випускника (4,0 %).

За освітньо-кваліфікаційним рівнем «Спеціаліст» університет закінчили 208 випускників. Показник абсолютної успішності становить 99,4 % (не пройшли державну атестацію 3 студенти економіко-правового факультету), якість знань дорівнює 70 %.

Вищу освіту за освітнім ступенем «Магістр» отримав 181 випускник. Показник абсолютної успішності становить 96 % (не пройшли державну атестацію 2 студента економіко-правового факультету та 3 студента історичного факультету), якість знань дорівнює 71,1 %. Дипломи з відзнакою отримали 33 випускника, що становить 18,2 %.

2.4. Працевлаштування випускників університету

У зв'язку з ситуацією, яка склалась у регіоні, протягом 2015-2016 рр. спостерігалось зниження показників працевлаштування випускників МДУ. Однак у 2017 р. він зріс, порівняно з минулим роком, за ОС «Магістр» на 4%, а за ОКР «Спеціаліст» на 3% (Рис. 2.31).

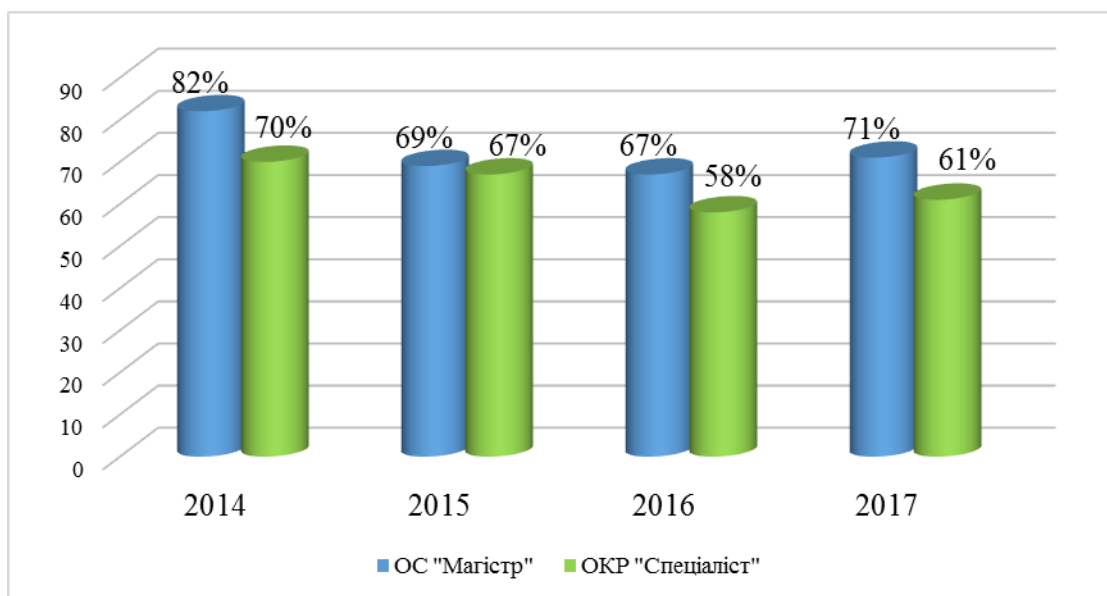

Рис. 2.31. Динаміка працевлаштування випускників МДУ ОС «Магістр» та ОКР «Спеціаліст» 2014-2017 рр. (%)

Серед випускників ОС «Магістр» 2017 р. працевлаштовано 71%. Серед випускників ОКР «Спеціаліст» працевлаштовано 61%.

За сферами працевлаштування випускників МДУ пріоритет належить сфері освіти – 51%. Другою за чисельністю є сфера послуг – 12%. Перекладачами працюють 10% випускників МДУ. По 8% припадає на службу в силових структурах та сферу торгівлі. У сфері охорони здоров'я працевлаштовано 6% випускників, 5% зайняті у банківській та економічній сферах.

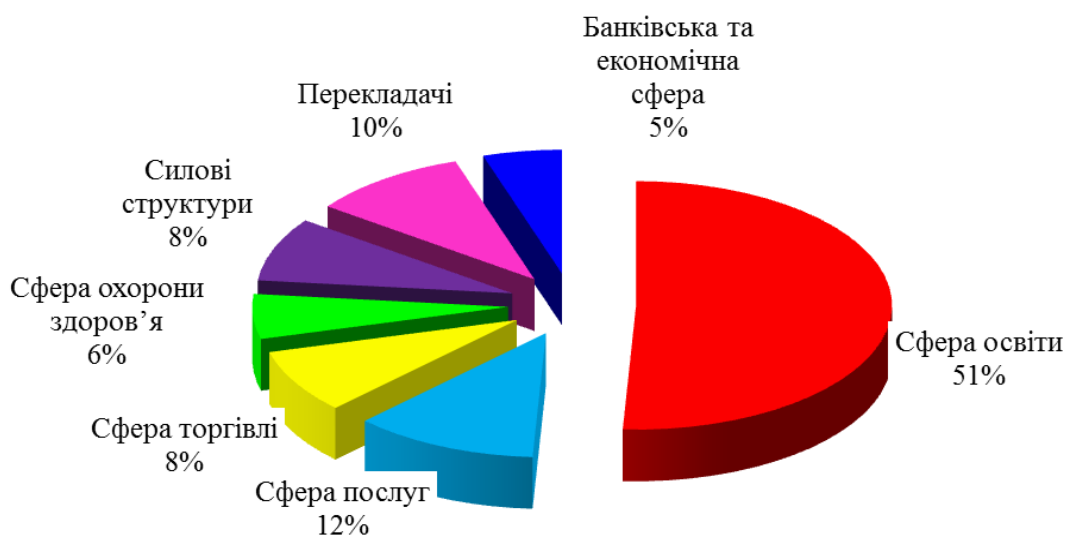

Рис. 2.32. Сфери працевлаштування випускників МДУ у 2017 р.

В МДУ діє практика укладання договорів про співробітництво з підприємствами, установами та організаціями всіх форм власності, які містять пункт про сприяння працевлаштуванню випускників МДУ на їх базі. Серед яких договори з Головним управлінням Національної поліції в Донецькій області, Відділом протидії кіберзлочинам у Донецькій області Департаменту кіберполіції Національної поліції України, Інститутом економіки промисловості НАН України, Інститутом психології імені Г.С. Костюка НАПН України, Департамент освіти Маріупольської міської ради, Маріупольським міським центром зайнятості, Громадською організацією «Фонд розвитку Маріуполя» та ін. Станом на 21.12.2017 р. діє 91 договір про співробітництво.

МДУ взаємодіє з Маріупольським міським та районними центрами зайнятості через участь у загальноміських та районних ярмарках професій. Також спільно з Маріупольським міським центром зайнятості протягом 2017 р. був проведений ряд заходів щодо створення кадрового резерву випускників:

- інформаційний захід із здобувачами вищої освіти випускних курсів «Сучасні засоби допомоги у працевлаштуванні» щодо використання он-лайн технологій, загальних правил складання резюме та особливостей запису відео-резюме;
- інтерактивний тренінг, на якому здобувачі вищої освіти отримали можливість запису власного відео-резюме за допомогою порад фахівців центру зайнятості (резюме доступні роботодавцям, які звернуться до ММЦЗ);
- інформаційний захід «Співбесіда з роботодавцем» щодо підготовки до співбесіди, головних її правил та найпопулярніших запитань.

Для сприяння працевлаштуванню здобувачів вищої освіти та випускників університету МДУ проводить презентації закордонних стажувань. Так, 6 березня 2017 р. відбулася презентація міжнародних стажувань в Болгарії від компанії «INTERNOBMEN».

24 травня 2017 р. на базі МДУ під егідою Євросоюзу відбувся «День кар'єри», на якому були присутні керівник програм співпраці Представництва ЄС в Україні Беренд де Гроот і радник з питань преси та інформації Представництва ЄС в Україні Вікторія Давидова. Даний захід було направлено на інформування студентів про шляхи професійного зростання і кар'єрні можливості для молоді в європейському вимірі. У ньому взяли участь представники близько 30 роботодавців та понад 230 здобувачів вищої освіти.

Таким чином, результати діяльності МДУ у сфері працевлаштування випускників за 2017 р. свідчать про ефективність обраної стратегії розширення партнерських стосунків між університетом з одного боку та підприємствами, установами, організаціями м. Маріуполя з іншого, що дозволяє забезпечувати здобувачів вищої освіти МДУ першим робочим місцем одразу після завершення університету та під час навчання на випускних курсах.

Академічна доброчесність

Для запобігання та виявлення фактів академічного плагіату у наукових працях науково-педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти в університеті поступово впроваджуються заходи, спрямовані на активізацію академічної доброчесності. У 2017 р. розроблено та затверджено «Положення про академічну доброчесність в Маріупольському державному університеті», вдосконалено електронний репозитарій навчально-методичних та наукових доробок викладачів університету, здійснюється перевірка кваліфікаційних робіт студентів за допомогою системи пошуку текстових збігів Unplag відповідно до «Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в кваліфікаційних роботах студентів Маріупольського державного університету».

Підбиваючи підсумки, потрібно зазначити, що освітній процес в Маріупольському державному університеті здійснюється на принципах науковості, гуманізму, демократизму, наступності та безперервності, він спрямований на створення умов для особистого розвитку та самореалізації, забезпечення потреб суспільства і держави у кваліфікованих фахівцях, на інтеграцію української освіти в європейський і світовий простір.

Результати вступної кампанії, динаміка руху контингенту студентів, якісні характеристики здобувачів вищої освіти, свідчать про стабільну привабливість Маріупольського державного університету.

У 2017 р. університетом проводилася системна робота щодо імплементації Закону України «Про вищу освіту», вдосконаленню системи внутрішнього забезпечення якості освіти, її моніторингу відповідно до вимог чинного законодавства.

Таким чином, загальна характеристика організації та навчально-методичного забезпечення навчального процесу, якість підготовки фахівців дозволяють звітувати про виконання пп. 1,3-4,9,15,18 ч.6 Контракту.

Завдання на 2018 рік:

- здійснення необхідних заходів для акредитації напрямів підготовки та освітніх програм, у т.ч. проходження первинної акредитації з напряму підготовки 6.140103 Туризм, освітньо-професійних програм за другим (магістерським) рівнем відповідно до наказу МОН України від 30.10.2017 № 1432 «Про визнання освітніх програм другого (магістерського) рівня вищої освіти такими, що акредитовані на підставі чинних сертифікатів про акредитацію спеціальностей».
- розширення провадження освітньої діяльності та ліцензування нових спеціальностей 242 Туризм – за другим (магістерським) рівнем; 051 Економіка, 054 Соціологія – за третім (освітньо-науковим) рівнем;
- подальший розвиток внутрішньоуніверситетської системи управління якістю, вдосконалення системи моніторингу якості освіти;
- організація внутрішньої експертизи та перегляду освітніх програм за спеціальностями університету, проведення опитування стейкхолдерів, зацікавлених у контролі якості освіти, – роботодавців, студентів, викладачів щодо ефективної організації освітнього процесу з метою відповідності потребам студентів та ринку праці;
- подальший розвиток інформаційних систем з метою підвищення ефективності управління та організації освітнього процесу (зокрема, АС «Деканат», «Навчальний портал МДУ»);
- забезпечення публічності та прозорості інформації щодо організації навчальної і навчально-методичної роботи;
- реалізація механізму академічної доброчесності;
- використання іноземної мови під час викладання окремих навчальних дисциплін та підготовки і захисту кваліфікаційних робіт студентів;
- реалізація академічної автономії університету через подальший розвиток науково-методичного забезпечення освітнього процесу, імплементацію положень Законів України «Про освіту» та «Про вищу освіту»;
- розширення бази договорів про співробітництво та практичну підготовку здобувачів вищої освіти; проведення системної роботи щодо зміцнення довготривалих двосторонніх відносин між МДУ та роботодавцями на рівні університету, факультетів, кафедр;
- посилення інформаційно-роз'яснювальної роботи із здобувачами вищої освіти, випускниками та роботодавцями з питань організації та проведення практик, працевлаштування, стажувань тощо.

III. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ

3.1. Аналіз основних результатів наукових досліджень і проведення науково-практичних конференцій

Розвиток науково-дослідної роботи в МДУ визначається і регламентується Законами України «Про вищу освіту», «Про наукову та науково-технічну діяльність», «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки», «Про інноваційну діяльність», Статутом МДУ, наказами та інструктивними листами МОН України, рішеннями вченої ради, наукової ради, науково-методичної ради університету, нарад, семінарів, конференцій з наукових питань. Даний напрям діяльності – один з головних в університеті, якому надається пріоритет і створюються умови для ефективного розвитку.

У наукових дослідженнях викладачів університету важливе місце посідають тематичні планові дослідження. Науково-дослідна робота в МДУ проводиться в рамках 4 пріоритетних тематичних напрямів:

- розвиток і впровадження новітніх технологій у неперервній професійній освіті;

- правові науки;

- світове господарство та міжнародні економічні відносини;

- розробка та впровадження новітніх технологій соціальних комунікацій.

У 2017 році в університеті виконувалось **22** науково-дослідні роботи (НДР), з них:

- *за видом фінансування*: **2** НДР за рахунок бюджетних коштів, **20** НДР – за рахунок власних і залучених коштів;

- *за видом роботи*: **15** фундаментальних (у т.ч. **2** – бюджетне фінансування), **7** прикладних.

3 травня 2017 року розпочато розробку **1** прикладного дослідження, зареєстрованого в УкрІНТЕІ: «Мовні одиниці різних рівнів сучасних германських, романських, слов'янських та новогрецької мов: когнітивний, комунікативний, порівняльний аспекти», державний реєстраційний № 0117U003194, науковий керівник Шепітько С.В., кандидат філологічних наук, доцент.

За рахунок власних і залучених коштів виконувалось **20** НДР (з них **13** фундаментальних, **7** прикладних). Серед закінчених у 2017 році прикладних НДР немає.

Закінченими у 2017 році є **3** фундаментальні НДР, з них **1** виконувалась за рахунок коштів державного бюджету і **2** НДР – за власні і залучені кошти.

Закінченими за звітний період фундаментальними НДР є:

1. «Розвиток організаційно-економічних моделей міжрегіонального співробітництва в умовах поглиблення європейської інтеграції», державний реєстраційний №0115U003043, науковий керівник – Булатова О.В., доктор економічних наук, професор (за рахунок бюджетних коштів);

2. «Засоби масової комунікації та новітні соціально-комунікаційні технології: моніторинг, діагностика, проектування», державний реєстраційний

№ 0112U005931, науковий керівник – Безчотнікова С.В., доктор філологічних наук, професор (за рахунок власних коштів);

3. «Розвиток конкурентоспроможності підприємств сфери послуг в умовах євроінтеграції», державний реєстраційний №0115U003040, науковий керівник – Омельченко В.Я., доктор економічних наук, професор (за рахунок власних коштів).

Таблиця 3.1.

Науково-дослідні теми, що розроблялися в МДУ у 2017 році

№	Фундаментальні дослідження	Наук. керівник
1	«Південно-східний регіон України в умовах суспільно-політичної кризи», державний реєстраційний №0116U000055	Балабанов К.В., д.політ.н., проф., <i>бюджетні кошти</i>
2	«Розвиток організаційно-економічних моделей міжрегіонального співробітництва в умовах поглиблення європейської інтеграції», державний реєстраційний №0115U003043	Булатова О.В., д.е.н., проф. <i>бюджетні кошти</i>
3	«Формування механізмів збалансованого природокористування та охорони навколишнього середовища у контексті реалізації екологічної політики України», державний реєстраційний №0116U000052	Надежденко А.О., к.н. з держ. упр., доц.
4	«Компаративний опис мов і літератур: лінгвокультурологічний аспект», державний реєстраційний №0116U000051	Гусева О.І., к.філол.н., доц.
5	«Філософська аналітика індивідуального й соціального буття людини: проблеми та рішення», державний реєстраційний №0116U000053	Попович О.В., д. філос.н., проф
6	«Захист прав за національним та європейським правом: теоретико-прикладний аспект», державний реєстраційний №0116U000049	Іванюта Н.В., к.ю.н., доц.
7	«Проблеми та перспективи розвитку національної правової системи України в умовах європейської міждержавної інтеграції», державний реєстраційний № 0116U000048	Годованик Є.В., к.ю.н., доц.
8	«Специфіка перекладу нормованої літературної мови та діалектів новогрецької мови», державний реєстраційний №0115U003037	Воєвутко Н.Ю., к.пед.н., доц.
9	«Актуальні проблеми мовознавства, літературознавства та лінгводидактики у сучасній парадигмі гуманітарного знання», державний реєстраційний №0115U003035	Гутнікова А.В., к.філол.н., доц.
10	«Прийняття рішень в умовах невизначеностей в технічній, соціально-економічній і освітній галузях діяльності людини», державний реєстраційний №0115U003034	Коляда Ю.Є., д.фіз-мат.н., проф.
11	«Розвиток конкурентоспроможності підприємств сфери послуг в умовах євроінтеграції», державний реєстраційний №0115U003040	Омельченко В.Я., д.е.н., проф.
12	«Інформація та культура як онтологічна основа сталого розвитку людства», державний реєстраційний №0115U003038	Батичко Г.І., к. н. з мистецтво- знавства, доц.
13	«Засоби масової комунікації та новітні соціально-комунікаційні технології: моніторинг, діагностика, проектування», державний реєстраційний № 0112U005931	Безчотнікова С.В., д.філол.н., проф.
14	«Актуальні проблеми української філології», державний реєстраційний №0114U003025	Хорошков М.М., к.філол.н., доц.

15	«Управління фінансово-економічною безпекою держави та шляхи запобігання зовнішнім і внутрішнім загрозам», державний реєстраційний №0114U00302	Омельченко В.Я., д.е.н., проф.
Всього: 15 НДР фундаментального характеру, у т.ч. 2 – за рахунок бюджетних коштів		
	Прикладні дослідження	Наук. керівник
1	«Грецький лінгвокультурний простір» державний реєстраційний № 0116U000050	Жарікова Ю.В., к.філол.н., доц.
2	«Середземномор'я у сучасних регіональних та глобальних процесах», державний реєстраційний №0115U003039	Балабанов К.В., д.політ.н., проф.
3	«Теоретичні і методичні засади формування освітньо-професійних і освітньо-наукових програм у магістратурі вищого навчального закладу», державний реєстраційний №0115U003041	Соколова І.В., д.пед.н., проф.
4	«Теоретико-методичні засади професійної підготовки педагогів дошкільної освіти в умовах європейського вибору», державний реєстраційний №0115U003033	Косенко Ю.М., к.пед.н., проф.
5	«Італійська мова, література та культура: історичні традиції та сучасний стан», державний реєстраційний №0115U003031	Сабадаш Ю.С., д.культурології, проф.
6	«Особливості життєдіяльності особистості в сучасному просторі соціальних змін», державний реєстраційний №0115U003036	Горбань Г.О., д.психол.н., проф.
7	«Мовні одиниці різних рівнів сучасних германських, романських, слов'янських та новогрецької мов: когнітивний, комунікативний, порівняльний аспекти», державний реєстраційний № 0117U003194	Шепітько С.В., к. філол. н, доц.
	Всього: 7 НДР прикладного характеру	
	Разом: 22 НДР, з них 15 фундаментальних (у т.ч. 2 – бюдж. фінансування), 7 прикладних	

Виконання зазначених розробок здійснюється індивідуально та колективами (тематичними групами), до складу яких входять науково-педагогічні працівники, докторанти, аспіранти та студенти.

Науково-дослідна робота здійснюється в умовах зростаючої конкуренції, підвищення вимог до якості та ефективності її результатів, необхідності відповідати потребам суспільства. Розвиток науково-дослідної роботи в МДУ базується на таких основних принципах:

1) розвиток фундаментальних і прикладних досліджень переважно за державними та регіональними науковими пріоритетами і програмами;

2) всебічна підтримка ініціативи викладачів і науковців у виконанні НДР за пріоритетними напрямками, надання переваг у розвитку організаційним науковим формам у вигляді наукових шкіл та наукових центрів;

3) постійне зростання якості результатів НДР та збільшення результатів світового рівня, стимулювання досягнення високих результатів та здобутків у НДР;

4) постійна підтримка талановитої молоді з числа студентів, аспірантів та молодих учених;

5) безперервна інтеграція наукових результатів в освітній процес та гармонізація наукової, навчальної та методичної роботи;

6) сприяння модернізації наукової інформаційної бази, матеріально-технічної, наукової та лабораторної бази;

7) максимальне сприяння інноваційній діяльності;

8) регулярна популяризація та маркетинг власних наукових здобутків та результатів;

9) максимальне сприяння міжнародним науковим зв'язкам та міжнародним науковим проектам;

10) сприяння співпраці з науковими установами, іншими ВНЗ та органами державної і місцевої влади;

11) взаємна відповідальність усіх керівників, викладачів та науковців за досягнення вагомих наукових результатів та наукового іміджу університету;

12) відкритість, прозорість та колегіальність прийняття рішень щодо науково-дослідної роботи;

13) пошук грантів на підтримку та проведення науково-дослідних робіт, наукових проектів, наукових і освітніх стажувань та стипендій;

14) підсилення патентно-ліцензійної роботи та забезпечення підтримки діючих охоронних документів (патентів на винахід та корисну модель);

15) спрямування додаткових зусиль на підготовку спеціалістів вищої кваліфікації;

16) активізація участі представників університету в конкурсах науково-технічних розробок, які оголошуються Міністерством освіти і науки України та іншими установами і відомствами.

Дотримання базових принципів розвитку НДР дає свій позитивний результат. Так, за звітний період найвагомішими результатами наукових досліджень є наступні:

— удосконалено теоретико-методологічні підходи до визначення сутності феномену сепаратизму у контексті політичних процесів на Південному Сході України; проаналізовано роль вербальної символіки та політичної ідентифікації як факторів суспільно-політичної кризи в Україні; визначено чинники формування етноструктури населення Донбасу; запропоновано рекомендації до реформи соціальної політики держави щодо сім'ї в умовах воєнних дій та соціально-економічних трансформацій; визначено роль міжнародних організацій в процесі подолання негативних наслідків військово-політичного протистояння на Південному Сході України (*наукова тема «Південно-східний регіон України в умовах суспільно-політичної кризи» (науковий керівник – Балабанов К.В., доктор політичних наук, професор)*);

— обґрунтовано особливості розвитку міжрегіонального співробітництва, на основі системи сучасних кількісних та якісних параметрів, які характеризують його розвиток; розроблено алгоритм оцінки рівня інтеграційної взаємодії країн та регіонів, який базується на застосуванні інструментів економіко-математичного моделювання та дозволяє оцінити вплив різних форм міжнародної економічної співпраці на темпи економічного зростання країн та регіонів, визначити рівень ефективності та доцільності поглиблення міжрегіональної взаємодії; запропоновано організаційно-економічні моделі міжрегіонального

співробітництва України з країнами ЄС; систематизовано основні риси, що характеризують міжрегіональне співробітництво, до яких запропоновано віднести такі скоадові: географічну (співробітництво в рамках територій, яка має конкретне географічне положення, не обов'язково сусідське), політичну (території знаходяться під юрисдикцією суверенних держав), адміністративну, функціональну (може здійснюватися в різних формах); визначено інституційні засади реалізації міжрегіонального співробітництва (*наукова тема «Розвиток організаційно-економічних моделей міжрегіонального співробітництва в умовах поглиблення європейської інтеграції»* (науковий керівник – Булатова О.В., доктор економічних наук, професор).

Варто підкреслити, що науковці з числа виконавців вищезазначеного дослідження отримали подяку від Проекту Програми розвитку ООН в Україні «Відновлення врядування та примирення в охоплених конфліктом громадах України». За підсумками дослідження було сформульовано коло питань для проведення анкетування щодо розвитку малого та середнього бізнесу у Маріуполі, а також розроблені пропозиції стосовно структурних змін економічного блоку Маріупольської міської ради. Як зазначили організатори Проекту, результати наукової роботи, проведеної колективом науковців МДУ, сприятимуть розвитку підприємницької ініціативи у Маріуполі, а також плануванню та реалізації планів інвестиційної діяльності міста.

Для участі в другому етапі конкурсного відбору проектів наукових досліджень і розробок, який проводився відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 12.04.2017 р., № 590, Університет подав 2 проекти фундаментальних наукових досліджень і розробок із річним обсягом фінансування 600 тис. грн. (по 300 тис.грн. кожний).

Результати експертизи поданих проектів було оголошено наказом МОН України «Про затвердження експертних оцінок проектів фундаментальних і прикладних досліджень та науково-технічних (експериментальних) розробок» від 31.07.2017 р. № 1104. Проекти МДУ одержали наступні бали (Табл. 3.2).

За 2017 рік подано на реєстрацію до Міністерства економічного розвитку і торгівлі України наступні службові твори:

автор: Пефтієва Олена Федорівна, Монографія «Образність як семантичний компонент лексичного значення найменувань особи в англійській та українській мовах»);

автор: Пефтієва Олена Федорівна, Електронний навчально-методичний посібник «MASS MEDIA CRITICAL READING AND TRANSLATION»;

автори: Волониць В.С., Нікольченко Ю.М., Пахоменко С.П., Сабадаш Ю.С. Навчальний посібник «Історія Італії (від античності до сьогодення)»;

автор: Шелухін Микола Леонідович, Навчально-методичний посібник «Страхове право»;

автори: Шепітько С.В., Смирнова М.С. Навчальний посібник «Філософські проблеми філології»;

автор: Хараберюш І.Ф. Навчальний посібник «Спеціальна техніка в правоохоронній діяльності»;

автор: Яблоков Сергій Володимирович, Підручник «Англійська мова за професійним спрямуванням для студентів спеціальності 081 Право».

Таблиця 3.2.

Перелік проектів, що пропонуються до виконання за рахунок видатків державного бюджету, починаючи з 2018 р., за результатами експертизи

Назва роботи, науковий керівник	Назва секції за фаховим напрямом Наукової ради МОН України	Результати експертизи
Фундаментальні дослідження		
«Теоретико-методологічне забезпечення та розробка інструментарію модернізаційної моделі регіонального розвитку в нових територіально-просторових умовах» Булатова Олена Валеріївна, доктор економічних наук, професор	Економіка	70
«Повсякденне життя мешканців маріупольського Приазов'я в контексті соціального розвитку регіону (середина XVIII – початок XX ст.)» Романцов Володимир Миколайович, доктор історичних наук, професор	Соціально-історичні науки	44,5

У рамках роботи з патентного права:

- патент на винахід: «Спосіб агломерації залізородних матеріалів», *винахідники*: Кривенко С.В., Безверхій І.В.

З 20.11.2017 по 23.11.2017 р. було відвідано Міжнародний Форум «INNOVATION MARKET», метою якого була демонстрація українських та закордонних інновацій для пошуку шляхів їх впровадження, залучення інвестицій в інноваційні проекти у всіх сферах економіки України, надання допомоги в пошуку грантів, програм підтримки та реалізації інноваційних рішень, ініціація необхідних змін до законодавства.

У рамках форуму 21.11.2017 р. взято участь у семінарі для фахівців підрозділів вищих навчальних закладів з питань інтелектуальної власності «Практичні аспекти захисту та управління ІВ», організаторами якого виступили Міністерство освіти і науки України, Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності НАПрН України, Український інститут науково-технічної експертизи та інформації. Розглянуті такі питання:

– питання створення, ефективності та функціонування підрозділів інтелектуальної власності та трансферу технологій в ВНЗ. Нормативно-правове забезпечення їхньої діяльності;

– діяльність стартапів в університетах: досвід глобальних технологічних екосистем. Особливості створення стартап-платформ в ВНЗ. Пошук та взаємодія з

потенційними інвесторами. Взаємодія з малим бізнесом. Правові засади підтримки «стартапів»;

– методичне та інформаційне забезпечення проведення патентно-кон'юнктурних досліджень у ВНЗ;

– чи є конструкторська документація та інші документи, розроблені в рамках виконання договорів про створення (передачу) науково-технічної продукції, об'єктами права інтелектуальної власності? Якщо так, то кому належать майнові права інтелектуальної власності на такі документи?;

– практичні аспекти набуття та захисту авторських прав на наукові та науково-практичні видання (монографії, підручники, методичні посібники, програми) в діяльності ВНЗ;

– практичні аспекти переддоговірних відносин та укладення попередніх договорів щодо розпоряджання майновими правами на об'єкти інтелектуальної власності;

– особливості оподаткування та бухгалтерського обліку ліцензійних договорів;

– захист прав на об'єкти інтелектуальної власності в адміністративному та судовому порядку.

На факультетах МДУ фахівцем з інтелектуальної власності були проведені семінари для деканів, завідувачів кафедр та зацікавлених співробітників з питань реєстрації службових об'єктів права інтелектуальної власності та можливих шляхів їхньої комерціалізації.

Таблиця 3.3.

Публікації викладачів МДУ

Публікації	2013	2014	2015	2016	2017
Опубліковано: монографій, всього одиниць	33	15	10	14	15
Підручників, всього одиниць	6	3	5	6	5
Навчальних посібників, всього одиниць	71	49	51	47	32
Кількість статей у фахових виданнях України, всього одиниць	325	248	297	174	212
В іноземних виданнях, всього одиниць	114	95	85	52	52
В наукометричних базах, всього одиниць	67	117	137	86	149

За результатами наукових досліджень викладачами університету протягом 2017 р. опубліковано **1226** наукових статей та науково-методичних розробок. Результати досліджень викладачів знайшли втілення у **52** статтях у зарубіжних виданнях, **149** статтях у наукометричних базах (Scopus, Web of Science, Copernicus

та ін.). Протягом 2017 року науковцями університету опубліковано **15** монографій, **37** підручників та навчальних посібників.

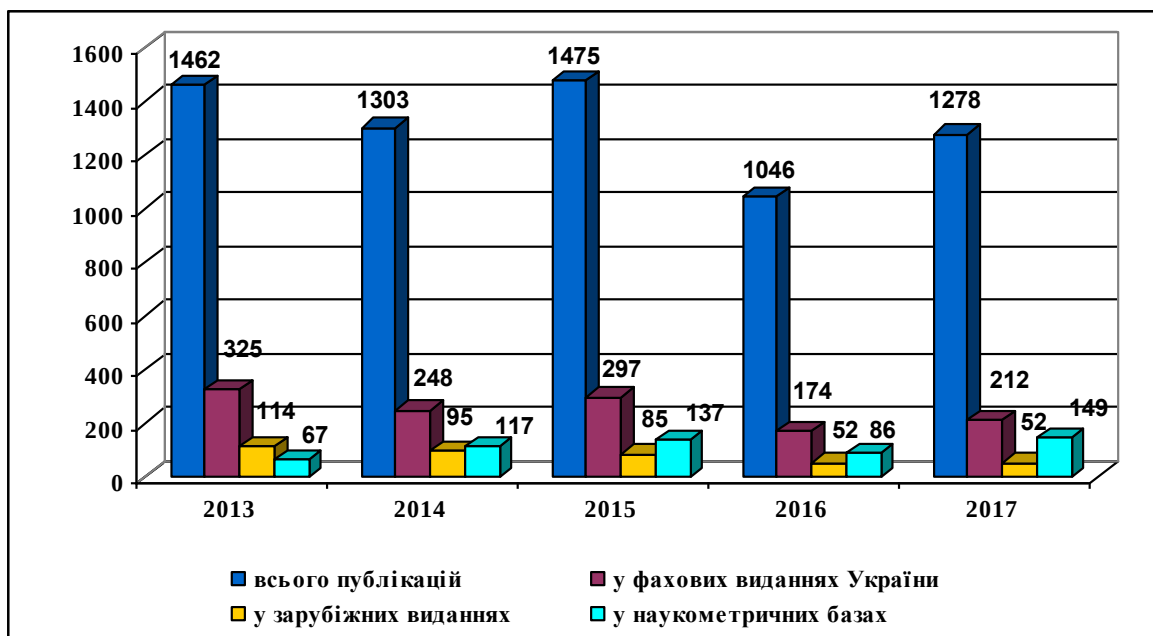

Рис. 3.1.Публікації викладачів МДУ

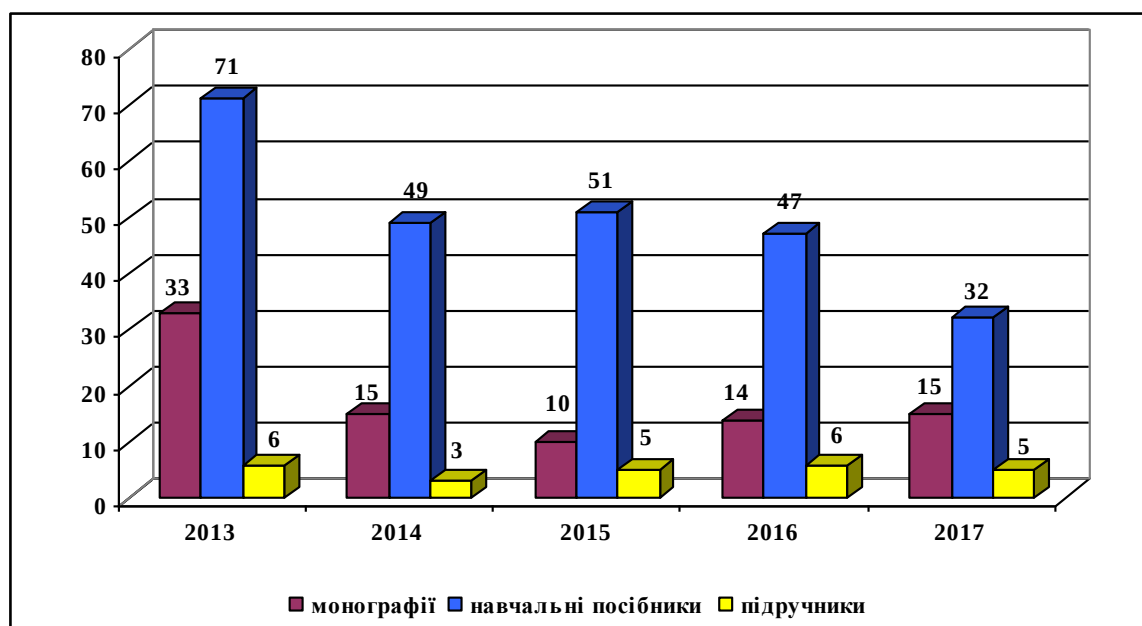

Рис. 3.2. Монографії, навчальні посібники, підручники

В університеті сформовані власні наукові школи, розвиваються нові, прогресивні форми наукового співробітництва, у тому числі й міжнародного, що врешті решт сприяє більш ефективному використанню наукового потенціалу вищої школи. Наукові школи, що успішно діють в МДУ:

- з *теорії міждержавного та регіонального співробітництва* (рік заснування – 1996 р., керівник наукової школи – ректор МДУ, член-кореспондент НАПН України, д. політ. н., професор Балабанов К.В.);

- з дошкільної освіти (рік заснування – 2001 р., керівник наукової школи – завідувач кафедри дошкільної освіти, к.пед.н., професор Щербакова К.Й.);

- з історіографії історії України (рік заснування – 2006 р., керівник наукової школи – завідувач кафедри історичних дисциплін, д.і.н., професор Романцов В. М.);

- з проблем інформаційної політики та соціального інжинірингу (рік заснування – 2009 р., керівник наукової школи – Заслужений журналіст України, член Спілки письменників України, д.філол.н., професор Почепцов Г.Г.);

- з фундаментальних досліджень у сфері глобальних та регіональних інтеграційних процесів (рік заснування – 2012 р., керівник наукової школи – д.е.н., професор Булатова О.В.);

- з неперервної освіти (рік заснування – 2013 р., керівник наукової школи д.пед.н., професор Соколова І.В.).

Наукові дослідження викладачів університету проходять апробацію під час їх участі у різноманітних науково-практичних конференціях. У МДУ за 2017 рік було організовано та проведено 18 науково-практичних конференцій, серед яких 6 міжнародних та 8 всеукраїнських, щорічні підсумкові конференції викладачів та студентів МДУ, у тому числі традиційними стали:

Міжнародні науково-практичні конференції:

- «Особливості інтеграції країн у світовий економічний та політико-правовий простір»

- «Інформація та культура в забезпеченні сталого розвитку людства»

Всеукраїнські науково-практичні конференції:

- «Сучасні технології управління туристичним та готельно-ресторанним бізнесом»;

- Інтернет-конференція «Тенденції розвитку сучасної системи міжнародних відносин та світового політичного простору».

Щорічні підсумкові конференції викладачів та студентів МДУ:

- «Актуальні проблеми науки та освіти»;

- «Декада студентської науки» .

В університеті продовжується випуск наукових видань, зокрема:

- Вісник Маріупольського державного університету за серіями:

- Філологія* (включено до міжнародної наукометричної бази даних «Index Copernicus International»);

- Філософія, культурологія, соціологія* (включено до міжнародної наукометричної бази даних «Index Copernicus International»);

- Право* (фахове видання з юридичних наук; включено до міжнародної наукометричної бази даних «Index Copernicus International»);

- Історія. Політологія* (фахове видання з політичних та історичних наук; включено до міжнародної наукометричної бази даних «Index Copernicus International»);

- Економіка* (фахове видання з економічних наук; включено до міжнародних наукометричних баз даних «Index Copernicus International», RePEc);

- Збірник наукових праць «*Vox philologi*».

Продовжено співпрацю з міжнародними наукометричними базами даних, відкритими міжнародними репозиторіями наукової інформації, електронними бібліотеками, зокрема Index Copernicus, Google Scholar, OCLC WorldCat, Bielefeld Academic Search Engine (BASE), Registry of Open Access Repositories (ROAR), The Directory of Open Access Repositories (OpenDOAR), Research Papers in Economics (RePEc) та ін. У 2017 році розпочато розміщення повних текстів всіх серій Вісника МДУ в міжнародній наукометричній базі даних Index Copernicus.

Усі серії Вісника Маріупольського державного університету включені до Каталогу періодичних видань Ulrich's Periodicals Directory американського видавництва Bowker. Каталог є найбільшою базою даних, що описує світовий потік серіальних (періодичних і продовжуваних) видань по всіх тематичних напрямках життєдіяльності.

Таблиця 3.4.

**Рейтинг наукової якості серій «Вісника МДУ» за версією
Index Copernicus International**

Назви серій	ISSN	Показник
Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Філологія [Bulletin of Mariupol State University. Series: Philology]	2226-3055	58,77
Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Економіка [Bulletin of Mariupol State University. Series: Economics]	2226-2822	57,05
Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Філософія, Культурологія, Соціологія [Bulletin of Mariupol State University. Series: Philosophy, Cultures Studies, Sociologi]	2226-2849	56,33
Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Історія. Політологія [Bulletin of Mariupol State University. Series: History. Politology.]	2226-2830	49,87
Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Право [Bulletin of Mariupol State University. Series: Law]	2226-3047	46,07

Окрім того, всі серії Вісника МДУ доступні в повному тексті на сайті Національної бібліотеки України ім. Вернадського. Для цього готуються і передаються електронні копії видань.

Усі серії Вісника індексуються в пошуковій системі *Google Академія*. Створено Бібліометричні профілі всіх серій Вісника МДУ.

Таблиця 3.5.

Дані наукових профілей серій «Вісника Маріупольського державного університету» за версією системи Google Академія

Назви серій	Кількість цитувань	Індекс Гірша
Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Економіка	128	5
Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Право	102	4
Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Філософія. Культурологія. Соціологія	50	2
Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Філологія	34	2
Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Історія. Політологія	28	2

Профілі беруть участь у Рейтингу наукових періодичних видань у системі Бібліометрика української науки.

Оприлюднення результатів наукової та навчально-методичної роботи викладачів університету через друковані видання залишається таким же пріоритетним, як і забезпечення доступу до них через електронні джерела.

Всебічна підтримка організації видавничої діяльності забезпечує оприлюднення і популяризацію результатів наукової та навчально-методичної роботи професорсько-викладацького складу МДУ. Входження наукових видань МДУ до міжнародних наукометричних баз даних свідчить про їх відповідність високим міжнародним вимогам, забезпечує подальшу інтеграцію вітчизняної науки до світової, відповідно підвищує ступінь міжнародного визнання університету в різних сферах діяльності.

Широке залучення викладачів до видавничої діяльності, а обдарованої молоді до науково-дослідної роботи, розробки актуальних проектів, проведення наукових експериментів сприяє виявленню, розвитку і використанню творчого потенціалу для розв'язання проблемних завдань науки, розробці перспективних напрямів наукових досліджень.

У 2017 р. Маріупольський державний університет продовжував співпрацю з науковими установами НАН та відповідними галузевими академіями наук України: Інститутом економіки промисловості НАН України, Інститутом держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, Інститутом економіко-правових досліджень НАН України, Інститутом української мови НАН України, Науково-дослідним інститутом приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України, Інститутом математики НАН України, Інститутом проблем виховання НАПН України, Інститутом вищої освіти НАПН України, Інститутом історії України НАН України, Інститутом археології НАН України, Інститутом політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса НАН

України, Інститутом Всесвітньої історії НАН України, Інститутом соціології НАН України, Інститутом педагогіки НАПН України, Інститут проблем виховання НАПН України, Інститутом психології ім. Г.С. Костюка НАПН України тощо.

МДУ та наукові установи відповідно до укладених договорів про наукову співпрацю продовжують проведення спільних досліджень актуальних проблем розвитку університетської освіти та якості професійної підготовки фахівців у контексті Болонського процесу; беруть участь у рецензуванні дисертацій та авторефератів дисертацій на здобуття наукових ступенів; здійснюють обмін науковою інформацією, беруть участь у науково-практичних конференціях, круглих столах, реалізації спільних міжнародних наукових і видавничих проєктів.

У рамках наукової співпраці з НАПН України протягом звітного періоду розпочалась розробка теми 6.302. «Інтернаціоналізація як спосіб підвищення конкурентоспроможності сучасного університету» (затверджено постановою Президії НАПН України від 15.12.2016р. №1-2/15-352), виконання якої за планом розраховано до 2020 року.

У 2017 році 4 науковці МДУ продовжили роботу у складі Наукової ради МОН України та брали участь у засіданнях секцій за фаховими напрямками: з економіки (Булатова О.В., д.е.н., професор); педагогіки, психології, проблем молоді та спорту (Соколова І.В., д.пед.н., професор); соціально-історичних наук (Лисак В.Ф., д.і.н., професор; Безчотнікова С.В., д.філол.н., професор). Викладачі МДУ працювали у складі експертних комісій МОН України з акредитації спеціальностей.

Кафедри університету підтримують наукові зв'язки як з вітчизняними, так і з зарубіжними науковими державними, громадськими установами, організаціями та ВНЗ, серед яких:

– *вітчизняні:*

Київський національний університет імені Т.Г.Шевченка, Київський національний лінгвістичний університет, Київський національний університет ім. Б. Грінченка, Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана, Київський національний торговельно-економічний університет, Національний педагогічний університет ім. М.П. Драгоманова, Національний технічний університет України «КПІ імені Ігоря Сікорського», Одеський національний університет ім. І.І. Мечникова, Тернопільський національний економічний університет, Національний університет фізичного виховання і спорту України, Харківський національний університет ім. В.Н. Каразіна, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, Запорізький національний університет, Донбаський національний педагогічний університет, Львівський національний університет імені Івана Франка, Миколаївський національний університет ім. В.О. Сухомлинського, Донецький національний університет імені Василя Стуса (м. Вінниця), Український католицький університет, Сумський державний університет, Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара та інші;

– *зарубіжні:*

Римський університет «Ла Сапієнца», Університет Базиликати, Університет

«Тор Вергата», Університет для іноземців м. Сієна, Університет для іноземців м. Перуджа, Університет для іноземців м. Реджо Калабрія, (Італійська Республіка), Салонікський університет ім. Арістотеля, Афінський Національний Університет ім.Каподістрія, Університет Демокріта у Фракії, Янінський університет, Університет Західної Македонії (Грецька Республіка), Університет дел Норте (Парагвай), Державний університет масової комунікації Віргінії (США), Познанський економічний університет (Польща), Університет ім. Марії Кюрі-Склядовської в Любліні, Варшавський університет (Польща), Вроцлавський університет (Польща), Сілезійський університет (Польща), Господарська академія імені Д.А. Ценова (м.Свіштоф, Болгарія), Софійський університет «Св. Климента Охридського» (Болгарія), Люблянський університет (Словенія), Університет Данубіус (Словакія), Бізнес-школа «Туріба» (Латвія), Балтійська міжнародна академія (Латвія), Вільнюський університет (Литва), Тбіліський державний університет ім. Іване Джавахішвілі (Грузія), Кагульський державний університет ім. Богдана Петричейку Хашдеу (Молдова), Комратський державний університет (Молдова), Білоруський державний педагогічний університет ім. Максима Танка (Білорусь) та інші;

Фонд Конрада Аденауера, Фонд Фрідріха Науманна «За свободу», Міжнародний благодійний фонд Королівства Нідерландів, Фонд розвитку ЗМІ Посольства США, Фонд «Анастасіос Г. Левендіс» (Кіпр), Центр грецької мови Міністерства освіти і релігії Греції;

Німецька служба академічних обмінів (DAAD) (представництво в м. Київ), Школа новогрецької мови (о. Калімнос, Греція).

Університет активно розвивав співпрацю із регіональними органами влади, органами місцевого самоврядування, провідними підприємствами м. Маріуполя, банківськими установами, організаціями: Маріупольська міська рада, ПАТ «ММК ім. Ілліча», ПАТ «МК «Азовсталь», ПАТ «Азовмаш», Маріупольський державний морський торговельний порт, ПАТ «Перший український міжнародний банк», ПАТ «Державний експортно-імпортний банк України», ПАТ КБ «Приватбанк», АКБ Укрсоцбанк, Маріупольське відділення Донецької торговельно-промислової палати, ТОВ «Азовський технологічний центр» та ін. Провідних фахівців цих підприємств та організацій залучено до навчального процесу в МДУ, науковці та студенти університету проводять свої дослідження на виробничих базах цих установ, впроваджують результати у виробничу діяльність тощо.

Незважаючи на труднощі військово-політичного, економічного характеру, які вплинули на результативні показники 2017 року, Маріупольський державний університет у своїй діяльності досяг певних конкретних результатів в цей складний рік своєї роботи.

Враховуючи потребу громади міста невідкладно вирішувати комплекс проблем соціально-економічного характеру, пов'язаних з особливостями організації роботи в умовах проведення АТО, у співпраці з *Маріупольською міською радою* та її департаментами та з 2014 року і по теперішній час основна увага приділяється роботі з внутрішньо переміщеними особами, для чого проводяться відповідні практичні заняття, тренінги для співробітників органів

державного та місцевого самоврядування; впроваджуються психологічні методики з питань організації надання допомоги особам з числа внутрішньо переселених осіб різної вікової категорії.

У рамках співпраці із Департаментом освіти і науки Донецької обласної державної адміністрації 18 лютого 2017 року на базі Маріупольського державного університету пройшов II (обласний) етап Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідних робіт учнів-членів Малої академії наук України, який проводиться щорічно під егідою Міністерства освіти і науки України. Викладачі МДУ продовжили роботу із обдарованою учнівською молоддю в рамках роботи секцій Очно-заочної школи для здібної учнівської молоді «Юний дослідник» Донецького відділення Малої академії наук України.

Традиційною є співпраця між МДУ та Департаментом освіти Маріупольської міської ради, Маріупольським науково-методичним центром, в рамках якої викладачі університету сприяють розвитку роботи з обдарованою молоддю міста (проводять Всеукраїнські учнівські олімпіади з базових дисциплін, долучаються до роботи Малої академії наук, здійснюють експертизу наукових робіт учнів і т.д.). Протягом багатьох років університет активно співпрацює з освітніми установами міста. Успішно реалізуються договори з Департаментом освіти міської ради, 34 школами і 22 дошкільними закладами Маріуполя. Особливу увагу університет приділяє підготовці вчителів. Так, 3 лютого 2017р. на базі МДУ проведено круглий стіл «Актуальні проблеми управління освітою в Маріуполі», у якому взяли участь науковці університету, представники міської влади та навчальних закладів міста. Під час плідного діалогу працівники освітньої сфери окреслили коло питань, які потребують нагального вирішення, і розробили **програму взаємодії** у різних напрямках діяльності, яка передбачає, зокрема:

- проведення серії круглих столів з питань науково-методичного забезпечення профільного навчання, інклюзивної освіти, роботи з обдарованими дітьми, інноваційної діяльності керівників навчальних закладів;

- створення на базі МДУ педагогічного коледжу, який забезпечить підготовку фахівців початкової школи для навчальних закладів міста;

- розробку і впровадження спільного для Маріупольського науково-методичного центру та Маріупольського державного університету проекту «Підготовка лідера в освіті». Заходи програми успішно реалізуються.

В освітніх округах міста на базі навчальних закладів протягом року проведено ряд заходів з питань профорієнтаційної роботи. Налагоджені міцні зв'язки між кафедрами університету та загальноосвітніми, дошкільними навчальними закладами, закладами освіти нового типу. Новим напрямом співпраці із науково-методичним центром та Центром підвищення кваліфікації та післядипломної освіти МДУ стала організація курсів підвищення кваліфікації. Під час їх роботи навчання пройшли кілька груп вчителів, вихователів ДНЗ та група методистів навчальних закладів.

Студенти та викладачі МДУ протягом року брали активну участь у реалізації проєктів, спрямованих на відновлення регіону і допомогу його жителям. В університеті розроблена програма підтримки колег і студентів, які

мають статус внутрішньо переміщених осіб і яким приділяється особлива увага. Крім того, студенти і викладачі МДУ реалізують безліч благодійних проєктів, а також у якості волонтерів приєднуються до гуманітарних проєктів ОБСЄ, ООН, посольств і консульств іноземних держав. Викладачі та кращі студенти кафедри практичної психології надають безкоштовну допомогу постраждалим у результаті військового конфлікту, активно працює юридична клініка, до якої звертаються жителі, що потребують правової допомоги.

У рамках співробітництва з Маріупольським міським центром практичної психології та соціальної роботи триває обмін досвідом психологічного консультування, психодіагностики та психокорекції, проводяться спільні заходи. Для забезпечення організаційної, координуючої та навчально-методичної функції у галузі практичної психології та соціальної роботи кафедрою практичної психології продовжено співробітництво з Маріупольським науково-методичним центром, Кальміуським районним центром соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, багатьма загальноосвітніми школами, дошкільними навчальними закладами, а також з Приазовською виправною колонією №107 та Сектором ювенальної апробації міста Маріуполя. Співпраця з партнерами сприяє подальшій розробці корекційних, тренінгових програм, спрямованих на розширення поведінкових стратегій життєдіяльності та підвищення стресостійкості особистості.

У 2017 році було продовжено діяльність юридичної клініки МДУ, у рамках якої на постійній основі налагоджено надання регулярних правових консультацій та правової допомоги. Активними отримувачами послуг даної клініки були сім'ї, які з різних причин опинилися у складних життєвих обставинах, досить вагому допомогу надано членам сімей переселенців із зон, де неможливе проживання через тривалі воєнні дії. Здійснювався подальший розвиток співпраці з міським центром позашкільної роботи з метою формування правової культури громадян.

У рамках наукового співробітництва МДУ з регіональними і місцевими органами влади реалізується апробація матеріалів наукових досліджень; забезпечується їх впровадження у навчально-виховному процесі та в практичній діяльності; здійснюється обмін інформацією та матеріалами (періодичні видання, матеріали конференцій, виставок-ярмарок тощо).

У цілому, у процесі організації наукової діяльності робота науково-педагогічних працівників університету була направлена на подальшу інтеграцію освіти і науки, підсилення впливу науки на вирішення завдань освіти і виховання, збереження і зміцнення визначального характеру науки в розвитку суспільства, культури, економіки. Загалом активний курс університету на інтеграцію в європейський освітній та культурний простір має на меті подальшу оптимізацію навчання та викладання, розкриття нових можливостей для студентів та професорсько-викладацького складу університету.

3.2. Науково-дослідна робота студентів

В Маріупольському державному університеті створено розвинуту систему студентських наукових товариств, гуртків, проблемних груп тощо, основним

завданням яких є створення умов для розкриття наукового та творчого потенціалу студентів. У 2017 році в університеті працювало **45** наукових товариств, гуртків, проблемних груп у роботі яких активно брали участь понад **1200** студентів.

Таблиця 3.6.

**Залучення студентів до науково-дослідної роботи
в студентських наукових товариствах**

Кількість товариств					Кількість студентів, залучених до студентських наукових товариств				
2013 р.	2014 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2013 р.	2014 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.
50	54	54	52	45	1628	1656	1585	1674	1286

В університеті функціонує Рада молодих вчених МДУ. Діяльність Ради молодих вчених МДУ спрямована на розвиток наукової, інноваційної, винахідницької та іншої творчої діяльності молодих вчених, підвищення їх професійного зростання; здійснення представництва, захисту прав та інтересів молодих вчених, виховання майбутніх наукових і науково-педагогічних кадрів; створення сприятливого клімату в МДУ для розвитку інтелектуального потенціалу молодих вчених. Основними напрямками роботи Ради молодих вчених МДУ є: активізація участі студентів та молодих вчених у стипендіальних та грантових програмах; інформування щодо грантів, конкурсів наукових досліджень, програм наукових стажувань та підтримка щодо оформлення заявок та апікаційних форм; організація та проведення конкурсу на краще студентське товариство; організація та проведення I етапу Всеукраїнської студентської предметної олімпіади в МДУ та I етапу Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт та реферативних досліджень; організація та проведення Декади студентської науки в МДУ; координація роботи з департаментом освіти Маріупольської міської ради в рамках проведення шкільних олімпіад та конференцій школярів-членів МАН тощо.

За результатами конкурсу «Кращий молодий науковець МДУ» у 2017 році переможцем стала Смирнова Марія Сергіївна, к.філол.н., в.о.завідувача кафедри теорії та практики перекладу.

Двоє науково-педагогічних працівників МДУ є отримувачами стипендії Кабінету Міністрів України для молодих учених:

- Трифонова Г.В., в.о. завідувача кафедри італійської філології;
- Захарова О.В., доцент кафедри економіки та міжнародних економічних відносин.

Щорічно в Маріупольському державному університеті проводиться Декада студентської науки. Цього року під час Декади працювало **58** наукових секцій, на яких студентами було представлено **834** доповіді, які були опубліковані у збірниках. В рамках Декади студентської науки традиційно проводилися засідання круглих столів, фонетичні конкурси, конкурси письмового та усного перекладу, літературні вітальні, засідання студентських наукових клубів і товариств, тренінги та інші заходи, спрямовані на залучення студентської молоді до наукової творчості. **104** студенти було нагороджено дипломами I-III ступенів.

Згідно з наказами Міністерства освіти і науки України щороку в МДУ проводяться Всеукраїнський конкурс студентських наукових робіт з природничих, технічних і гуманітарних наук та Всеукраїнська студентська олімпіада.

Перший тур Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з природничих, технічних і гуманітарних наук проводився в МДУ відповідно до наказу ректора від 01.11.2016 р. №325 у листопаді-грудні 2016 року. У I турі студентами було представлено **104** наукові роботи. До базових ВУЗів для участі у II турі Конкурсу було направлено **40** робіт студентів, з них **7** нагороджено дипломами переможців (Порівняно з 2015-2016 н.р.: направлено **39** робіт, з них **5** нагороджено дипломами переможців):

Диплом I ступеня (за галуззю «Соціальні комунікації») - Демків Г.М.;

Диплом I ступеня (за галуззю «Слов'янські мови та літератури») - Мясоєдова М.В.;

Диплом II ступеня (за галуззю «Світове господарство та міжнародні економічні відносини») - Отченашенко І.А.;

Диплом II ступеня (за галуззю «Менеджмент») - Козицька А.О.;

Диплом III ступеня (за галуззю «Менеджмент») - Богініч С.С.;

Диплом III ступеня (за галуззю «Маркетинг») - Погляд І.В.;

Диплом III ступеня (за галуззю «Туризм») - Кравченко М.А.

За результатами статистичного аналізу Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти» Міністерства освіти і науки України, МДУ обіймає **81** місце з **234** за кількістю робіт, нагороджених дипломами за результатами участі у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт з природничих, технічних і гуманітарних наук (Додаток 2 до листа Інституту модернізації змісту освіти МОН України від 10.10.2017 № 21.1/10-2223).

Перший етап Всеукраїнської студентської олімпіади проводився в МДУ відповідно до наказу ректора від 15.12.2016р. №410 у лютому 2017 року. У I етапі Всеукраїнської студентської олімпіади взяли участь **514** студентів, з них **194** студенти отримали дипломи I-III ступенів. У II етапі Олімпіади взяли участь **34** студента, з них **5** студентів нагороджено дипломами переможців (порівняно з 2015-2016 нр.: **35** учасників, **4** переможці):

Диплом I ступеня (за спеціальністю «Мова та література (новогрецька)») - Зубочек В.С.;

Диплом II ступеня (за спеціальністю «Документознавство та інформаційна діяльність») - Білоус К.В.;

Диплом II ступеня (за спеціальністю «Історія») - Щекутьєв О.М.;

Диплом III ступеня (за спеціальністю «Менеджмент організацій та адміністрування») - Козицька А.О.;

Диплом III ступеня (за спеціальністю «Реклама та зв'язки з громадськістю») - Балабась М.О.

За результатами статистичного аналізу Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти» Міністерства освіти і науки України, МДУ обіймає **19** місце з **34** класичних та юридичних ВНЗ за кількістю дипломів

переможців Всеукраїнської студентської олімпіади (лист Інституту модернізації змісту освіти МОН України від 11.10.2017 № 21.1/10-2230).

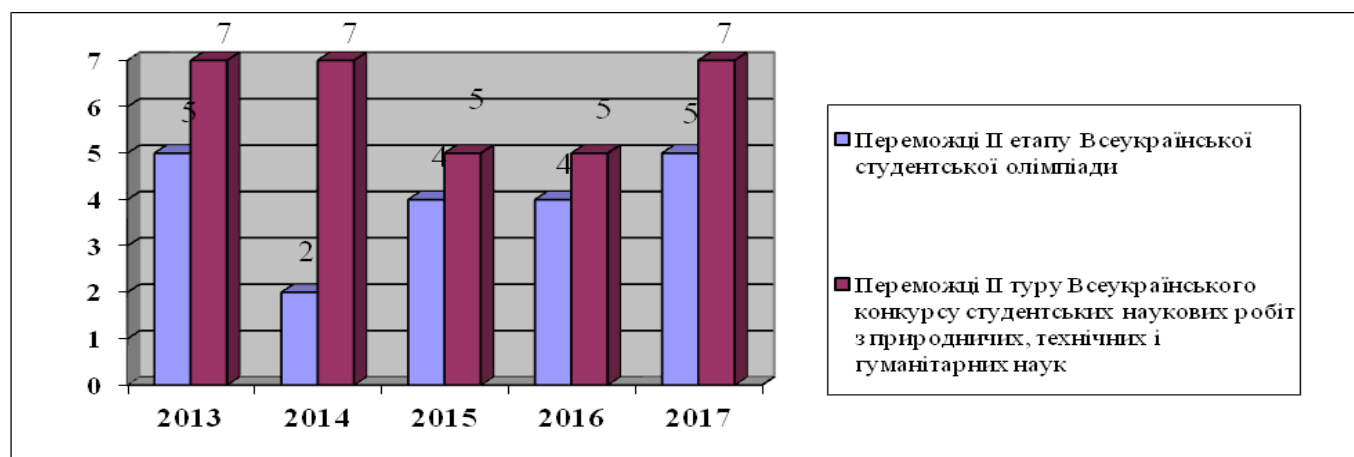

Рис. 3.2.Переможці II етапу Всеукраїнської студентської олімпіади, II туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з природничих, технічних і гуманітарних наук

Згідно з наказом Міністерства освіти і науки України «Про проведення Всеукраїнської студентської олімпіади з програмування 2017 року» від 17.03.2017 р. № 414 команда студентів спеціальності «Системний аналіз» була запрошена до участі в II етапі Всеукраїнської студентської олімпіади з програмування.

Студентка IV курсу спеціальності «Журналістика» Еліна Прокопчук стала переможницею в конкурсі для журналістів на краще роз'яснення положень та висвітлення результатів впровадження Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом. Студентка отримала призове місце в номінації «Кращий студентський матеріал».

За участь у конкурсі студентських наукових робіт «Український визвольний рух 1920-1950-х років» особистою відзнакою кандидата історичних наук Олександра Іщука була нагороджена студентка спеціальності «Історія» Анастасія Пандазі за роботу «Підпільна група ОУН в Маріуполі (жовтень 1941 - червень 1943)».

Відповідно до наказу МОН від 21.10.2014 №1193 «Про проведення Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з природничих, технічних та гуманітарних наук», МДУ було визначено як базовий заклад для проведення II туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з природничих, технічних та гуманітарних наук із *соціальних комунікацій* на 2014-2017 рр. У 2016-2017 навчальному році II тур Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з природничих, технічних та гуманітарних наук із соціальних комунікацій проводився відповідно до наказу ректора від 15.12.2016 №411 у січні-березні 2017 року. Галузева конкурсна комісія забезпечила рецензування **35** студентських наукових робіт, що надійшли з **20** вищих навчальних закладів. На підсумковій науково-практичній конференції виступило **19** студентів (18

наукових робіт) із **17** вищих навчальних закладів. Дипломами переможців нагороджено **10** студентів.

Відповідно до наказу МОН від 23.12.2014 №1506 «Про проведення Всеукраїнської студентської олімпіади у 2014-2015 навчальному році» МДУ було визначено як базовий заклад для проведення II туру Всеукраїнської студентської олімпіади з *новогрецької мови та літератури*. У 2016-2017 навчальному році II тур Всеукраїнської студентської олімпіади проводився у квітні 2017 року. У олімпіаді взяли участь **8** студентів з 5 ВУЗів, було нагороджено **3** переможця.

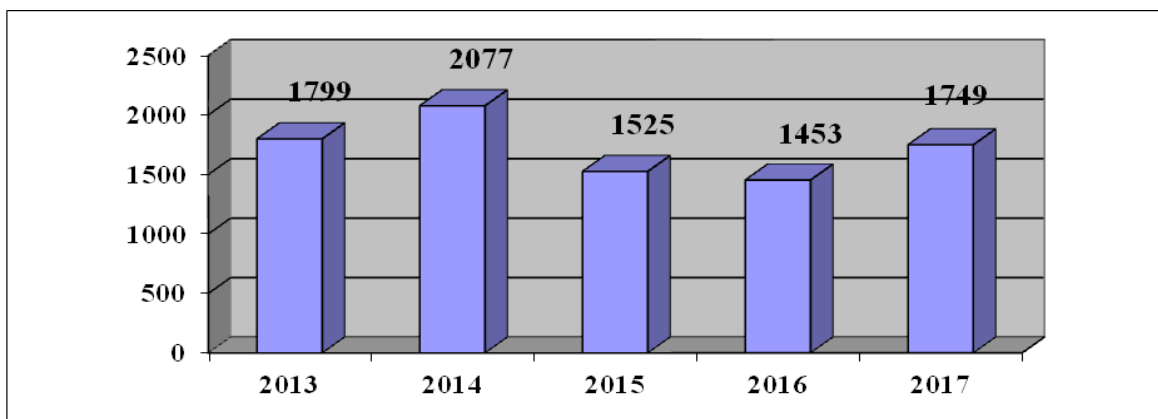

Рис. 3.3. Кількість опублікованих статей, тез доповідей студентів

Студенти МДУ беруть активну участь у науково-практичних конференціях, круглих столах, семінарах різного рівня. За результатами участі у науково-комунікативних заходах за 2017 рік опубліковано **1749** статей та тез наукових доповідей студентів.

Таким чином, результативність науково-дослідної діяльності викладачів МДУ, розвиток співробітництва з регіональними органами влади, підприємствами та установами дозволяють прозвітувати про виконання пп. 5-8 ч.6 Контракту.

Завдання на 2018 рік:

- розвиток фундаментальних досліджень у галузі гуманітарних, природничих, психолого-педагогічних, соціально-економічних наук і виконання прикладних досліджень і розробок з метою ефективного використання і розвитку наукового потенціалу;
- підтримка існуючих та формування нових наукових шкіл, здійснення заходів щодо їх подальшого розвитку;
- дотримання принципу багатоканального фінансування у здійсненні науково-дослідної роботи (у т.ч. з використанням можливостей, які надає входження України в міжнародний науковий простір), сприяння захисту інтелектуальної власності та авторських прав дослідників МДУ;
- активізація участі науково-педагогічних працівників у міжнародних наукових та науково-практичних конференціях, семінарах, симпозіумах, збільшення індексу цитування вчених МДУ;

– активізація участі молодих вчених у грантових проектах, конкурсах науково-дослідних проектів і розробок;

– з метою активізації студентської наукової діяльності, що має вагоме значення для підвищення якості навчального процесу:

а) залучати до Студентського наукового товариства МДУ найбільш перспективних студентів;

б) заохочувати найкращих студентів до участі у Всеукраїнському конкурсі дипломних робіт, Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт, Всеукраїнській студентській олімпіаді.

3.3. Розвиток наукової бібліотеки

Документальному та інформаційному забезпеченню навчально-виховного та наукового процесів університету, створенню документального та електронного інформаційного середовища як ефективної складової освітньо-наукової інфраструктури університету сприяє розвиток його наукової бібліотеки.

Основними завданнями діяльності наукової бібліотеки у звітному році стали формування документального фонду відповідно до спеціальностей і наукових досліджень університету, забезпечення доступу користувачів бібліотеки до власних, вітчизняних, світових електронних інформаційних ресурсів; забезпечення механізмів інтеграції науки університету до світової наукової комунікації.

Пріоритетними напрямками діяльності бібліотеки були: бібліотечне, інформаційно-аналітичне, інформаційно-бібліографічне забезпечення навчально-виховної, наукової діяльності університету; подальший розвиток власних інформаційних ресурсів; виховання інформаційної культури у студентської молоді; сприяння інтеграції науки університету до світової інформаційної наукової комунікації; впровадження й використання новітніх інформаційних технологій; науково-дослідна діяльність; соціокультурна діяльність; корпоративна діяльність і співробітництво з бібліотеками, установами та організаціями країни й зарубіжжя.

Розвинута структура бібліотеки сприяє оперативному та якісному задоволенню інформаційних і документальних потреб студентів, аспірантів, викладачів та науковців університету. На цей час до складу бібліотеки входять 5 відділів з 7 секторами, 2 абонементи, 3 читальні зали на 204 посадочних місць та комп'ютеризованими читацькими місцями. Протягом року користувачі відвідали бібліотеку більше 102 тис. разів.

Фонд бібліотеки комплектується сучасними вітчизняними, іноземними виданнями відповідно до спеціальностей та наукових досліджень університету і має універсальний характер. За звітний рік фонд поповнився близько 3 тис. примірників нових видань й на початок 2018 року складає понад 163 тис. примірників наукової, навчальної, довідкової та художньої літератури. Загальний фонд періодичних видань бібліотеки нараховує 369 найменувань, з них наукових – 273. Комплектування фонду науковими виданнями (50% від загальної кількості нових надходжень) та комплектування виданнями українською мовою (понад 90

% від загальної кількості нових надходжень) залишилися пріоритетними напрямками.

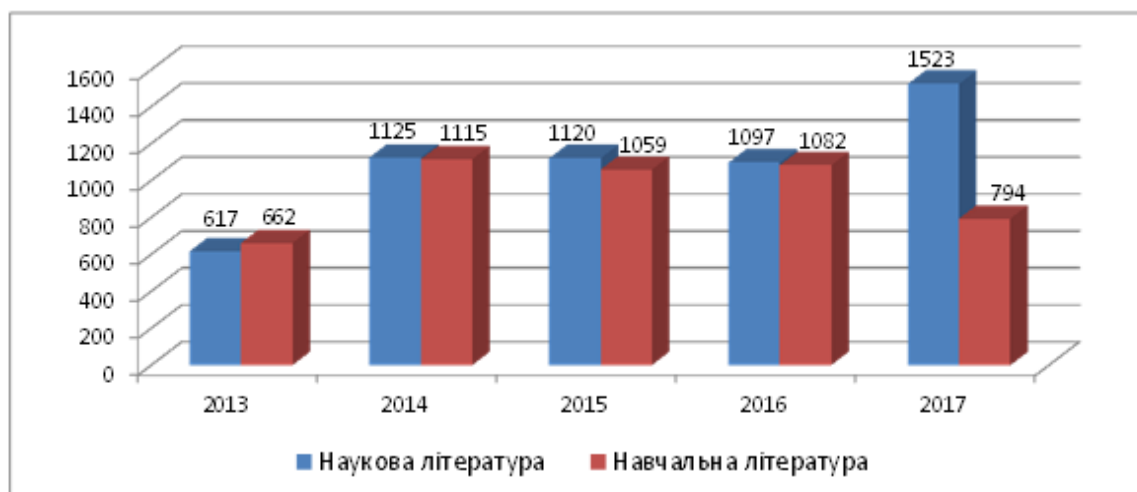

Рис. 3.4. Надходження наукової та навчальної літератури до наукової бібліотеки МДУ (2013-2017 рр., прим.)

Багато уваги бібліотека приділяє розвитку власних електронних інформаційних ресурсів, які складаються з Електронного каталогу, Електронної картотеки статей, Електронної бібліотеки, баз даних «Праці викладачів МДУ», «МДУ у засобах масової інформації» та ін. Їх обсяг за звітний рік збільшився більш ніж на 18 тис. записів і на початок 2018 року становить понад 163 тис.

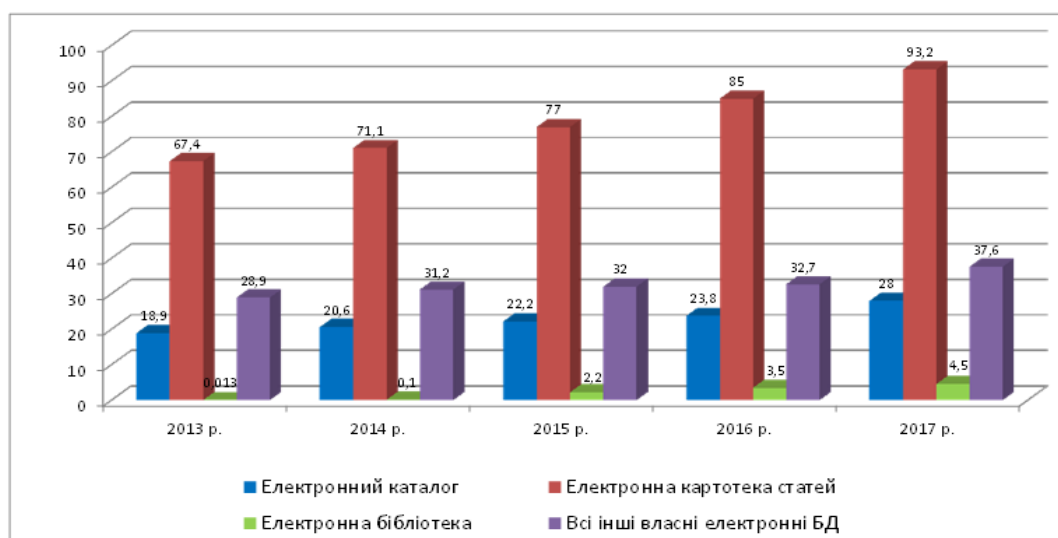

Рис. 3.5. Власні електронні ресурси наукової бібліотеки МДУ (тис. записів)

Власне інформаційне представництво наукової бібліотеки в мережі Інтернет представлено офіційним сайтом, блогами, електронним літературним журналом, сторінками у соціальних мережах та сервісах. Сторінки сайту містять оперативну інформацію за всіма напрямками діяльності бібліотеки, про заходи з підвищення наукометричних показників праць авторів, а також дають огляд найвідоміших реферативних баз Web of Sciences, Web of Knowledge, реферативної

бази даних Scopus видавництва Elsevieri, Index Copernicus (IC) та ін. Сторінка бібліотеки «Бібліотека – науковцю» в соціальних мережах стала актуальною формою надання інформації з питань наукової, науково-дослідної діяльності країни та зарубіжжя.

Значно збільшився спектр інформаційно-бібліотечних послуг завдяки використанню у роботі бібліотеки новітніх інформаційних технологій, це електронна доставка документів, віртуальна довідка, електронне інформування про нові надходження літератури, вільний доступ до світових інформаційних ресурсів, цілодобовий доступ до власних електронних ресурсів бібліотеки.

Протягом звітнього року бібліотекою надавався науковцям, викладачам, аспірантам і студентам університету тестовий доступ до повнотекстової бази даних EBSCO Discovery Service (США), постійні доступи до провідних наукових видавництв, вітчизняних та світових електронних інформаційних ресурсів, таких як «Центр учбової літератури» (Україна), TEX MEDIA GRUP (Україна), DPA NEWS (Німеччина), JournalTOCs (Великобританія) та ін. Також науковці університету мали доступ до міжнародних баз даних Scopus та Web of Sciences.

Упродовж року для викладачів університету проводилися індивідуальні консультації зі створення наукового профілю в Google Академії; моніторингу фахових видань України, які включені до міжнародних накометричних баз даних; з методики пошуку інформації журналів за темами, що складають сферу наукових інтересів викладачів. Для кафедр бібліотекою проводилися Дні інформації, огляди та виставки-перегляди нових надходжень навчальної та наукової літератури за спеціальностями університету. Бібліотека прийняла участь в діяльності Школи педагогічної майстерності, де викладачам були представлені презентації за темами: «Загальнодоступні бази даних наукової інформації України і світу: особливості пошуку інформації з педагогіки», «Бібліометрика української науки. Науковий профіль вченого. Особливості ведення наукового профілю в Google Академії», «Сайт наукової бібліотеки на допомогу викладачу». Для студентів проводилися практичні заняття «Пошук інформації», «Електронні ресурси наукової бібліотеки МДУ», «Вимоги до написання наукової роботи». Також протягом року бібліотекою надавалися шифри УДК до наукових праць викладачів і студентів та здійснювалися інформаційні супроводи науково-практичних конференцій, семінарів, що проводилися університетом та кафедрами.

Значна робота проводилась з інтеграції серій «Вісника Маріупольського державного університету» до світового наукового інформаційного простору, з відстеження індексів цитування вчених університету. У звітньому році була продовжена робота з подальшої інтеграції «Вісника Маріупольського державного університету» до міжнародної наукометричної бази даних Index Copernicus, та розпочато роботу з розміщення повних текстів у цій наукометричній базі з метою відстеження кількості цитувань. Також надавалася інформація до відкритих міжнародних репозитаріїв наукової інформації та електронних бібліотек. Угода з Інститутом проблем реєстрації інформації НАН України дозволила надавати інформацію про «Вісник Маріупольського державного університету» до реферативної бази даних «Україніка наукова», а створення бібліометричних

профілів всіх серій «Вісника Маріупольського державного університету» дозволило приймати участь в Рейтингу наукових періодичних видань в системі «Бібліометрика української науки». З метою подальшої інтеграції університетської науки до світового наукового простору, підвищення якості наукової комунікації та рейтингу університету, бібліотекою проводиться робота з подальшого розвитку Електронного інституційного репозитарію Маріупольського державного університету (eIR MSU).

Науково-дослідна робота бібліотеки здійснювалась в рамках проведення досліджень з питань організації, збереження і використання фондів, обслуговування читачів, інформаційної справи та краєзнавства. Співробітники бібліотеки приймали участь з доповідями у кафедральних та факультетських конференціях університету, а також у науково-практичних конференціях поза межами університету. Протягом року фахівцями бібліотеки було продовжено видання бібліографічних показників серій «Праці вчених МДУ», «Публікації кафедр МДУ», «Фонд рідкісної та цінної книги НБ МДУ», «Маріупольський державний університет: інформ - моніторинг ЗМІ».

Виставкова діяльність бібліотеки сприяла популяризації наукового надбання університету. Так, бібліотека прийняла участь у Дні кар'єри, що був організований Інформаційним центром ЄС в Маріуполі за підтримки Представництва Європейського Союзу в Україні та Громадської організації «Фундація "Відкрите суспільство"», на якому учасники заходу могли ознайомитись з науковими працями викладачів і студентів МДУ. У рамках Фестивалю науки 2017 було організовано виставки «Розвиток сучасної науки у працях вчених МДУ» і «На шляху пошуку наукових істин: наукові доробки викладачів МДУ в бібліографічних показниках», на яких була відображена наукова діяльність університету за всіма її напрямками.

Соціокультурна діяльність бібліотеки була спрямована на виховання гармонійної, відкритої до творчого розвитку особистості та формування у студентської молоді поваги до культурної спадщини, історії, свого народу й світу. Заходи, що проводила бібліотека, у значній мірі визначалися уподобаннями студентів та замовленнями кафедр. Це – фірм-вікторина «Рослинні мотиви в архітектурі Маріуполя», віртуальна екскурсія «10 мальовничих сіл Західної України, де варто побувати», літературний вечір японської поезії, пізнавальна година «British Writers (Британські письменники)», тематичні вечори, та ін. Протягом року бібліотекою було організовано близько 100 книжкових виставок: надходжень нової літератури, тематичних, персоналій, до пам'ятних дат вітчизняної та світової історії, літератури та культури. Це: «Вільні творять майбутнє!» до Дня гідності і свободи, «Мова – державна перлина» до Дня української писемності та мови, «Голодомор в Україні: сторінками національної пам'яті», «Друга світова війна: український вимір», «Туристичними маршрутами України», «Українські традиції, обряди, звичаї», «Я все зробив, що міг зробити (до 135-річчя від дня народження Івана Огієнка)» та ін.

У звітному році бібліотека також провела ряд заходів для слухачів Університету третього віку та пішохідні краєзнавчі екскурсії для школярів міста

«Старовинний Маріуполь на початку століть», а також екскурсії в межах фестивалю «Обличчя міста».

Була продовжена співпраця з Національною бібліотекою України ім. В.І. Вернадського у формуванні бази даних «Наукова періодика України», ДНПБ України ім. В.О. Сухомлинського у створенні єдиного інформаційного середовища бібліотек освітянської мережі країни, НТБ Дніпропетровського національного університету, Маріупольським краєзнавчим музеєм, Маріупольською спілкою краєзнавців. Також бібліотека є учасницею проектів «Придніпровський корпоративний каталог», «Електронний каталог періодичних видань м. Маріуполя» та організатором створення корпоративної бази даних «Інформаційне забезпечення бібліотечної справи». Від Посольства США в Києві у звітному році бібліотекою було отримано грант для реалізації проекту «Американська поличка», мета якого полягає в сприянні взаєморозуміння між українським і американським народами, наданні актуальної інформації про суспільне, політичне та культурне життя США, популяризації англomовної літератури.

Наукова бібліотека університету на цей час є однією з найбільших книгосховищ міста, здатним задовольняти не тільки навчально - виховну та наукову діяльність університету, але й різноманітні інформаційні, документальні та культурні потреби мешканців Маріуполя.

Розвиток наукової бібліотеки МДУ сприяє якісному забезпеченню освітнього процесу, реалізації наукових досліджень, розвитку виховної роботи, що дозволяє звітувати про виконання пп. 4, 9 ч. 6 Контракту.

Завдання на 2018 рік:

- створення комфортних умов для своїх користувачів;
- подальше впровадження і використання в практиці новітніх інформаційних технологій;
- розвиток інформаційних електронних та документальних ресурсів;
- сприяння інтеграції університетської науки до світового інформаційного простору;
- корпоративна діяльність з бібліотеками країни й установами у створенні єдиного освітнього та наукового інформаційного простору, міжнародному співробітництві.

IV. МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

4.1. Співробітництво з міжнародними організаціями, установами, університетами

Одним із пріоритетних напрямків діяльності Маріупольського державного університету є міжнародні зв'язки, що постійно розширюються. Розвиваючи існуючі контакти з міжнародними партнерами і встановлюючи нові, МДУ вирішує комплекс завдань, пов'язаних із навчально-методичною, науково-дослідною роботою, зміцненням кадрового потенціалу, розвитком матеріально-технічної бази університету. Названі напрямки роботи є своєрідною рекламою діяльності університету, переваг вітчизняної системи вищої освіти, які сприяють покращенню іміджу України, підвищенню якості підготовки спеціалістів та рівня викладання.

Особливу роль міжнародна діяльність МДУ відіграє саме сьогодні в умовах російської агресії. МДУ використовує свої міжнародні зв'язки для того, щоб звернути увагу міжнародної спільноти на Маріуполь, форпост України на Сході та показати, що місто успішно живе, працює та навчається!

За роки свого існування МДУ розробив власну модель міжнародної діяльності, що передбачає комплексне співробітництво з міністерствами освіти, міністерствами закордонних справ, дипломатичними представництвами, обласними адміністраціями, меріями, провідними університетами, фондами, державними та громадськими організаціями зарубіжних країн. Зацікавленість закордонних партнерів у діяльності Маріупольського державного університету свідчить про ефективну роботу, спрямовану на забезпечення якісної підготовки студентів, розширення освітніх, наукових та культурних зв'язків та позиціонування університету у країнах-партнерах як перспективного та авторитетного ВНЗ, що динамічно розвивається.

Яскравим свідченням ефективної реалізації моделі міжнародної співпраці, інтеграції у європейський освітній простір є той факт, що МДУ, не дивлячись на ситуацію в регіоні, постійно відвідують іноземні делегації, представники яких, читають лекції для студентів та викладачів університету, проводять майстер-класи, беруть участь у різних заходах, що проходять у МДУ. Сьогодні географія міжнародних зв'язків МДУ досить широка і виходить за рамки європейського континенту. У звітному році університет відвідали **38** офіційних іноземних делегацій загальною чисельністю **64** особи. Станом на 31.12.2017 року університетом підписано **110** угод про співробітництво з іноземними партнерами. Динаміку візитів іноземних делегацій до МДУ можна прослідкувати на рис. 4.2.

Університет є членом численних міжнародних організацій – Європейської організації публічного права, Мережі Середземноморських університетів, Асоціації ректорів педагогічних університетів Європи.

На базі університету традиційно відбуваються міжнародні семінари, круглі столи, науково-практичні конференції за участі представників вищих навчальних закладів, дипломатичних установ, громадських організацій та фондів. Так, наприклад, у березні 2017 року пройшла VI Міжнародна науково-практична

конференція студентів, аспірантів і молодих учених «Сучасний розвиток державотворення та правотворення в Україні: проблеми теорії та практики». До обговорення юридичних питань долучилися близько 100 науковців з вищих навчальних закладів та наукових установ України, Азербайджану, Казахстану, Республіки Білорусь.

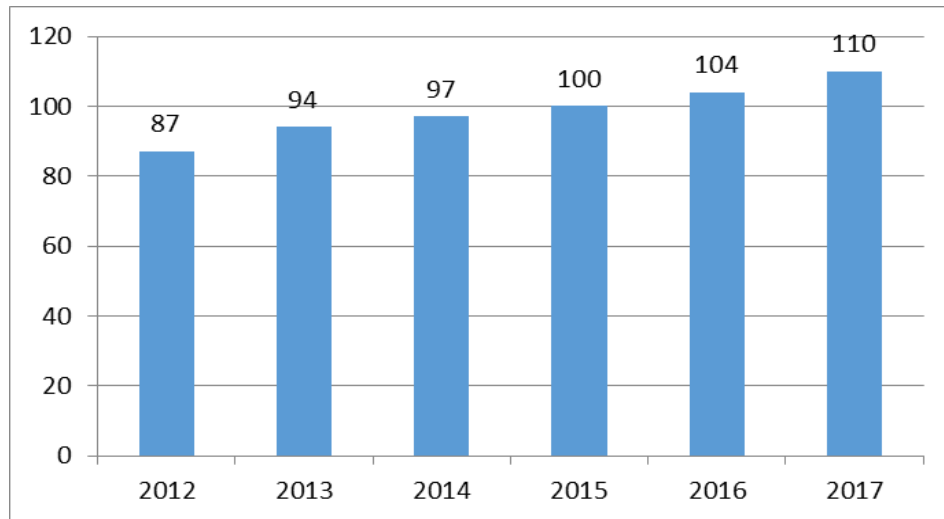

Рис. 4.1. Кількість угод про співпрацю з іноземними партнерами (накопичувальний залишок)

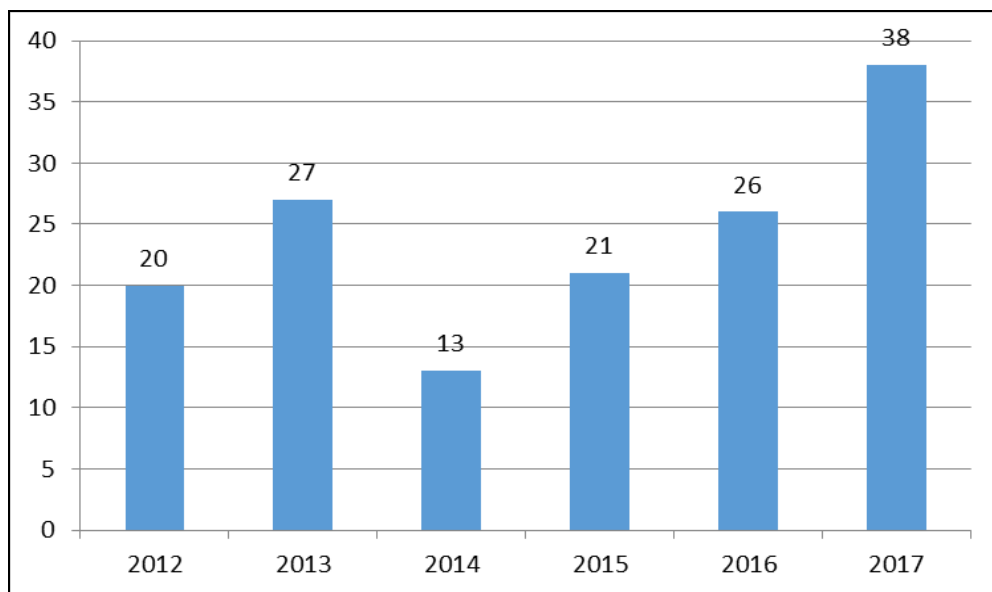

Рис. 4.2. Динаміка офіційних та ділових зарубіжних делегацій у МДУ

У квітні 2017 року на факультеті філології та масових комунікацій Маріупольського державного університету проходив Міжнародний науковий семінар «Лексико-граматичні інновації в слов'янських і неслов'янських мовах: типологія, функції». Географія учасників охоплювала Київську, Харківську, Одеську, Тернопільську, Черкаську, Вінницьку, Донецьку області. Також до обговорення були запрошені філологи з Узбецького державного університету світових мов (Узбекистан) і Бакинського слов'янського університету (Азербайджан).

Протягом звітнього періоду на історичному факультеті МДУ відбувся круглий стіл «Роль зовнішнього фактора в суспільно-політичній кризі на Південному Сході України». Серед учасників заходу - викладач Університету Миколаса Ромеріса (Литва) Альвідас Медалінскас і науковий співробітник Центру орієнтальних досліджень при Університеті Тарту (Естонія) Володимир Сазонов. Також на заході в якості спостерігачів були присутні представники Спеціальної моніторингової місії ОБСЄ в Маріуполі.

У травні 2017 року на базі МДУ відбулося відкриття XIII Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні проблеми екологічної психології: життєдіяльність особистості в умовах сучасного міста». Ініціаторами проведення конференції виступили Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України, кафедра практичної психології МДУ за підтримки громадської організації «Товариство незалежних експертів» і Швейцарсько-українського проекту «Підтримка децентралізації в Україні» DESPRO. Всього науковий форум зібрав понад 100 учасників з різних міст України, а також із зарубіжних країн - Польщі та Білорусії.

Також у травні 2017 року у Маріупольському державному університеті пройшла міжнародна науково-практична конференція "Інтернаціоналізація як фактор конкурентоспроможності сучасного університету", в роботі якої взяли участь понад 150 фахівців з України, Республіки Кіпр, Польщі, Італії та США.

А у вересні 2017 року кафедра теорії та практики перекладу Маріупольського державного університету провела III Міжнародну науково-практичну Інтернет-конференцію «Актуальні проблеми міжкультурної комунікації, перекладу та порівняльних студій». Конференція об'єднала 87 учасників із України, Сполучених Штатів Америки, Греції, Італії, Парагваю, Ізраїлю, Китаю тощо.

У листопаді 2017 року у МДУ відбулося 3 наукових заходи за участі зарубіжних партнерів. Так, на історичному факультеті Маріупольського державного університету відбувся тренінг фахівця із бізнес-комунікацій Антуана Копена (Нідерланди) на тему: «Індивідуальні сценарії Євроінтеграції».

На факультеті філології та масових комунікацій пройшов семінар «Світові стандарти журналістики в умовах війни і кризи», організаторами якого виступили Академія української преси, Фонд Фрідріха Науманна за Свободу (Німеччина) і Маріупольський державний університет. Семінар проводили відомі медіа-експерти: фундатор Комісії з журналістської етики, засновник газети «Дзеркало тижня» Володимир Мостовий, професор кафедри соціальних комунікацій, засновник Академії PR-технологій Тетяна Іванова та журналіст, лауреат премії Гран-Прес «Журналіст року 2014» Петро Андрусечко.

Також у цей період відбулась щорічна Міжнародна науково-практична конференція «Інформація та культура в забезпеченні сталого розвитку людства». У науково-практичній конференції взяли участь понад 100 авторитетних учених, викладачів та студентів вищих навчальних закладів, співробітників науково-дослідних центрів, працівників державних структур та освітніх закладів України, Великобританії, Нідерландів, Польщі, Казахстану.

Проведення заходів такого рівня сприяє налагодженню сталих наукових зв'язків МДУ з іншими вітчизняними та закордонними закладами освіти, а також успішній інтеграції університету у світовий науковий простір.

Протягом цього року МДУ активно співпрацював з установами та організаціями **Французької Республіки**. У січні 2017 року МДУ відвідала Надзвичайний і Повноважний Посол Французької Республіки в Україні **Ізабель Дюмон** і керівник економічного відділу Посольства Франції **Вінсент Пренго**. Співробітники Посольства виявили щире зацікавлення питаннями популяризації французької мови та культури в стінах університету й зазначили, що Посольство всебічно сприятиме цьому процесу. Результатом такої співпраці стало забезпечення МДУ підручниками, а також французькою літературою та кінопродукцією мовою оригіналу.

Стабільно розвиваються зв'язки МДУ з **Німеччиною**. У рамках угоди про співпрацю з Гете-Інститутом Маріупольський державний університет, а саме кафедра німецької та французької філології, бере активну участь у реалізації проекту «Вчимося навчати німецької». У рамках проекту Гете-Інститут проводить низку науково-методичних заходів, під час яких викладачі МДУ не лише навчаються, а і навчають інших. Так, завідувач кафедри, доцент Юлія Кажан виступила референтом на літньому мовному інтенсиві, який мав на меті підготовку вчителів німецької мови Херсонщини та інших регіонів України до складання міжнародного мовного іспиту B2. З 24 по 28 червня у Гете-Інституті у Києві відбувся науково-методичний семінар для викладачів українських вишів, які задіяні у проекті з імплементації методичних розробок у Гете-Інституту – серії матеріалів «Вчимося навчати німецької». У семінарі взяли участь старший викладач кафедри німецької та французької філології МДУ Марина Марченко та асистент Оксана Даниленко. Під час заходу учасники розглянули проблеми організації контролю та оцінювання навчальних досягнень студентів. Наступним етапом буде запровадження методичних розробок у процес підготовки філологів і вчителів німецької мови у МДУ, після чого викладачі отримають відповідні сертифікати Гете-Інституту. За тим самим проектом з 29 по 30 червня у Гете-Інституті у Києві відбулася планова зустріч робочої групи, до якої входять завідувач кафедри німецької та французької філології МДУ, доцент Юлія Кажан і старший викладач Марина Марченко. Під час зустрічі викладачі університету презентували звіт щодо участі студентів МДУ у проекті «Вчимося навчати німецької». МДУ став першим українським вишем, який має практичні результати участі у проекті Гете-Інституту «Вчимося навчати німецької».

Яскравим результатом плідної роботи з німецькими партнерами є отримання подяки від Генерального консула України в Мюнхені Вадима Костюка завідувачем кафедри німецької та французької філології МДУ, доцентом Юлією Кажан.

У вересні 2017 року на факультеті філології та масових комунікацій МДУ відбулась зустріч студентів спеціальностей «Журналістика» і «Реклама та зв'язки з громадськістю» з німецьким журналістом-фрілансером Інго Пецом, який

розробляє матеріали для таких впливових німецькомовних газет як «Süddeutsche Zeitung», «Frankfurter Allgemeine», «Der Standard».

У листопаді 2017 року на факультеті іноземних мов МДУ в рамках святкування Тижнів Німеччини в Україні відбулася кулінарна подорож Німеччиною. Організатором виступила кафедра німецької та французької філології МДУ. Цей захід відвідав співробітник Генерального консульства Німеччини у Дніпрі Петер Шмаль. Тижні Німеччини були приурочені до 25-річчя дипломатичних відносин між ФРН та Україною, а 2017-2018 навчальний рік оголошено українсько-німецьким роком мов.

У рамках програми «Східне партнерство» Гете-інститут спільно з Бременським університетом організував Другу зимову академію: «Освіта з Європою», що пройшла з 4 по 6 грудня у місті Бремен. У програмі взяла участь завідувач кафедри німецької та французької філології МДУ Юлія Кажан. Метою заходу є розробка концепту міжнародного мережевого університету. Програма націлена на молодих керівників, які працюють у державних та недержавних освітніх установах. Мережевий університет представляє собою міжнародне об'єднання вищих навчальних закладів, в межах якого студенти матимуть можливість проходити модулі дистанційного навчання, які будуть визнані всіма партнерами мережевого університету.

Одним з найбільш важливих стратегічних напрямків комплексної міжнародної роботи МДУ є співпраця з **Грецькою Республікою**. Протягом звітного року університет неодноразово відвідували співробітники Генерального консульства Греції в Маріуполі: Генеральний консул Греції у Маріуполі Елені Гергопулу та координатор з питань грецької освіти країн Центральної та Східної Європи, доктор Хриса Тамісоглу, які брали участь у численних тематичних заходах на базі університету (святкування Дня Незалежності Греції, Дня факультету грецької філології, участь у святковій церемонії вручення дипломів, святкування національного свята «Охі», Дні Греків Приазов'я тощо).

У січні 2017 року Маріупольський державний університет відвідав Надзвичайний і Повноважний Посол Грецької Республіки в Україні Георгіос Пукаміссас, який прибув у супроводі Генерального консула Греції в Маріуполі Елені Гергопулу. Посол Греції відзначив вагомий внесок МДУ у розвиток українсько-грецьких відносин і висловив готовність всебічно підтримувати виш у справі розвитку і популяризації грецької мови та культури. Маріупольський державний університет - один з перших українських вишів, який відвідав пан Пукаміссас з моменту вступу на посаду у грудні 2016 року. На згадку про візит він подарував книгу, яка поповнила фонд бібліотеки елліністичних студій імені Костантіноса Левендіса.

У лютому 2017 року для студентів спеціальностей «Переклад (новогрецька)» і «Мова та література (новогрецька)» Маріупольського державного університету в межах дисципліни «Термінологія новогрецької мови» професор Університету Фракії ім. Демокрита п. Панайотіс Крїмпас дистанційно прочитав скайп-лекцію за темою «Інституції з питань термінології та їх мережі в Греції та Європейському Союзі». Протягом лекції для студентів, що вивчають

новогрецьку мову, паном П. Крїмпасом було висвітлено такі основні питання: базові поняття термінології, інституції з питань термінології Європейського Союзу, сучасні організації, що опікуються термінологією в Греції. Професор зауважив на особливостях перекладу юридичної термінології, у тому числі без еквівалентної лексики, критеріях якості перекладу, охарактеризував принципи укладання термінів, запропонував план аналізу термінологічної одиниці.

У лютому 2017 року МДУ відвідав заступник міністра закордонних справ Грецької Республіки Теренс Куїк. Він відзначив вагомий внесок МДУ і особисто ректора в розвиток українсько-грецьких відносин і висловив готовність всебічно підтримувати ВНЗ в справі розвитку і популяризації грецької мови і культури.

У квітні 2017 року з ініціативи Координаційного офісу з питань освіти при Генеральному консульстві Греції в Маріуполі Маріупольський державний університет відвідав засновник та голова координаційного комітету Міжнародного товариства друзів Нікоса Казандзакіса Георгіос Стасінакіс. Георгіос Стасінакіс провів відкриту лекцію на тему «Життя і творчість Нікоса Казандзакіса». В рамках відзначення року Нікоса Казандзакіса, проголошеного Міністерством культури і спорту Греції, у грецькому культурному центрі «Меотида» відбувся культурно-просвітницький захід «Творчість Н. Казандзакіса очима студентів». Студенти МДУ під керівництвом викладачів Ефі Макрі та Аргіріса Нікаса презентували театралізовану виставу за мотивами роману Нікоса Казандзакіса.

Також у квітні 2017 року ректор МДУ, член-кореспондент Національної академії педагогічних наук України, професор, Почесний Генеральний консул Республіки Кіпр у Маріуполі Костянтин Балабанов і проректор з міжнародних зв'язків МДУ, професор Микола Трофименко перебували з візитом у Грецькій Республіці. Представники адміністрації вишу провели низку зустрічей на найвищому рівні і досягли нових домовленостей щодо розвитку співпраці у галузі освіти, науки та культури. Головним пунктом програми візиту була зустріч з Президентом Грецької Республіки Прокопісом Павлопулосом. Президент Греції підкреслив, що Греція продовжить підтримувати Україну за всіма напрямками діяльності. Також глава держави пообіцяв надавати всебічну допомогу Маріупольському держуніверситету, який для грецького уряду так само важливий, як і Афі́нський національний університет імені Каподістрії (найстаріший і найбільший виш Греції). Президент Греції відзначив велику роботу, яку проводить Маріупольський державний університет у напрямку зміцнення міжнародного авторитету України, розвитку дружби і співпраці між народами Греції та України. Прокопіс Павлопулос планує відвідати Україну з офіційним візитом на запрошення Президента України Петра Порошенка, і МДУ обов'язково буде у програмі візиту. Продуктивні переговори Костянтин Балабанов провів із директором Європейської організації публічного права, професором Спиридоном Флогаїтісом. Низку важливих домовленостей було досягнуто за підсумками зустрічі з Генеральним секретарем у справах греків зарубіжжя МЗС Греції Міхалісом Коккіносом. Влітку 2017 року 20 студентів

університету взяли участь у культурній програмі на острові Крит у рамках Року Нікоса Казандзакіса, проголошеного Міністерством культури і спорту Греції.

В рамках співпраці МДУ з Афінським національним університетом імені Каподістрії, який є провідним університетом Греції, відбулася зустріч з ректором Афінського університету, професором Мелетіосом-Афанасіосом Дімопулосом. Обговорювалися стажування студентів, аспірантів та викладачів МДУ на базі Афінського університету у рамках програми «Еразмус+», яка фінансується Європейським Союзом.

Також заплановано проведення у 2018 році спільної наукової конференції в Афінах. Форум буде присвячений питанням українсько-грецького співробітництва та українського еллінізму. Культурно-освітня співпраця з Афінським університетом триватиме і за новим напрямком. Маріупольський державний університет надаватиме всебічну допомогу у викладанні української мови, яке здійснює кафедра слов'янських мов Афінського університету. З цією метою до грецького вишу будуть направлені викладачі кафедри української філології МДУ і студенти старших курсів, які проходитимуть педагогічну практику на базі Афінського університету. Цю ініціативу підтримала Тимчасово повірений у справах України в Греції Наталія Косенко, з якою ректор МДУ зустрічався під час зарубіжної поїздки. На цій зустрічі сторони також домовилися активізувати роботу з популяризації української мови та культури у Греції, розширити і зміцнити комплексне співробітництво у галузі освіти, науки та культури.

У травні 2017 року Маріупольський державний університет відвідала делегація з острова Кітнос на чолі з його мером Стаматійосом Гардерісом у супроводі заступника міського голови Георгіуса Іліу, секретаря міської ради Константіноса Філіпайоса та Голови Асоціації жителів Китноса Антоніуса Кокіасменоса. Головна мета приїзду делегації – побувати у місті, яке заснував їх земляк Митрополит Ігнатій.

Наприкінці червня 2017 року доцент кафедри грецької філології та перекладу Маріупольського державного університету Наталя Воевутко взяла участь у I Міжнародній науковій конференції «Мистецтво та освіта» яка проходила у м. Александруполіс. Конференція була організована Університетом Фракії імені Демокрита на відділенні початкової освіти факультету педагогічних наук у межах магістерської програми «Різноманіття та педагогіка театру». Викладач МДУ виступила у якості головного доповідача і презентувала доповідь «Грецька мова та грецька культура в Україні», у якій, зокрема, наголосила на ролі Маріупольського держуніверситету у розповсюдженні грецької мови та культурної спадщини. Враховуючи плідну наукову співпрацю МДУ та Університету Фракії імені Демокрита, по завершенні конференції ректор Афанасіос Карабініс нагородив Наталю Воевутко почесною відзнакою «За суттєвий вклад в освіту та культуру».

У вересні 2017 року Костянтин Балабанов і проректор з науково-педагогічної роботи (міжнародні зв'язки) МДУ, професор Микола Трофименко перебували у Грецькій Республіці. Візит відбувся на запрошення директора

Європейської організації публічного права, экс-міністра внутрішніх справ Греції, професора Спірідона Флогаїтіса і був приурочений до святкування 10-річчя цієї організації. В урочистих зборах з нагоди ювілею ЄОПП взяли участь і виступили засновники цієї організації: президент Грецької Республіки Прокопіс Павлопулос, президент Італійської Республіки Серджо Маттарелла, президент Португальської Республіки Марсело Ребело де Соуза. Маріупольський державний університет є одним із перших вишів, обраних до ради директорів цієї міжнародної організації. Саме МДУ сприяв приєднанню до неї України (поки в якості спостерігача). За підсумками низки продуктивних переговорів були досягнуті важливі як для університету, так і для міста домовленості. Так, МДУ продовжуватиме реалізацію наявних і нових проектів ЄОПП з реформування і покращення роботи органів державної влади і правоохоронних структур. Таким чином, виконуючи функцію важливого центру народної дипломатії, Маріупольський державний університет заручається підтримкою керівників європейських країн, авторитетних зарубіжних партнерів, що вже зараз позначається на якості викладання, наукових досліджень, розширенні освітніх, наукових і культурних програм для викладачів і студентів університету. Однак найголовніше те, що ця діяльність сприяє розвитку міжнародного співробітництва на рівні університету, міста і держави, формуванню позитивного іміджу України за кордоном.

Також у вересні 2017 року Маріупольський державний університет відвідала делегація Грецької Республіки у складі професора прикладного мовознавства відділення початкової освіти Університету західної Македонії Елені Гріви та завідувача відділення мови, філології та культури країн Причорномор'я Університету Фракії імені Демокріта Марії Дімасі. Візит відбувся в рамках тристороннього договору про співпрацю, який був підписаний у червні 2017 року. Договір передбачає проектні пропозиції у рамках кооперації Європейського Союзу, розробку та поширення спільної навчально-методичної літератури, академічну мобільність викладачів і студентів, що вивчають новогрецьку мову, організацію і проведення спільних наукових конференцій та інших освітніх заходів між трьома вишами.

Протягом 2017 року університет активно працював з **Литовською Республікою**. Так, у лютому МДУ відвідали Посол Литовської Республіки в Україні **Маріус Януконіс**, депутат Сейму Литовської Республіки (Прем'єр-міністр Литви 2008-2012) **Андрюс Кубілюс**, депутат Сейму Литовської Республіки **Габріелюс Ландсбергіс**, політолог **Альвідас Медалінскас** щоб обговорити з керівництвом вузу питання співпраці в галузі освіти, науки і культури, а також зустрітися зі студентами.

У червні 2017 року на історичному факультеті Маріупольського державного університету відбувся круглий стіл «Українська криза і зарубіжні країни: спектр позицій і оцінок», присвячений обговоренню впливу і реакції світової спільноти, а також окремих держав на події в Україні. Модераторами дискусії виступили авторитетні політологи: лектор Університету Миколаса Ромеріса (Вільнюс) та заступник голови ГО «Ворота Донбасу», экс-голова комітету зовнішньої політики Сейму Литовської Республіки Алвідас Медалінскас.

У форматі скайп-конференції були заслухані доповіді професора юридичної школи Талліннського технічного університету Євгена Цибуленка та наукового співробітника Центру орієнтальних досліджень Університету Тарту Володимира Сазонова.

Продовжується співпраця МДУ з **Великою Британією**. На початку року делегація Маріупольського державного університету відвідала Університет Йорку у рамках останнього етапу Програми розвитку лідерського потенціалу університетів України. Програма була організована Британською Радою в Україні, Фондацією лідерства у вищій освіті та Інститутом вищої освіти НАПН України за підтримки Міністерства освіти і науки України. МДУ – один із 12 вітчизняних вишів, які стали першими учасниками цього проекту. Від МДУ до Університету Йорку вирушили проректор з науково-педагогічної роботи (міжнародні зв'язки), професор Микола Трофименко, проректор з науково-педагогічної роботи, доцент Олена Проценко, доцент кафедри економіки та міжнародних економічних відносин Тетяна Марена, старший викладач кафедри філософії та соціології Катерина Трима і студент ОС «Магістр» спеціальності «Переклад (італійська)» Роман Чумак. У процесі освітніх заходів розглядалися практичні аспекти інтернаціоналізації, принципи міжкультурного викладання, засоби залучення іноземних студентів та їх адаптації у новій країні, шляхи розвитку лідерського потенціалу та здійснення ефективного управління навчальним закладом. Команда МДУ уважно вивчила досвід колег з Університету Йорку і по закінченню освітнього курсу підготувала власну презентацію на тему «Інтернаціоналізація Маріупольського державного університету». Всі учасники проекту отримали сертифікати. Не менш важливим результатом участі у Програмі є встановлені ділові зв'язки з британськими вченими, які висловили зацікавленість у співробітництві з Маріупольським державним університетом.

Стабільно розвиваються зв'язки МДУ з **Сполученими Штатами Америки**. У червні 2017 року Маріупольський державний університет відвідали представники Посольства США в Україні – радник з питань преси, освіти і культури Карен Робблі та аташе з питань викладання англійської мови Джон Сілвер. Під час візиту обговорювалися перспективи організації підтримки бібліотеки з боку Посольства США. Крім того, результатом зустрічі було рішення про виділення гранту від Посольства США в Україні для реалізації проекту «Американська поличка», згідно з яким бібліотечний фонд МДУ поповниться новими англomовними виданнями та корисними методичними розробками, націленими на вивчення англійської мови.

У жовтні 2017 року у МДУ в рамках засідання студентського інтернаціонального гуртка «Encounters» відбулась зустріч з носієм англійської мови – студентом спеціальності «Міжнародні відносини» Балтиморського університету Ієном Гарісом, який перебуває в Україні з волонтерською місією. Студенти цікавилися проблемами глобалізації, мультикультурності, системою освіти США та працевлаштуванням закордоном.

Успішно триває співробітництво з **італійськими партнерами**. На сьогоднішній день МДУ є одним з провідних ВНЗ України щодо співпраці з

Італійською Республікою, реалізуюючи співпрацю в межах угод з Університетом Калабрії, Університетом для іноземців м. Перуджі, Університетом «Коре» м. Енна, Римським університетом «Тор Вергата», Спілкою «Данте Аліґ'єрі» тощо.

З нагоди Фестивалю науки в травні 2017 року у Маріупольському державному університеті пройшли відкриті лекції професора Джанфранко Тамбуреллі — керівника команди Інституту міжнародних правових досліджень Національної дослідницької ради.

У червні 2017 року у МДУ студенти ОС «Бакалавр» спеціальності «Мова та література (італійська)» складали державний іспит. З цієї нагоди виш відвідали керуючий справами Італійського інституту культури в Києві Семен Кумуржи, який виступив головою екзаменаційної комісії, а також заступник голови Наглядової ради МДУ, Почесний професор МДУ, директор Італійського інституту культури (2003-2015) Нікола Франко Баллоні.

У вересні 2017 р. у рамках IV Фестивалю італійської барокової музики в Україні «Italia Festival Barocco» Маріупольський державний університет відвідала італійська делегація на чолі з арт-директором фестивалю, дружиною экс-Посла Італії в Україні Нансі Мілезіс Романо. Це спільний італійсько-український проект, організований Посольством Італії в Україні, Італійським інститутом культури в Україні та Міністерством культури України у співпраці з престижним Міжнародним фестивалем старовинної музики «Milano Arte Musica». У складі італійської делегації до МДУ вперше прибули директор Італійського інституту культури в Україні Анна Пасторе й учасники тріо «L'arte dell'Arco» - Федеріко Гульєльмо (скрипка), Франческо Галліджоні (віолончель) і Роберто Лореджан (клавесин). Музиканти провели для студентів лекцію-майстер-клас. Також для студентів пройшла відкрита лекція директора Італійського інституту культури в Україні Анни Пасторе «У Венеції. Враження та маршрути». Подібні зустрічі та інші культурно-освітні заходи, які проводяться за підтримки італійських партнерів, стимулюють студентів підвищувати рівень знання італійської мови і досконало опановувати майбутню професією.

Активно розвивається багаторічне ефективне співробітництво з **Республікою Кіпр**. Одним з основних партнерів МДУ є Фонд «Анастасіос Г. Левендіс», за підтримки якого збагачується фонд бібліотеки елліністичних студій «Костянтинос Левендіс», надаються стипендії студентам та представникам професорсько-викладацького складу МДУ для проходження програм стажувань на Кіпрі. Крім того, фонд «Анастасіос Г. Левендіс» встановив стипендії для переможців Всеукраїнської олімпіади з новогрецької мови, яка проводиться на базі МДУ, і ці стипендії щорічно вручаються переможцям олімпіади.

У квітні 2017 року у Маріупольському державному університеті відбулося урочисте присвоєння звання Почесного професора МДУ директору Фонду «Анастасіос. Г. Левендіс», професору Хараламбосу Бакірдісісу. Його візит був приурочений до проведення II туру Всеукраїнської студентської олімпіади з новогрецької мови та літератури, яка традиційно проходить на базі МДУ під егідою Міністерства освіти і науки України.

У травні 2017 року на факультеті грецької філології Маріупольського державного університету в рамках Фестивалю науки пройшло нагородження студентів переможців та учасників міжнародного творчого конкурсу "Ларнака – врата Кіпру". Грамоти та подарунки студентам вручили організатори конкурсу – старший викладач кафедри грецької філології та перекладу Евеліна Рябченко і співробітник Організації туристичного розвитку м. Ларнака Нана Асмені Павлу, яка була на зв'язку в Skype. Конкурс "Ларнака - врата Кіпру" проходить щорічно з ініціативи Почесного Генерального консульства Республіки Кіпр у Маріуполі за підтримки Маріупольського державного університету та Організації туристичного розвитку міста Ларнака. Метою конкурсу є вдосконалення у молоді навичок застосування інформаційних технологій, стимулювання незалежного мислення і винахідливості при підготовці друкованої та віртуальної продукції, формування єдиного інформаційного простору між Маріуполем та Ларнакою.

Протягом звітного періоду активно розвивається співробітництво МДУ із організаціями та установами **Республіки Польща**. Так, у травні 2017 року у Варшавському університеті відбулася церемонія вручення нагороди імені Івана Виговського. Цього року до числа лауреатів увійшов доцент кафедри міжнародних відносин і зовнішньої політики Маріупольського державного університету, кандидат історичних наук Сергій Пахоменко. У зв'язку із присудженням нагороди на ім'я Сергія Пахоменка надійшов Вітальний лист від Президента Польщі Анджея Дуди. Сергій Пахоменко здійснює активну діяльність з поширення інформації про Польську Республіку серед маріупольської громадськості. Він неодноразового читав лекції з історії країни-сусіда, готував студентів спеціальності «Міжнародні відносини» до стажування у Польщі. Також під його науковим керівництвом студентка МДУ здобула перемогу у конкурсі імені Єжи Гедройця на найкращі дипломні, магістерські та кандидатські роботи, присвячені історії та сучасності Польщі, а також польсько-українським взаєминам.

У листопаді 2017 року студент Маріупольського державного університету спеціальності «Історія» Антон Самойленко разом с доцентом кафедри історичних дисциплін Світланою Арабаджи взяли участь у другому етапі міжнародного проекту «Історія починається в родині», який відбувся у Міжнародному домі зустрічей молоді в м. Освенцимі. У проекті взяла участь молодь з України, Польщі та Німеччини. Кожен учасник презентував власні сімейні історії у вигляді інтерв'ю з рідними, які були свідками Другої світової війни. Доцент кафедри історичних дисциплін Світлана Арабаджи, яка є тренеркою проекту «Історія починається в родині», відзначила, що презентації сімейних історій усіх учасників були настільки різними, що це дало змогу розглянути теми родини та історії з двох перспектив: родини у історії та історії в родині, а також порівняти ситуації які відбувалися у трьох різних країнах приблизно одночасно. Подібні проекти дають можливість українській молоді вдосконалити мовні навички, сприяють подоланню стереотипів між представниками трьох країн та сприяють кращому розумінню історії Європи.

Протягом звітнього року в Маріупольському державному університеті активно працював Польський культурний центр, на базі якого студенти та викладачі університету, мешканці Маріуполя мають змогу вивчати польську мову, культуру, історію. Польські партнери МДУ (Посольство Республіки Польща в Україні, Генеральне консульство Республіки Польща в Харкові, польські університети, фонди) постійно поповнюють бібліотеку та покращують матеріально-технічну базу Центру. Завдяки активній співпраці з Сілезьким університетом в Катовіцах студенти МДУ мають можливість удосконалювати знання польської мови, спілкуючись з її безпосередніми носіями.

У цьому році в Полонійній академії в Ченстохові продовжили своє навчання студенти МДУ на бюджетній основі за освітньо-кваліфікаційним рівнем «Бакалавр». Ця можливість надана у рамках реалізації проекту «Подвійний диплом» завдяки підписаній угоді про співпрацю між університетами. Запровадженню програми подвійних дипломів передувало порівняння та зведення навчальних програм двох вузів, а також домовленість щодо взаємного визнання результатів, отриманих під час навчання, яка буде підкріплюватися відповідним протоколом погодження. Участь у даній програмі відкриває нові наукові та освітні можливості для маріупольських студентів, сприяє підвищенню їх рівня мобільності та конкурентоспроможності. Освітняни двох країн упевнені, що, вивчивши закордонний досвід, дипломовані фахівці зможуть привнести позитивні зміни у різні сфери української економіки, науки, освіти і культури.

У звітньому році Маріупольський державний університет продовжив співпрацю з ОБСЄ. Так, у січні 2017 року Перший заступник Голови Спеціальної моніторингової місії ОБСЄ в Україні Александр Хуг відвідав МДУ та обговорив питання розвитку співпраці вишу зі структурами ОБСЄ та способи врегулювання конфлікту на Донбасі. За підсумками зустрічі були досягнуті домовленості про залучення студентів до участі в освітніх, культурних, волонтерських проектах ОБСЄ, а також про проведення зустрічей з молоддю на регулярній основі.

У березні та травні 2017 року МДУ відвідував керівник представництва Спеціальної моніторингової місії ОБСЄ у Маріуполі Тер'є Шолсвік, який під час зустрічі зі студентами проводив презентацію, яка змалювала основні завдання та напрямки роботи СММ.

Активно продовжується співпраця з **Британською Радою в Україні**. В рамках співробітництва представники МДУ мали можливість успішно пройти навчальну програму «Міжнародний відділ університету: кращі практики» для керівників та співробітників міжнародних відділів/центрів українських вищих навчальних закладів.

У жовтні 2017 року у Міністерстві освіти і науки України відбулося обговорення результатів впровадження програми «Методика навчання англійської мови», яка реалізується у рамках проекту «Шкільний учитель нового покоління» за підтримки Британської Ради в Україні. В обговоренні взяли участь доцент кафедри англійської філології Маріупольського державного університету Юлія Федорова та старший викладач кафедри Ольга Бердіна. У вересні 2016 року розпочався експеримент із впровадження нової програми з методики навчання

англійської у 10 педагогічних вишах України. Методика передбачає проведення занять виключно англійською мовою і збалансування часу навчання між теорією та практикою.

В рамках співробітництва з **Представництвом ЄС в Україні** у Львові відбулась зустріч координаторів інформаційних центрів Європейського Союзу в Україні. МДУ представляла старший викладач кафедри філософії та соціології Катерина Трима. Учасники щорічної зустрічі обговорили перспективні напрямки співпраці та проведення спільних заходів інформаційних центрів і Представництва ЄС в Україні, дізналися про можливості для молоді у рамках програм ЄС (Еразмус+, Горизонт 2020, Creative Europe), про інформаційні джерела Представництва ЄС.

У травні 2017 року у Маріупольському державному університеті пройшов День кар'єри, організований Інформаційним центром ЄС у Маріуполі за підтримки Представництва Європейського Союзу в Україні та Громадської організації «Фундація "Відкрите суспільство"». На відкриття Дня кар'єри до Маріуполя прибули керівник Програм співробітництва Представництва Європейського Союзу в Україні Беренд де Гроот і радник з питань преси та інформації Представництва ЄС в Україні Вікторія Давидова. А на факультеті філології та масових комунікацій відбулась зустріч студентів з спеціалістом з питань політики Групи з підтримки України Представництва ЄС Бенедіктом Германном. Тема заходу — «Процеси децентралізації в Україні, погляд ЄС».

У червні 2017 року на базі МДУ відбувся відкритий форум «Відновлення і розвиток Донбасу», організований за підтримки Представництва ЄС в Україні, Програми розвитку ООН, Агентства ООН у справах біженців та Міжнародної організації з міграції. В обговоренні актуальних питань розвитку регіону взяли участь керівництво парламенту, уряду, облдержадміністрації, а також студенти, викладачі та співробітники маріупольських вишів, громадські активісти й інші представники громадянського суспільства. У складі делегації учасників університет вперше відвідали Європейський комісар з питань розширення і політики добросусідства Йоганнес Ган і Посол ЄС в Україні Хюг Мінгареллі.

Окрім зарубіжних гостей, у форумі «Відновлення і розвиток Донбасу» взяли участь віце-прем'єр-міністр Геннадій Зубко, міністр закордонних справ Павло Клімкін, голова Донецької облдержадміністрації Павло Жебрівський, Перший заступник голови Верховної Ради України Ірина Геращенко, народний депутат України Марія Іонова, міський голова Маріуполя Вадим Бойченко.

Відкриваючи форум, Йоганнес Ган поділився враженнями від візиту в Україну: «Я дуже радий бачити тут, в Україні, ентузіазм людей, які намагаються зробити країну кращою, незважаючи на всі труднощі. Кілька років тому мешканці України зробили заяву про бажання створити сучасну європейську державу, і Європейський Союз підтримав це рішення».

Форум проходив у форматі живого спілкування. Модератором виступила представник Програми розвитку ООН Соломія Стахів. Питання аудиторії стосувалися запровадження безвізового режиму з Євросоюзом, інфраструктурних проектів для Донбасу, підтримки малого бізнесу.

На питання щодо можливості масового відтоку молоді за кордон через введення безвізу міністр закордонних справ України Павло Клімкін зауважив, що студенти університету мають усе необхідне, щоб будувати європейську державу в Україні - це знання іноземних мов, можливість здобувати міжнародний досвід роботи і встановлювати зв'язки з європейською молоддю, тож уся надія - на їх патріотизм і прагнення розвивати свій регіон і свою країну.

У свою чергу ректор МДУ подякував гостям за високу оцінку діяльності університету, результатом якої є проведення на базі ВНЗ такого серйозного міжнародного форуму. Також він підкреслив, що МДУ активно співпрацює з організаціями Євросоюзу, Представництвом ЄС в Україні, провідними європейськими університетами, з якими МДУ ефективно взаємодіє у рамках програми «Еразмус+». Результатом такого співробітництва є численні закордонні стажування студентів і викладачів, а також успішне працевлаштування випускників університету в Україні та за кордоном.

4.2. Міжнародні наукові та освітні проекти

Протягом 2017 року Маріупольський державний університет брав участь у розробці та реалізації наукових і освітніх проектів:

Проект «Дистанційне навчання українознавчих курсів для учнів з тимчасово окупованих територій». Проект реалізується Маріупольським державним університетом, Донецьким обласним інститутом післядипломної освіти та Маріупольським НМЦ за підтримки Міністерства освіти і науки України, Міністерства закордонних справ Литовської Республіки, Посольства Литви в Україні та організації «Lithuanian Development Cooperation». Він передбачає створення умов для доступної та якісної освіти для учнів 9-11 класів, які не мають змоги вивчати деякі предмети, пов'язані з українською мовою і культурою. Перш за все проект націлений на школярів, які проживають в зоні АТО і на тимчасово окупованій території України. За підсумками проекту на навчальному порталі університету були розміщені електронні курси з української мови, української літератури, історії України (6-9 класи та 10-11 класи), фізичної та соціально-економічної географії України. Курси включають теоретичний матеріал, практичні завдання та добірку корисної літератури і інтернет-ресурсів, які допоможуть у вивченні українознавчих дисциплін. Розробкою курсів займалися вчителі маріупольських шкіл, співробітники Маріупольського науково-методичного центру, викладачі та співробітники МДУ. Основною умовою проекту є надання доступу до онлайн-курсів без необхідності проходити реєстрацію і завантажувати особисті дані, що особливо важливо для школярів, які проживають на непідконтрольній Україні території.

Проект Еразмус+ «Переосмислення регіональних досліджень: Балто-Чорноморський зв'язок». Проект реалізується за участі провідних вишів Естонії, Польщі, Швеції та Литви. Від України до проекту долучилися Львівський національний університет імені Івана Франка, Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Одеський національний університет імені І. І. Мечникова і Маріупольський державний університет. Координаторами

проекту виступають Університет м.Тарту (Естонія), а на національному рівні – ЛНУ імені Івана Франка. Мета проекту – сприяти розвитку вищої освіти в Україні та допомогти університетам відповідати найвищим освітнім стандартам. Окрім того, проект допоможе вітчизняним вишам встановити зв'язки з університетами-партнерами в Європі, залучити іноземних студентів та проводити наукові розвідки у Балто-Чорноморському регіоні, досліджуючи його історичний, політичний, економічний та культурний розвиток. У рамках проекту на спеціальності «Міжнародні відносини» МДУ будуть впроваджені навчальні модулі, пов'язані з Балто-Чорноморськими студіями, а у майбутньому спільно із зарубіжними університетами буде розроблена магістерська програма, у межах якої студенти досліджуватимуть національне та міжнародне співробітництво між країнами регіону і перспективи регіону в контексті європейської інтеграції та регіонального співробітництва. Програма буде орієнтована як на українських, так і на іноземних студентів, чиї академічні інтереси або практична діяльність тісно пов'язані з Балтійським та/або Чорноморським регіонами. За умовами проекту на базі університету буде створений центр вивчення Балто-Чорноморського регіону, оснащений сучасною технікою і тематичною літературою.

Програма ЕРАЗМУС: розробка програми «подвійних» магістерських дипломів з Полонійною Академією в Ченстохові (Республіка Польща). В межах реалізації цієї програми у 2017 році студенти МДУ продовжили навчання на бюджетній основі за освітнім ступенем «Бакалавр». Ця можливість надана у рамках реалізації проекту «Подвійний диплом» завдяки підписаній у цьому році угоді про співпрацю між університетами.

Майстер-план «Чисте повітря для Маріуполя». Учасники проекту: Донецька обласна державна адміністрація, Маріупольська міська рада, компанія «Систем Кепітал Менеджмент», німецька компанія «Тюф Норд», Маріупольський державний університет, Брандербурзький університет, Генеральне консульство ФРН у Донецьку, а також низка німецьких фахівців. Мета проекту – підвищення рівня екологічної освіти населення міста Маріуполя, а також проведення роботи з метою зменшення шкідливих викидів у атмосферу міста Маріуполя. Фінансування проекту здійснюється за рахунок коштів Міністерства закордонних справ Німеччини.

4.3. Міжнародні центри МДУ

Інститут українсько-грецької дружби та елліністичних досліджень

На базі Інституту українсько-грецької дружби та елліністичних досліджень проводяться наукові дослідження з історії та культури греків, науково-практичні семінари та круглі столи за участю представників закордонних університетів. Так, 13 березня 2017 р. на базі Інституту відбулось засідання секції «Функціонально-прагматичні, когнітивні та лінгвістичні аспекти дослідження новогрецької мови та її діалектів» в межах Декади студентської науки – 2017. 15 березня 2017 р. відбувся Науковий дебют «Мовна, літературна та культурна спадщина греків Приазов'я» для учнів міських шкіл, які вивчають новогрецьку мову, та студентів 1 курсу спеціальності «Мова та література (новогрецька)». Також на базі Інституту

було проведено усну частину II етапу Всеукраїнської студентської олімпіади з новогрецької мови (19-21 квітня 2017р.). 19 травня 2017 р. було проведено круглий стіл «Актуальні питання лінгвістики, літератури та художнього перекладу». Також на базі Інституту регулярно проводяться науково-методичні семінари викладачів кафедри грецької філології та перекладу.

Представництво Європейської організації публічного права в Україні

МДУ є членом Ради директорів Європейської організації публічного права (ЄОПП), і на базі університету функціонує представництво цієї організації в Україні, науково-методичні матеріали для якого надаються ЄОПП. На базі центру проходять Літні академії європейського права, до організації та проведення якої залучено ЄОПП, Європейську арбітражну палату та Асоціацію юридичних вузів країн СНД. Слухачам Академії читають лекції провідні професори українських і зарубіжних університетів. За підсумками Академії слухачі традиційно отримують відповідні сертифікати міжнародного зразка.

Італійський культурний центр

Продовжують успішну діяльність на базі МДУ Італійський культурний центр. Основними напрямками діяльності цих структур залишаються вивчення італійської мови й популяризація італійської культури. Щоденно оновлюються інформаційні сторінки ІКЦ у соціальних мережах з метою поширення й популяризації італійської мови, літератури та культури. За участі ІКЦ кращі студенти отримали стипендії Міністерства закордонних справ Італії на навчання в університетах Італії у 2017 р. (Бриштен В., Терехова В., Фролова Т.). Також у приміщенні Центру відбувається показ художніх фільмів мовою оригіналу, а також надається можливість перегляду італійського телебачення для всіх бажаючих. На базі Італійського культурного центру МДУ проходять тематичні заходи, пов'язані з італійською культурою и мистецтвом.

Польський культурний центр

В МДУ стабільно розвивається Польський культурний центр, на базі якого працює бібліотека польськомовної літератури з історії, культури Польщі, проводяться дні мови, історії, культури Польщі. Постійно оновлюється сайт Центру польської культури (<http://centrumpl.in.ua>), створений на виконання гранту Фонду «Semper Polonia», що значно посилює можливості центру завдяки інтерактивності та розширенню навичок студентів, необхідних для сучасного фахівця з філології та перекладу, а також дає можливість проводити наукові форуми в онлайн режимі. Сайт містить інформацію з лінгвокраїнознавства Польщі (історія, культура, географія), про стажування у ВНЗ Республіки Польща, умови та форми отримання сертифікатів з польської мови. На базі центру проходять заняття з польської мови, літератури та лінгвокраїнознавства для студентів університету, а також заняття для учнів Маріупольського технічного ліцею в рамках проекту «Вивчаємо польську мову разом». Студентами спеціальності «Переклад (українська, російська, польська)» розроблюється тема

«Зіставне вивчення польської, української та російської мов». Польський культурний центр МДУ був залучений до проведення Інтернет-конференції «Сучасні славістичні студії: основні напрями та перспективи досліджень». У роботі конференції та круглого столу взяли участь студенти та викладачі польських ВНЗ. Окрім наукового напрямку функціонування центру, на його базі проходить і культурно-просвітницька робота зі студентами: перегляд відомих кінострічок польського кінематографу, щорічний конкурс «ПереКЛАДач», святкування Дня Незалежності Польщі. Використання Центру польської культури, який створено з урахуванням усіх сучасних форм навчання іноземній мові, інноваційних форм роботи зі студентами спеціальностей, які вивчають польську мову та є майбутніми перекладачами з польської мови, дає можливість підготувати конкурентоспроможних спеціалістів для сучасної викладацької, наукової та бізнесової сфер діяльності.

Центр гендерних досліджень та освіти

На базі МДУ працює Центр гендерних досліджень та освіти. Центр займається впровадженням гендерних підходів в навчальний процес університету, поширенням гендерних знань, підвищенням рівня обізнаності студентської молоді з гендерних питань. На базі центру проводяться тренінги, здійснюється консультативна допомога жителям регіону. 12 грудня 2017 року представники Центру взяли участь у триалозі «Партнерство в запобіганні торгівлі людьми та виявлення постраждалих від торгівлі людьми», що проводився на базі Центрального районного центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді Маріупольської міської ради, Донецькою обласною лігою ділових і професійних жінок в рамках проекту ОБСЄ «Поширення національного механізму взаємодії суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми в Україні». Також розвивається студентська наука, проводиться робота з написання дисертаційних, дипломних та наукових досліджень з гендерної проблематики. Так, в цьому році було представлено 3 роботи для участі у I турі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт із галузі «Гендерні дослідження», робота переможця буде рекомендована для участі у II турі, який відбудеться у Херсонському державному університеті у лютому 2018 року.

Міжнародний центр з навколишньо-природного середовища

У 2017 році на базі центру проводились відео-конференції, майстер-класи з екологічної освіти. Маріупольський державний університет бере активну участь у реалізації ініціативи Генерального консульства ФРН у Донецьку з місцезоташуванням у Дніпропетровську з розробки та впровадження Майстер-плану «Чисте повітря для Маріуполя», який фінансується за рахунок коштів Міністерства закордонних справ Німеччини. Учасниками проекту також стали: Донецька обласна державна адміністрація, Маріупольська міська рада, компанія «Систем Кепітал Менеджмент», німецька компанія «Тюф Норд», а також низка німецьких фахівців. Мета даного проекту – підвищення рівня екологічної освіти населення міста Маріуполя, а також проведення роботи з метою зменшення

шкідливих викидів у атмосферу міста Маріуполя. Засідання та збори учасників проекту з метою аналізів результатів впровадження майстер-плану та розробки його подальших етапів проводились протягом 2017 року на базі МДУ.

Навчальна телестудія «MDU-media»

У 2017 році на базі факультету філології та масових комунікацій Маріупольського державного університету функціонувала навчальна лабораторія «Телестудія МДУ-медіа», створена у 2011 році завдяки гранту Фонду розвитку ЗМІ Посольства США отриманому МДУ. У навчальній лабораторії, оснащений сучасною професійною технікою, створені всі умови для навчальної практики студентів, підготовки бакалаврських робіт, виробництва циклів відео лекцій, моделювання виробничих ситуацій під час навчальних занять. Навчальна телестудія дозволяє запроваджувати інтерактивні методи навчання на основі сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, моделювати робочі ситуації. Вона допомагає майбутнім фахівцям у галузі журналістики й реклами та зв'язків з громадськістю вдосконалювати практичні навички дикторської майстерності, відео-монтажу, редагування відеоматеріалу. На базі навчальної лабораторії проходять тренінги, майстер-класи, семінари провідних міських і відомих українських журналістів та фахівців у галузі медіа. З початку 2017-2018 навчального року на базі навчальної лабораторії почала працювати «Творча майстерня» журналіста, редактора, теле- та радіоведучого, медіа-тренера, голови правління ГО «Громадське радіо» А.В.Куликова. На поточному етапі, в рамках роботи навчальної лабораторії, студенти 4 курсу кафедри соціальних комунікацій проходять навчально-виробничу практику. Кращі роботи студентів з тележурналістики будуть включені у програми телеканалу «Маріупольське телебачення», а кращі роботи з радіовиробництва будуть задіяні в ефірі ПРАТ «ТРК«Євростудія».

Бібліотека елліністичних студій «Костянтинос Левендіс»

Бібліотека елліністичних студій «Костянтинос Левендіс», найбільша в Україні бібліотека грецької літератури з фондом близько 17 тисяч примірників. Початок формування бібліотеки елліністичних студій «Костянтинос Левендіс» було покладено у 2005 році, коли МДУ відвідали Президент благодійного Фонду «Анастасіос Г. Левендіс» Анастасіос Пол Левендіс та Директор Фонду, Почесний професор МДУ Васос Карайоргис. На момент відкриття фонд бібліотеки нараховував 6285 примірників. З них: 4786 – книги загального фонду Маріупольського державного університету; 1499 – книги з фонду «Анастасіос Г. Левендіс». За 2017 рік фонд бібліотеки збільшився на 500 видань переважно з історії, мовознавства, методики викладання, педагогіки, літератури, також були отримані підручники з новогрецької мови. За останні роки бібліотеку відвідали представники вищих навчальних закладів Києва, Одеси, Симферополя, Львова, Афін, Салонік та Яніни (Греція). Неодноразово з візитом до бібліотеки приїздили директори фонду «Анастасіос Г. Левендіс» Васос Карайоргис і Хараламбос Бакірджис. Також, бібліотеку відвідали Генеральний Консул Греції в Маріуполі Софія Маллі, Дімітріс Папандреу, Елені Георгопулу, письменник Стеліос

Еллініадіс, поет Міхаліс Пієріс, президент Грецької Республіки Каролос Папуляс, професор прикладного мовознавства відділення початкової освіти Університету західної Македонії Елені Гриви та завідувач відділення мови, філології та культури країн Причорномор'я Університету Фракії імені Демокріта Марії Дімасі. голова координаційного комітету Міжнародного товариства друзів Н. Казандзакіса Георгіос Стасінакіс. Надзвичайний і Повноважний Посол Грецької Республіки в Україні Георгіос Пукаміссас, заступник Міністра юстиції України з питань євроінтеграції Сергій Петухов, а також представники делегацій з багатьох країн Європи.

Інформаційний центр Європейського Союзу

У 2017 році за підтримки та координації Інформаційного центру Європейського Союзу, який був відкритий на базі МДУ було проведено комунікативний захід «Дні кар'єри», в якому взяли участь керівник Програм співробітництва представництва Європейського Союзу в Україні Беренд де Гроот та радник з питань преси та інформації Представництва ЄС в Україні. Учасники мали змогу поспілкуватися з роботодавцями, пройти безкоштовні тренінги та здобути навички, необхідні для успішного працевлаштування - оформлення резюме згідно європейських вимог. Корисним був тренінг з психологічної та теоретичної підготовки до співбесіди з роботодавцем.

4. 4. Міжнародні стажування викладачів і студентів

Важливою, дієвою і перспективною формою міжнародного співробітництва у МДУ вважаються *міжнародні стажування* студентів і викладачів. Серед програм, пов'язаних зі студентськими обмінами, можна виділити три основні типи: навчальні, наукові та культурні. Всі ці програми мають професійну зорієнтованість і сприяють покращенню фахової підготовки випускників університету, розвитку наукового потенціалу студентів та викладачів. Тривалість програм коливається від одного місяця до повного навчального року. У них беруть участь кращі студенти і викладачі університету.

Динаміку стажувань ілюструють такі цифри. Протягом останніх п'яти років 602 студента та викладача МДУ взяли участь у навчальних, наукових та культурних стажуваннях у різних країнах світу.

Найчастіше представники Маріупольського державного університету відвідують Грецію, Італію, Кіпр, США, Великобританію, Німеччину, Францію, Польщу, Молдову, Грузію та ін.

Традиційно студенти брали участь у різних програмах у Греції, незважаючи на гострі фінансові проблеми цієї країни. Серед таких програм варто назвати: Літня школа з вивчення новогрецької мови на о. Калімнос, міжнародна програма грецької мови, історії та культури «ІМХА» в м. Салоніки.

Влітку 2017 року 10 студентів МДУ брали участь у культурно-освітній програмі на острові Крит. Організатором стажування виступив Генеральний секретаріат у справах греків зарубіжжя Міністерства закордонних справ Грецької

Республіки. Це було заохочення для учасників конкурсу, присвяченого життю і творчості Казандзакіса.

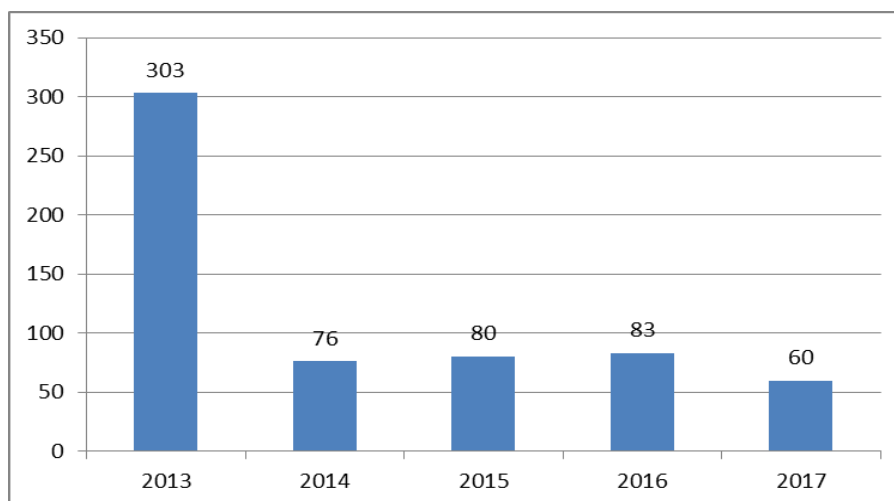

Рис. 4.3. Кількість студентів і викладачів, які брали участь у закордонних стажуваннях (осіб)

З липня по вересень 2017 року студент ОС «Магістр» спеціальності «Переклад (італійська)» Валерій Бріштен проходив стажування в Університеті для іноземців м. Реджо Калабрія (Італія) за стипендіальною програмою італійського уряду.

Студент МДУ Максим Костенко побував в Америці, у місті Вісконсін-Деллс, за програмою Work and Travel USA.

За програмою мобільності Еразмус+ з Янінським університетом грант на стажування у Греції отримав студент ОС «Магістр» спеціальності «Мова та література (новогрецька)» Костянтин Мавроді та в. о. завідувача кафедри грецької філології та перекладу Юлія Жарікова і в. о. завідувача кафедри теорії та практики перекладу Марія Смирнова.

Викладачі Маріупольського державного університету активно беруть участь у наукових семінарах, конференціях та форумах закордоном. Так, у місті Фрайбург (Швейцарія) проходила 16 Міжнародна конференція викладачів німецької мови, у якій взяла участь завідувач кафедри німецької та французької філології Маріупольського державного університету, доцент Юлія Кажан. Доцент МДУ Юлія Кажан виступила на засіданні секції «Організація навчального процесу за допомогою інформаційних технологій». Вона презентувала доповідь на тему «Впровадження методичних розробок «Вчимося навчати німецької» у навчальний процес українських ВНЗ (на прикладі МДУ)».

На початку листопада 2017 року доцент кафедри грецької філології та перекладу МДУ Наталя Воевутко взяла участь у конференції «Грецька мова і термінологія», яка традиційно проходить в Афінах під егідою Президента Грецької Республіки Прокопіса Павлопулоса та за підтримки Міністерства освіти, досліджень та релігії Греції.

Значна кількість студентів проходить виробничу практику, навчається та працює за кордоном завдяки участі в програмах Work and Travel USA, Camp Counselors, AuPair, DAAD та ін.

Велика кількість викладачів та студентів беруть участь у різних культурних та пізнавальних програмах і турах, позитивним моментом яких є професійна складова (мовна практика, екскурсії на підприємства, відвідування університетів, участь у наукових конференціях та ін.).

Загалом, варто зазначити, що протягом звітного періоду Маріупольський державний університет успішно продовжив розширення міжнародного співробітництва, довівши ефективність власної моделі міжнародної співпраці, яка передбачає комплексну взаємодію на культурному, науковому, освітньому рівнях з посольствами, меріями, обласними адміністраціями та університетами зарубіжних країн.

4.5. Підготовка іноземних громадян у МДУ

Маріупольський державний університет має ліцензію на підготовку іноземних громадян за акредитованими напрямками підготовки (спеціальностями) та на підготовку іноземних громадян до вступу у вищі навчальні заклади (наказ МОН України № 102-л від 22.05.2017).

Університет активно залучає до навчання студентів – громадян іноземних держав. Так, у 2014 р. в університеті навчались 130 осіб, у 2015 р. – 140 осіб, у 2016 р. – 99 осіб, у 2017 р. - 102 особи з таких країн: Азербайджан, Бангладеш, Білорусь, Вірменія, Гвінея, Греція, Камерун, Китай, Нігерія, Туреччина, Туркменістан, Узбекистан тощо). У 2017 - 2018 навчальному році до МДУ на ОС «Бакалавр» і ОС «Магістр» вступили 29 іноземних громадян, а на підготовчі курси Центру довузівської підготовки та роботи з іноземними студентами – 36 іноземця.

Іноземні студенти МДУ залучаються також до культурно-масової діяльності університету. Центром довузівської підготовки та роботи з іноземними студентами спільно з відділом міжнародних зв'язків МДУ було проведено низку екскурсій для іноземних студентів: екскурсія містом, екскурсія Музеєм історії та археології МДУ, Маріупольським краєзнавчим музеєм. Іноземні громадяни активно беруть участь і у спортивних заходах МДУ. Так, у 2017 році студенти з Африки були у складі команди МДУ з міні-футболу під час Турніру Головного управління Національної поліції в Донецькій області за Кубок Миру, приуроченого до Дня Збройних Сил України. Також студенти залучаються до святкування українських національних свят, беруть участь у Дні вишиванки. Під час таких заходів вони знайомляться з історією Маріуполя та України, демонструють любов і повагу до історії і традицій українського народу.

Загалом, можна прослідити значний зріст кількості іноземних осіб, що здобувають освіту у МДУ, що є результатом плідної роботи адміністрації університету щодо набору іноземного контингенту. Іноземні студенти МДУ показують високий рівень професійної підготовки, прагнення до знань і беруть активну участь у науковому та громадянському житті університету.

Університет у важких умовах зберіг контингент іноземців та планує його збільшення за активного сприяння міської, обласної влади, іноземних посольств та партнерів.

Діяльність МДУ щодо підготовки іноземних громадян за акредитованими напрямами (спеціальностями) та до вступу у ВНЗ України у частині дотримання законодавства у сфері міграції постійно перевіряється Державною міграційною службою України та іншими організаціями.

Таким чином, результати міжнародної співпраці університету сприяють удосконаленню навчально-виховного процесу, створюють умови для розвитку наукової діяльності викладачів і підвищення їх кваліфікації, розширюють джерела фінансування МДУ за рахунок активного залучення іноземних ресурсів, що сприяють зміцненню фінансово-економічного стану університету і розвитку його матеріально-технічної бази.

Завдання на 2018 рік:

- Активізація участі у програмах міжнародної технічної допомоги Європейського Союзу, США, Великої Британії, Федеративної Республіки Німеччини тощо.
- Проведення спільно із іноземними партнерами наукових, освітніх та культурних заходів задля популяризації української вищої школи, діяльності університету тощо.
- Активізація участі у програмі Еразмус+ з іноземними ВНЗ задля розвитку академічної мобільності, розробка та впровадження нових програм подвійних дипломів, розвиток вже існуючих.
- Сприяння участі представників науково-педагогічного колективу студентства у програмах обміну, стипендіальних міжнародних програмах, грантах та стажування закордоном.
- Активізація діяльності міжнародних наукових, освітніх та культурних центрів університету.
- Збереження та збільшення контингенту іноземних студентів.

V. ІНФОРМАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ МДУ

Інформаційна діяльність Маріупольського державного університету відіграє важливу роль у забезпеченні доступу населення до відомостей стосовно роботи ВНЗ та сприяє формуванню позитивного іміджу університету і вітчизняної вищої школи в цілому. Вона передбачає використання низки дієвих способів інформування широкої громадськості, у тому числі:

- співпрацю із засобами масової інформації;
- розвиток офіційного сайту університету (<http://mdu.in.ua>);
- збільшення активності вишу у соціальних мережах.

У 2017 році за участі керівництва університету відбулося 5 прес-конференцій, із залученням журналістів було проведено 35 університетських заходів. За підсумками роботи з регіональними, міськими та всеукраїнськими ЗМІ у телевізійний ефір вийшло більш як 70 відеосюжетів і програм, які висвітлювали діяльність університету, у друкованих та інтернет-ЗМІ опубліковано понад 120 матеріалів.

З метою поширення інформації, за допомогою інтернет-мережі, функціонує офіційний веб-сайт університету. Наразі він має три версії: україномовну, російськомовну та англomовну, що допомагає задовольнити потреби користувачів з різних країн.

За цей рік на сайті розміщено 559 новин та інформаційних повідомлень (на 129 більше за показник минулого року).

Згідно з даними лічильників, встановлених на україномовній версії, щодня сайт університету відвідують у середньому 660 користувачів мережі (рахуються індивідуальні IP-адреси), які переглядають у середньому шість сторінок сайту. Майже 76% переглядів належать користувачам з України, 6,1% – із Нідерландів і стільки ж із США, трохи більше 3% переглядів – від користувачів із Німеччини.

Окрім стрічки новин, користувачі найчастіше переглядають розміщені на сайті фотоальбоми, а також цікавляться розділами «Для абітурієнта» (в середньому за рік – 12 переглядів на добу), «Факультети» (9 переглядів) «Спеціальності МДУ» (8 переглядів). 26% переходів на офіційний сайт МДУ здійснюється через пошукову систему Google, 16% – через мобільний додаток Facebook.

Окрема увага приділяється наповненню розділу «Нормативні документи», який містить документацію щодо фінансової, науково-освітньої, видавничої діяльності університету, звіти ректора, положення про структурні підрозділи та робочі органи вишу й інші документи, що регламентують роботу університету за різними напрямками.

Інтерактивність офіційного сайту забезпечують форми зворотнього зв'язку («Зворотній зв'язок», «Питання до ректора», «Запитай про вступ»), через які протягом 2017 року надійшло 350 звернень, що більш як удвічі перевищує кількість листів, отриманих у 2016 році. 12 звернень надійшло від іноземних громадян, зокрема, із Грецької Республіки, Німеччини, Великобританії,

Республіки Індія, Турецької Республіки, Алжирської Народної Демократичної Республіки, Республіки Кот-д'Івуар, Республіки Сенегал, Держави Кувейт.

Більше 170 повідомлень надійшло від абітурієнтів через форму зворотного зв'язку «Запитай у надходженні», створену цього року, напередодні початку вступної кампанії. Співробітники відділу інформації та зв'язків з громадськістю оперативно відповідали на всі надіслані звернення, попередньо консультуючись із приймальною комісією вишу.

Велику роль у формуванні позитивного іміджу університету відіграє його просування у соціальних мережах. На сьогоднішній день МДУ представлений у соцмережах «Facebook» (фейсбук), «Twitter» (твіттер), «LinkedIn» (лінкд ін), «YouTube» (ютуб).

Використання цих можливостей дозволяє вести активний діалог із цільовою аудиторією, забезпечувати своєчасне сповіщення широкого кола зацікавлених осіб й оперативне реагування на їх запити, здійснювати моніторинг громадської думки. Цей ефект досягається у тому числі за рахунок регулярного оновлення інформації у стрічці новин, надання можливості залишати коментарі і надсилати особисті повідомлення.

Уся інформація, що стосується діяльності МДУ висвітлюється відповідно до вимог Закону України «Про захист персональних даних», що відповідає п.14 ч.6 Контракту.

Завдання на 2018 рік:

- оновлення шаблону офіційного веб-сайту університету, перегляд інформаційного наповнення розділів з урахуванням потреб користувачів;
- заміна структури меню і контенту на англomовній версії офіційного сайту МДУ з урахуванням інтересів зарубіжних партнерів і потреб іноземних громадян, які бажають навчатися в Україні;
- збільшення обсягу рекламної та іміджевої продукції університету;
- актуалізація відомостей про університет на українських освітніх порталах;
- розробка і реалізація стратегії рекламно-інформаційної діяльності вишу на 2018-2019 навчальний рік.

VI. ВИХОВНА РОБОТА ЗІ СТУДЕНТАМИ. РОЗВИТОК СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Виховний процес в університеті органічно поєднується із процесом навчання студентської молоді, оволодінням основами наук, багатством національної і світової культури. Позааудиторна виховна робота спрямована на формування і всебічний розвиток творчої, соціально активної особистості, майбутніх конкурентоспроможних працівників. В університеті створені всі необхідні умови для реалізації мети і завдань виховання студентської молоді.

У 2017 році стали більш різноманітними форми позааудиторної виховної роботи національно-патріотичного, художньо-естетичного, спортивно-оздоровчого спрямування як на факультетах, так і на загальноуніверситетському рівні.

Поряд з традиційними заходами, які протягом року проводилися зі студентами молодіжним центром та студентською радою (Посвята у студенти, ХІ-й Фестиваль студентської творчості *«Дебют першокурсника»*, Новорічних свят, 8 Березня, фестиваль КВК, День вишиванки, День міста та ін.), застосовувалися активні форми роботи в малих групах: тренінги, тематичні квести, квести з елементами спортивного орієнтування, круглі столи тощо. Під час підготовки заходів студентська молодь університету набуває досвіду управлінської діяльності, зміцнює свою громадянську позицію.

При молодіжному центрі Маріупольського державного університету працюють такі творчі колективи та об'єднання: ансамбль народного танцю *«Промінь»*, ансамбль сучасного танцю *«Еквілібріум»*, камерний хор, інтелектуальний клуб.

Наші творчі колективи, солісти завжди є прикрасою концертних програм міських заходів. Їх виступи завжди відрізняє високий рівень сценічної культури.

Народний ансамбль танцю *«Промінь»* Маріупольського державного університету постійно бере участь у всеукраїнських та міжнародних конкурсах, фестивалях, де неодноразово займав призові місця. *«Промінь»* є постійним учасником загально університетських культурно-масових заходів, міських концертних програм, прийому численних зарубіжних делегацій із Греції, Італії, Кіпру, Китаю, Ізраїлю, Німеччини та Великобританії, які відвідують МДУ.

Так, 2017 рік був результативним для народного ансамблю танцю *«Промінь»*. Студенти МДУ стали переможцями відразу у декількох номінаціях Міжнародного конкурсу *«Жар-птиця Приазов'я 2017»*. Також танцюристи університету здобули гран-прі у Міжнародному фестивалі *«Азовська хвиля»*, який відбувся у жовтні цього року.

Традиційно у Маріупольському державному університеті відсвяткували **День вишиванки**. Разом із тисячами українців національне вбрання вдягли студенти, викладачі та співробітники вузу. Таким чином, вони продемонстрували любов і повагу до історії і традицій українського народу. Крім того, студенти в університеті влаштували флешмоб, за підсумками якого згодом з'явився яскравий відеоролик.

Фізичне виховання і спорт

В університеті велика увага приділяється формуванню у суспільній свідомості переваг здорового способу життя, культу соціально активної, фізично здорової та духовно багатой особистості. Головними завданнями фізичного виховання є розвиток і зміцнення здоров'я студентів, їхніх фізичних задатків та здібностей, утвердження активного, здорового способу життя, вироблення вмінь самостійно використовувати форми і методи фізичної культури в процесі власної життєдіяльності.

Протягом року проводилася системна робота зі студентами щодо роз'яснення шкідливості вживання алкогольних напоїв і наркотичних речовин, куріння, необхідності проведення профілактичних заходів з метою запобігання різноманітним захворюванням.

У Маріупольському державному університеті особлива увага приділяється фізичному вихованню студентів, що здійснюється упродовж усього періоду навчання і реалізується у різноманітних формах (навчальні заняття, масові оздоровчі, фізкультурні та спортивні заходи).

В університеті сформовані збірні команди з таких видів спорту: баскетбол, легка атлетика, настільний теніс, міні-футбол, волейбол. У збірних командах налічується: діючих майстрів спорту міжнародного класу – **1**, майстрів спорту – **9**, кандидатів у майстри спорту – **18**.

Наприкінці грудня студенти МДУ брали участь у Турнірі Головного Управління Національної поліції в Донецькій області з міні-футболу та волейболу за Кубок Миру, приуроченого до Дня Збройних Сил України. Турнір було організовано у рамках угоди про співпрацю між Головним Управлінням Національної поліції в Донецькій області та Маріупольським державним університетом та Приазовським державним технічним університетом, закономірним продовженням якої стало створення Координаційної ради з питань реалізації договору. Ініціаторами проведення змагань виступили начальник ГУНП в Донецькій області, генерал поліції третього рангу Микола Семенишин, ректор МДУ, професор, Почесний Генеральний консул Республіки Кіпр у Маріуполі Костянтин Балабанов і ректор Приазовського державного технічного університету, професор В'ячеслав Волошин. Символічно, що за Кубок Миру змагалися команди, до складу яких увійшли як українські, так і іноземні студенти – з Нігерії та Камеруну.

Студенти Маріупольського держуніверситету регулярно беруть участь і здобувають призові місця на міських, обласних та всеукраїнських змаганнях з міні-футболу та волейболу.

Студентське самоврядування

У Маріупольському державному університеті успішно розвивається студентське самоврядування. Керівництво університету створює всі необхідні умови для успішного навчання, дозвілля та побуту студентів, підтримує будь-які студентські ініціативи, морально і матеріально заохочує студентів.

Відповідно до останніх змін у законодавстві, студентське самоврядування наділене сьогодні чималими повноваженнями, посилюються його позиції в управлінні діяльністю ВНЗ. Представники органів студентського самоврядування входять до складу ректорату, вченої ради, стипендіальних комісій факультетів; науково-методичної ради університету, комісії з перекладу осіб, що навчаються на договірній основі за рахунок коштів фізичних або юридичних осіб на вакантні місця державного замовлення.

Робота в органах студентського самоврядування в університеті та на факультетах сприяє гармонійному розвитку особистості студентів, формуванню в них навичок майбутнього організатора, керівника. Студентські лідери МДУ неодноразово були учасниками молодіжних форумів різного рівня. Щороку вони гідно представляють університет на Форумі лідерів студентських організацій і органів самоврядування ВНЗ Донецької області.

З початку року очолює студентську раду МДУ студент 2 курсу спеціальності «Екологія. Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування» **Сергій Яровий**, який став переможцем у номінації **«Країний студент Донеччини 2017»**. Ініціатором проекту виступила Всеукраїнська молодіжна громадська організація «Студентська республіка». З метою виховання у студентів поваги до прав і свобод людини та громадянина, становлення етики міжетнічних відносин, виховання здатності формулювати і відстоювати власну позицію, формування політичної та правової культури студентської молоді, студрада МДУ організувала тематичні тренінги: «Проблеми корупції в рамках аспектів євроінтеграції України», «Толерантне ставлення до представників меншин».

В університеті активно розвивається студентський волонтерський рух. Участь у благодійному проєкті **«З теплом у серці»** дає студентам можливість виявляти ініціативу, самостійно приймати рішення й реалізовувати власні ідеї, сприяє вихованню почуття милосердя, толерантного ставлення до незахищених верств населення. Серед численних заходів, які проводилися командою благодійного проєкту: збір коштів для надання матеріальної адресної допомоги важко хворим дітям, благодійні вечірки з метою збору коштів для цільової допомоги, святкові театралізовані заходи, благодійні акції **«Ялинка бажань»**, **«Мрії збуваються»**, **«Коли загоряються ялинки»**, концертні програми до Новорічних свят, а також тематичні зустрічі і благодійні акції для ветеранів Центрального та Кальміуського районів міста.

До Міжнародного дня інвалідів у МДУ пройшов майстер-клас **«Переможець в кожному»** ініціатором якого виступив випускник спеціальності «Менеджмент організацій», Чемпіон світу, п'ятиразовий призер Параолімпійських ігор з плавання **Данило Чуфаров**. Ті, хто вже став переможцем не тільки в спорті, але і в звичайному житті, на власному прикладі показали студентам, як реалізувати себе в професії і навчитися мистецтву жити з оптимізмом.

У жовтні студенти МДУ були волонтерами на фестивалі **«Запорізька книжкова толока»**. Це головна літературна подія Південного Сходу України, яка приваблює видавців, письменників, художників, культурних менеджерів з усієї

країни, об'єднує тисячі людей, яким потрібна українська книга та цікава сучасна культура. Волонтерство на «Запорізькій книжковій толоці» дало практичне знання студентам МДУ, яке їм допоможе в організації подібного заходу у Маріуполі у квітні 2018 року.

Наші студенти стали учасниками більше 20 заходів *культурно-естетичного спрямування*. Студенти та співробітники Університету беруть участь у благодійних концертах Донеччини, посідають призові місця у міжвузівських, міських, обласних та всеукраїнських фестивалях, конкурсах та змаганнях.

У співпраці з Головним управлінням Національної поліції відділом з виховної та соціальної роботи був проведений Тиждень безпеки дорожнього руху. Протягом року відділом були організовані тематичні зустрічі з представниками Товариства Червоного Хреста.

З метою профілактики правопорушень у студентському середовищі були проведені зустрічі з представниками Національної поліції України із тематичними лекціями щодо охорони громадського порядку, дрібних правопорушень, запобігання вживання наркотичних речовин серед молоді.

Члени студентської ради взяли участь у щорічному обласному форумі лідерів студентського самоврядування **«Студентська Веселка»**. Цього року «Студентська Веселка» об'єднала 10 команд із різних міст Донецької області. Програма форуму включала не лише освітні тренінги, а й чисельні інтелектуальні та спортивні змагання, у яких студенти МДУ показали високі результати і прекрасну командну роботу.

Представники студентського активу університету беруть участь у Всеукраїнських науково-практичних конференціях, обласних форумах. Вже восьмий рік поспіль за ініціативи президії студради університету в рамках декади студентської науки МДУ працює секція **«Студентське самоврядування: проблеми та перспективи розвитку»**, на засіданнях якої студентські лідери обговорюють актуальні проблеми студентського життя, шляхи їх вирішення, обмінюються досвідом роботи.

Підводячи підсумки основних результатів з виховної роботи в Маріупольському державному університеті, слід зазначити, що, незважаючи на складні соціально-політичні та економічні умови в регіоні та Україні загалом, отримано значні позитивні результати.

В Маріупольському державному університеті, де панує атмосфера толерантності, творчості і конкуренції ідей, створено належні умови для реалізації та розвитку інтелектуального, культурного, духовного та творчого потенціалу кожного студента формування особистості сучасного типу, свідомого громадянина України.

Результати виховної роботи, умов розвитку студентського самоврядування МДУ свідчать про виконання пп. 4, 14, 27 ч.6 Контракту.

Завдання на 2018 рік:

- формування у студентів національної свідомості, гідності громадянина, виховання поваги й любові до рідної землі й українських традицій; підготовка свідомої інтелігенції України, збереження інтелектуального генофонду нації;
- розвиток в колективі студентів і викладачів корпоративної культури, що передбачає безумовне дотримання моральних законів, принципів чесності і прозорості, довіри і доброзичливості серед учасників освітнього процесу;
- розвиток волонтерського руху, спрямованого на всебічну допомогу членам сімей військовослужбовців, переселенцям, постраждалим внаслідок АТО, людям з особливим потребами;
- виховання у студентів свідомого ставлення до свого здоров'я та здоров'я інших громадян, формування гігієнічних навичок і засад здорового способу життя, збереження і зміцнення фізичного та психічного здоров'я; проведення профілактичних заходів з тютюнопаління, алкоголізму, наркоманії; розвиток екологічної культури.

VII. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ, ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА СОЦІАЛЬНИЙ РОЗВИТОК

Маріупольський державний університет для забезпечення якісного освітнього процесу, розвитку наукових досліджень використовує 5 навчальних корпусів, комплекс для заняття фізичною культурою та спортом (спорткомплекс), студентський гуртожиток. Враховуючи той факт, що функціонування сучасного університету неможливе без продовження цілеспрямованої та системної роботи щодо забезпечення комфортних умов для навчання, праці та відпочинку, щороку, наприкінці навчального року, відповідними службами університету здійснюється ретельне вивчення технічного стану усіх споруд та інфраструктури. Надалі, на підставі виділених пріоритетів у господарській діяльності, а також наявних обсягів фінансування, здійснюється планова та поетапна реалізація стратегії розвитку матеріально – технічної бази (переобладнання наявного аудиторного фонду, ремонт приміщень, будівель та споруд, а також придбання необхідного інвентарю та матеріалів тощо). Крім того щорічно здійснюється аналіз витратної складової бюджету університету, зокрема в частині що стосується сплати за енергоносії, на підставі якого корегується та доповнюється діюча система заходів мінімізації витрат, спрямованих на раціональне використання бюджетних коштів. Під час підготовки університету до нового навчального року проводилась цілеспрямована та системна робота щодо забезпечення комфортних умов для навчання, праці та відпочинку студентів та співробітників. За наказом ректора було створено постійно діючу технічну комісію з метою обстеження приміщень і споруд та підготовки МДУ до нового навчального року. Згідно плану, членами комісії було проведено обстеження аудиторій, кабінетів, спортзалів, інших приміщень та інженерно-технічних комунікацій, визначено їх готовність та складено акти-дозволи на експлуатацію.

Всі системи, що забезпечують життєдіяльність університету утримуються в робочому стані: проводиться поточний ремонт будівель і споруд, аудиторій та кабінетів; утримуються в належному стані протипожежна та охоронна сигналізації, прилеглі території. Постійна увага приділяється питанням охорони праці, протипожежної безпеки, цивільного захисту, екологічної безпеки.

З метою посилення безпеки та забезпечення збереження матеріально-технічних цінностей в університеті продовжується встановлення системи відеоспостереження. Обладнано відеокамерами адміністративну частину першого та другого навчального корпусу, всі поверхи гуртожитку та спорткомплекс. В наступному році заплановано встановлення систем відеоспостереження в інших навчальних корпусах.

Протягом 2017 року в МДУ було продовжено процес модернізації існуючої та придбання нової комп'ютерної техніки. На ці цілі було витрачено 967 тис. грн. На даний момент структурні підрозділи в повному обсязі укомплектовані необхідною технікою задля забезпечення статутної діяльності університету. Загальна кількість робочих комп'ютерних місць та комп'ютерів – 450.

У всіх спорудах університету виконувалися ремонтні роботи:

В першому корпусі – косметичний ремонт стін та стель аудиторій, кабінетів, коридорів, санітарних кімнат, рекреацій 1, 2, 3 поверхів. Організовані та обладнані кабінети серверної кімнати та технічного відділу, завідуючого господарством.

У другому – відремонтовано кабінети № 103, 211, 216, 301, 302, 305, 306, 307, 308, 310-а, 313, виконано капітальний ремонт приміщень бібліотеки, завершуються роботи по влаштуванню кабінетів адміністративно-господарської служби, виконано заміну підлогової плитки в фойє 2 поверху 130 м. кв. Виконано ремонт сходин центрального входу.

В третьому-четвертому корпусах виконано косметичний ремонт та заміна лінолеуму в аудиторіях № 20, 11, 205, комп'ютерному класі, фойє 1-3 поверхів, спортивного залу, роздягалень.

В п'ятому корпусі проведено ремонт аудиторій № 107, 110, 113, 118, 119, 201, 212, 214. В спортивному комплексі проведені роботи щодо ліквідації протікання крівлі та її фарбування.

У 2017 році університет отримав фінансування для капітального ремонту гуртожитку на загальну суму 4 985 тис.грн.: за рахунок загального фонду державного бюджету – 985 тис.грн., за рахунок субвенцій міського бюджету – 4000 тис.грн. В будівлі завершено демонтаж та капітальний ремонт крівлі даху, встановлено пластикові вікна та балконні двері на 1,2,9 поверхах у кількості 31 од. Тривають роботи по утепленню центральної фасадної частини будівлі. виконано фарбування міжкімнатних та входних дверей, сходових маршів, ремонт холів та санітарних кімнат.

У всіх навчальних корпусах було продовжено пілотний проект по заміні елементів освітлення на нові з використанням LED – технологій, в гуртожитку було встановлено сучасне освітлювальне обладнання, двох-тарифні електронні прилади обліку електроенергії з роздільним урахуванням електроенергії в денний і нічний час (вартість електроенергії в нічний час на 50% дешевше). Ці дії і свідоме ставлення співробітників дозволили не тільки збільшити якість освітлення, а й значно зменшити витрати на електричну енергію.

За всіх корпусів університету згідно з планом виконано всі необхідні заходи з підготовки та економного використання систем теплопостачання до опалювального сезону 2017-2018р. Проведено модернізацію систем опалення в 3, 4 навчальних корпусах., що також спрямовано на підвищення якості опалення та енергоефективності теплоносіїв. Своєчасно проводяться планово-профілактичні заходи з підтримки працездатності систем водопостачання.

В рамках підвищення енергоефективності будівель було продовжено встановлення нових енергозберігаючих вікон замість старих зношених рам. Так, в поточному році встановлено 60 нових вікон на загальну суму 346 тис. грн. Однією з основних задач залишається завершення цього процесу, що сприятиме зменшенню витрат на оплату енергоносіїв та є актуальним з урахуванням постійного збільшення вартості комунальних послуг.

Обсяг фінансування університету у 2017 році склав 73 058,2 тис.грн. По відношенню до 2016 року кошторисні призначення в цілому зросли на 35%, а

саме по загальному фонду вони збільшилися майже на 31%, а по спеціальному – на 40%:

- по загальному фонду – 48 756,4 тис.грн (у 2016 – 37876,8 тис.грн.);
- по спеціальному фонду – 22 847,3 тис.грн. (у 2016 – 16 304,3 тис.грн).

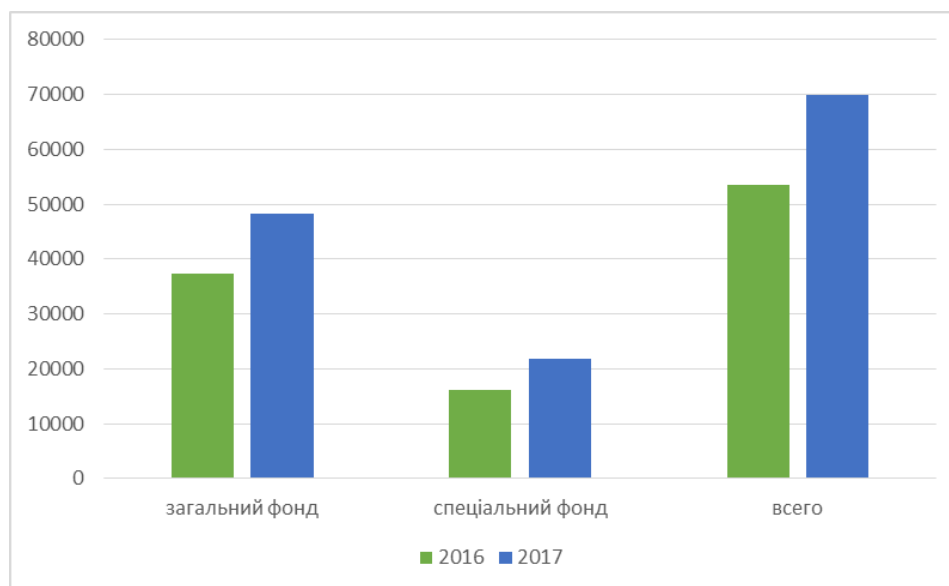

Рис.7. 1. Фінансування університету у 2016-2017 роках

Фінансування загального фонду державного бюджету у 2017 році склало 48756,4 тис.грн., що на 11415,2 тис.грн більше ніж у 2016 році та були спрямоване на:

– Виплату заробітної плати з нарахуванням	31975,7 тис.грн.
– Оплату комунальних послуг	2079,1 тис.грн.
– Виплату стипендій та забезпечення дітей-сиріт	9968,4 тис.грн.
– Придбання товарів, оплата робіт та послуг для навчального процесу	3986,6 тис.грн
– Капітальний ремонт гуртожитку	746,6 тис.грн.

Загальні витрати спеціального фонду державного бюджету у 2017 році склали 22847,3 тис.грн., що на 6 543 тис.грн. більше ніж у 2016 році та були спрямовані на:

– Виплата заробітної плати з нарахуванням	16702,2 тис.грн.
– Оплата комунальних послуг	317,9 тис.грн.
– Придбання товарів, оплата робіт та послуг для навчального процесу	2042,5 тис.грн
– Капітальний ремонт гуртожитку	3190,3 тис.грн
– Витрати на відрядження	392,4 тис.грн
– Інші витрати	202,0 тис.грн

Потреби університету у фінансуванні заробітної плати професорсько-викладацького складу, навчально-допоміжного персоналу та адміністративно-обслуговуючого персоналу розраховані згідно з діючими нормами. Загальні

витрати на заробітну плату з нарахуванням у 2017 році склали 48677,9 тис.грн, що на 13194,3 тис.грн (на 37%) більше ніж у 2016 році (35 483,6 тис.грн).

Щороку науково-педагогічним працівникам виплачується матеріальна допомога на оздоровлення у розмірі посадового окладу до щорічної відпустки. На ці цілі керівництвом університету було виділено 1 353,5 тис.грн., а саме: за рахунок загального фонду – 1062,8 тис.грн, за рахунок спеціального фонду – 290,7 тис.грн.

Протягом року співробітники заохочувалися преміями, надавалася матеріальна допомога.

Заробітна плата за 2017 рік (у порівнянні з 2016 роком) збільшена у зв'язку зі:

1) Підвищенням розміру мінімальної заробітної плати з 1 січня 2017 року до 3200 грн. (у грудні,2016 – 1600 грн.) відповідно до чинного законодавства України;

2) Підвищенням посадових окладів з 1 вересня 2017 року педагогічним працівникам на один тарифний розряд згідно постанови КМУ від 15.11.2017 № 854 та наказу МОН України від 20.01.2017 № 81.

За рахунок загального фонду згідно діючого законодавства студентам за результатами сесії нараховувалась і виплачувалась у повному обсязі стипендія. Загальна сума цих виплат склала 8836,5 тис.грн.:

1) Академічна стипендія студентам та аспірантам 7586,3 тис.грн.;

2) Соціальна стипендія студентам 1250,2 тис.грн.

Своєчасно і в повному обсязі забезпечувалась матеріальна підтримка студентів-сиріт та студентів, позбавлених батьківського піклування. За минулий рік, згідно з діючим законодавством, 37 студентів цієї категорії було сплачено 1131,9 тис.грн. Студентів цієї категорії звільнено від оплати за проживання в гуртожитку. Їм надається щомісячна допомога на харчування, своєчасно здійснюються усі види виплат, передбачені чинним законодавством.

Витрати на оплату комунальних послуг зменшилися на 9% та склали 2397,1 тис.грн (у 2016 році – 2 642,7 тис.грн).

У 2017 році університет отримав фінансування для капітального ремонту гуртожитку на загальну суму 3910,5 тис.грн.: за рахунок загального фонду державного бюджету – 746,6 тис.грн., за рахунок субвенцій міського бюджету – 3163,9 тис.грн.

Також у 2017 році було отримано фінансування від міністерства освіти та науки України для придбання основних засобів на загальну суму 953,4 тис.грн.

У 2017 році нам було надано фінансової допомоги на реалізацію окремих доручень на загальну суму 188,4 тис.грн. З них на виплату іменних стипендій 33,1 тис.грн., благодійна допомога – 155,3 тис.грн.

За звітний період університет отримав гуманітарну допомогу на суму 433,1 тис.грн., а саме: учбової літератури – на 228,3 тис.грн., комп'ютерної техніки – на 30,3 тис.грн., меблі та обладнання – 120,0 тис.грн., побутової техніки – на 48,8 тис.грн., інші товарно-матеріальних цінностей – на 5,7 тис.грн.

В університеті велика увага приділяється розв'язанню питань захисту трудових прав і соціально-економічних інтересів членів профспілки та членів їхніх сімей шляхом соціального партнерства, соціального діалогу між адміністрацією та профспілковим комітетом, спільному регулюванню соціально-трудових відносин. Адміністрація та профспілковий комітет МДУ забезпечують систематичну перевірку виконання Колективного договору, результати якої обговорюються на засіданнях ректорату та профкому, зборах або конференціях трудового колективу. Цього року проведена велика робота щодо змін та доповнень до Колективного договору, які конкретно регламентують, уточнюють та доповнюють трудові відносини, нормування та організацію праці, режим роботи.

В розрізі цих питань аналізується робота профкому та адміністрації щодо захисту прав та інтересів членів університетської профспілкової організації, вирішуються питання покращення умов та охорони праці, організації заробітної платні, соціально-побутового забезпечення, оздоровлення, а також здійснення контролю з боку профкому за виконанням та дотриманням адміністрацією законодавства про працю та її охорону. Показником створення умов, дотримання виконання вимог з охорони праці є відсутність нещасних випадків в університеті.

У 2017 році у профспілковий комітет за наданням матеріальної допомоги (тяжке матеріальне становище, хвороба, лікування членів профспілки та їх дітей, смерть співробітників та близьких) звернувся 91 член профспілки. З них: 63 співробітника та 28 студентів. На ці цілі було виділено 40,8 тис. грн.

Для надання матеріальної допомоги співробітникам, діти яких йдуть у 1 клас, виплачено 4 тис. грн. (8 осіб).

Для оздоровлення членів колективу профкомом було додатково залучено коштів на суму 14,1 тис. грн. У 2017 році 6 співробітників мали можливість відпочити та покращити здоров'я за оздоровчими путівками в санаторіях міст Бердянськ, Моршин, Генічеськ.

На культурно-масову роботу та спортивні заходи у 2017 р. профспілковим комітетом витрачено 92, 187 тис. грн. Це проведення святкових заходів, привітання членів колективу з нагоди професійних свят (День працівника освіти, Новий рік, 8 березня, студентські заходи – «Хеллоуїн», «Майданс», «Дебют», фінансова підтримка творчих колективів).

Соціальний захист студентів в університеті є одним із пріоритетів у роботі як адміністрації навчального закладу, так і профспілкового комітету. Цей аспект діяльності постійно розглядається на засіданнях профкому, нарадах профлідерів. Завдяки спільній діяльності адміністрації навчального закладу, профкому та студентського самоврядування постійно здійснюється заохочення талановитих студентів, надається матеріальна допомога у зв'язку з тяжким фінансовим становищем, на лікування, на оздоровлення сиріт. Профком витратив на ці цілі 8,1 тис. грн.

Студенти, які потребують проживання у гуртожитку, забезпечені житлом на 100%. За результатами перевірок профкому скарг на побутові умови не поступало. Щорічно профком бере участь в організації оздоровлення студентів

пільгових категорій, а також у розподіленні путівок на літнє оздоровлення за рахунок коштів міського бюджету. На ці цілі було залучено 17,944 тис. грн. Цього року влітку 8 студентів з числа сиріт, позбавлених батьківської опіки, інвалідів, студентів з багатодітних та малозабезпечених сімей безкоштовно відпочивали в м. Бердянськ.

Профком постійно бере участь та надає допомогу у різноманітних заходах, які проходять в університеті та за його межами, такі як змагання, конкурси, святкування професійних днів, конкурси на кращу кімнату гуртожитку, міські та закордонні культурні заходи та інше.

Слід відмітити, що адміністрація МДУ та профком завжди знаходять компромісні рішення, спільно вирішують питання щодо прав та інтересів студентства та забезпечують відповідний рівень соціального захисту студентів.

МДУ забезпечено цільове та ефективне використання бюджетних коштів, раціональне використання матеріальних ресурсів, що дозволяє стверджувати про результативне виконання п.п.15-18,20-23 та 25 п.6 Контракту.

Завдання на 2018 рік:

- створення сприятливих умов для праці та навчання, продовження ремонтних робіт в навчальних корпусах та гуртожитку;
- підвищення безпеки освітньої діяльності Маріупольського державного університету за допомогою створення сучасних систем безпеки;
- продовження реалізації загальноуніверситетської програми енергоефективності та енергозбереження;
- здійснення контролю за правильністю застосування систем оплати праці, нарахуванням заробітної плати та інших видів виплат компенсаційного і стимулюючого характеру, встановлених колективним, трудовими договорами;
- спільні дії профспілкового комітету та адміністрації університету щодо дотримання трудової дисципліни в колективі, виконання комплексних заходів з охорони праці, організації літнього оздоровлення та санаторно-курортного лікування співробітників та членів їх сімей.

VIII. РОБОТА, НАПРАВЛЕНА НА ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ

З метою формування та реалізації антикорупційної політики в Маріупольському державному університеті, врегулювання конфлікту інтересів у діяльності працівників університету, надання роз'яснень, методичної та консультаційної допомоги з питань застосування актів законодавства із запобігання корупції, здійснення інформативної роботи в університеті діє Комісія з питань запобігання та виявлення корупції (далі - Комісія), яка була створена наказом ректора №299 від 02.12.2013 р. Головою Комісії є проректор з науково-педагогічної роботи (міжнародні зв'язки) Трофименко М.В., кандидатуру якого було погоджено МОН України (лист № 1/11-742 від 28.01.2016 р.).

Комісія у своїй діяльності керується Законом України «Про запобігання корупції», постановою КМУ «Питання запобігання та виявлення корупції» № 706 від 04.09.2013р., наказом МОН України № 1432 від 14.10.2013р. «Про утворення (визначення) підрозділу (особи) з питань запобігання та виявлення корупції», Положенням про Комісію з питань запобігання та виявлення корупції в МДУ, затвердженого наказом №291 від 30.10.2015р. та організовує роботу відповідно до Плану заходів запобігання та протидії корупції в МДУ на 2015-2017 рр.

На виконання вимог частини першої статті 45 Закону України «Про запобігання корупції», враховуючи частину п'яту статті 45 Закону, листа Міністерства освіти і науки України від 31.01.2017р. № 1/9 - 43 було видано наказ ректора МДУ від 22.02.2017 №75 «Про подання декларацій працівниками університету про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за 2016 рік». Відповідно до цього наказу та з урахуванням вимог Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо особливостей фінансового контролю окремих категорій посадових осіб», прийнятого від 23.03.2017 № 1975-VIII у термін до 1 травня 2017 року ректор, перший проректор, проректор з науково-педагогічної роботи, проректор з науково-педагогічної роботи (міжнародні зв'язки), проректор із соціальних та організаційних питань подали шляхом заповнення на офіційному веб-сайті Національного агентства з питань запобігання корупції декларацію особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, за 2016 рік.

У період з 21.04.2017р по 21.06.2017р. в МДУ проходив конкурс на заміщення вакантних посад професорів, доцентів, старших викладачів, асистентів відповідно до Закону України «Про вищу освіту», наказу Міністерства освіти і науки України від 05.10.2015 року № 1005 «Про затвердження Рекомендацій щодо проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладання з ними трудових договорів (контрактів)», наказу Міністерства освіти і науки України від 26.11.2015 року № 1230 «Про внесення змін до наказу МОН України від 05.10.2015 року № 1005», Положення про проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників, обрання за конкурсом та укладання з ними трудових договорів (контрактів) у МДУ. На початку конкурсу та в період його проведення

серед претендентів проводилась роз'яснювальна робота з питань запобігання та протидії корупції, запобігання корупційним та пов'язаним з корупцією правопорушенням. Водночас, були винесені попередження шістьом членам Вченої ради про наявність на той момент потенційного конфлікту інтересів.

З 04.10.2017р. розпочався конкурс на заміщення вакантних посад завідувачів кафедр. У претендентів був виявлений потенційний конфлікт інтересів. З урахуванням того, що претенденти водночас є членами Вченої ради МДУ, їм було винесено попередження (враховуючи статтю 29 ЗУ «Про запобігання корупції») щодо врегулювання конфлікту інтересів під час голосування, а саме: про неможливість брати участь у прийнятті рішення та голосувати за свою кандидатуру.

Відповідно до Плану заходів протягом 2017 року діяльність Комісії була зосереджена на проведенні виховної, організаційної та роз'яснювальної роботи із запобігання, виявлення і протидії корупції в університеті; на попередженні та недопущенні здійснення корупційних діянь співробітниками університету. З цією метою постійно проводиться роз'яснювальна робота, особливо перед початком заліково-екзаменаційних сесій та проведенням державної атестації, у період вступної компанії та під час навчального процесу. Комісією постійно надавалися консультації з антикорупційного законодавства, формування громадської думки серед студентів, співробітників щодо неприйнятності та осуду корупційних діянь. Відповідно до вимог чинного законодавства та Плану заходів в університеті постійно проводиться внутрішній аудит використання бюджетних коштів.

На виконання вимог законодавства з питань запобігання корупції розпочалась робота з підготовки проекту Антикорупційної програми, положення якої будуть визначати засади політики щодо запобігання та протидії корупції в університеті, заходи з їх реалізації, оцінку корупційних ризиків у діяльності університету, причини, що їх породжують та умови, що їм сприяють; заходи щодо усунення виявлених корупційних ризиків, осіб, відповідальних за їх виконання, строки та необхідні ресурси; навчання та заходи з поширення інформації щодо програм антикорупційного спрямування; процедури щодо моніторингу, оцінки виконання та періодичного перегляду програми; інші спрямовані на запобігання корупційним та пов'язаним з корупцією правопорушенням заходи.

З метою інформування співробітників та студентів МДУ про стан роботи Комісії та виконання заходів із запобігання корупції, врегулювання конфлікту інтересів та дотримання принципу прозорості на офіційному сайті МДУ виділено Розділ «Антикорупційні заходи», створено електронну адресу: stopcorruption@mdu.in.ua. У 2017 році, на адресу Комісії не надходило жодних звернень та заяв щодо вчинення працівниками корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень; жодна особа не була притягнута до відповідальності за вчинення корупційних правопорушень або правопорушень, пов'язаних з корупцією; не було проведено жодного внутрішнього розслідування та заходів з припинення або розслідування корупційних злочинів (включаючи оперативно-розшукові заходи) з боку уповноважених представників правоохоронних органів.

IX. БІОГРАФІЧНА ДОВІДКА

Костянтин Балабанов – ректор Маріупольського державного університету, член-кореспондент Національної академії педагогічних наук України, доктор політичних наук, професор, Заслужений працівник освіти України, Почесний Генеральний консул Республіки Кіпр у Маріуполі, член виконкому Маріупольської міської ради.

Крім того, К. Балабанов є членом Ради директорів Європейської організації публічного права, членом-кореспондентом Філологічного товариства «Парнас» (Греція) та Пелоританської академії (Італія), членом наукового комітету Академії інститутів та культур (Грецька Республіка).

Фахівець з питань міжнародних відносин, зовнішньої політики, міжнародної інтеграції, він є автором понад 250 наукових праць, виданих в Україні, Австралії, Греції, Італії, Польщі, на Кіпрі. Є членом міжнародної редколегії журналу Європейської організації публічного права, наукового видання Академії інститутів та культур «Папірі» (Грецька Республіка), редколегії міжнародного українсько-грецького наукового журналу «Порівняльно-правові дослідження» (фахове видання з політичних та юридичних наук), збірника наукових праць «Гілея (науковий вісник)» (фахове видання з історичних, політичних та філософських наук), головним редактором «Вісника МДУ», членом редколегії наукового щорічника «Україна дипломатична».

К. Балабанов – керівник наукової школи з теорії міждержавного та регіонального співробітництва. Протягом роботи на посаді ректора він розробив і втілює у життя унікальну модель міжнародної співпраці ВНЗ, засновану на комплексній взаємодії з вищими органами державної влади, обласними адміністраціями, меріями, дипломатичними та науковими установами, університетами та громадськими організаціями зарубіжних країн.

У 2004 році К. Балабанов одним з перших серед ректорів вітчизняних вузів підписав Велику Хартію Університетів у Болоньї, розпочавши стрімку інтеграцію МДУ у європейський науково-освітній простір. На сьогодні Маріупольський державний університет реалізує понад 110 угод про міжнародну співпрацю з вищими навчальними закладами, посольствами, меріями та іншими структурами іноземних держав.

Указом Президента України Костянтин Балабанов нагороджений високими державними нагородами: орденом Ярослава Мудрого V ступеню, орденом «За заслуги» I, II, III ступенів (повний кавалер ордену). Нагороджений орденом Української православної церкви «Рівноапостольного князя Володимира» I та II ступенів, медалями «К. Д. Ушинський» і «Григорій Сковорода» Національної академії педагогічних наук України.

За особистий внесок у розвиток міждержавних відносин відзначений високими державними нагородами Греції (орден «Слава і Честь») та Італійської Республіки (орденами «Зірка італійської солідарності», «Зірка Італії»). Має почесний міжнародний титул «Посланець еллінізму», є почесним громадянином м. Асклепійон (Греція) і м. Маріуполь (Україна).

Х. ВИСНОВКИ ТА ЗАВДАННЯ КОЛЕКТИВУ МАРІУПОЛЬСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ НА 2018 РІК

За результатами роботи колективу Маріупольського державного університету у 2017 році за всіма напрямками (навчальній, навчально-методичній та виховній роботі, науково-дослідній роботі, міжнародному співробітництву, матеріально-господарській, фінансовій та соціально-побутовій діяльності) досягнуто конкретних результатів та вирішено головні завдання, які були визначено пріоритетними у звітньому періоді.

Головними завданнями колективу МДУ на 2018 рік визначено:

➤ подальше забезпечення публічності та прозорості діяльності університету за всіма напрямками, співпраця із Наглядовою Радою університету, реалізація академічної та фінансової автономії університету; забезпечення реалізації механізму академічної доброчесності;

➤ розвиток сучасного науково-педагогічного потенціалу, здатного забезпечити розробку і впровадження інноваційних наукових розробок, у відповідності із ліцензійними та акредитаційними вимогам до кадрового забезпечення у сфері вищої освіти

➤ подальший розвиток внутрішньоуніверситетської системи управління, зокрема системи управління та моніторингу якості освіти у контексті імплементації базових принципів законів України «Про вищу освіту», «Про освіту», розвиток інформаційних систем з метою підвищення ефективності управління та організації освітнього процесу;

➤ розширення можливостей упровадження сучасних технологій навчання (у т.ч. дистанційних) для здійснення професійної підготовки здобувачів вищої освіти, підвищення кваліфікації науково-педагогічних, педагогічних працівників;

➤ на основі постійного моніторингу ринку праці розвиток нових освітніх та освітньо-наукових програм, спільних програм «подвійних дипломів», програм безперервної освіти (у т.ч. післядипломної), із орієнтацією на практичну спрямованість підготовки фахівців задля формування високої конкурентоспроможності випускників університету;

➤ розвиток інтернаціоналізації освітньої та наукової діяльності університету шляхом участі у програмах Європейського Союзу, проектах міжнародної технічної допомоги та забезпечення реалізації принципу багатоканального фінансування у здійсненні усіх напрямів діяльності університету;

➤ модернізація матеріально-технічної бази університету та забезпечення його фінансової стійкості та автономії, розвиток його інфраструктури.

Звіт ректора був оприлюднений та обговорений на конференції трудового колективу МДУ (протокол № 2 від 28.12.2017). За підсумками обговорення, шляхом відкритого голосування, роботу ректора МДУ одностайно було визнано задовільною.

Ректор МДУ, професор

К. В. Балабанов